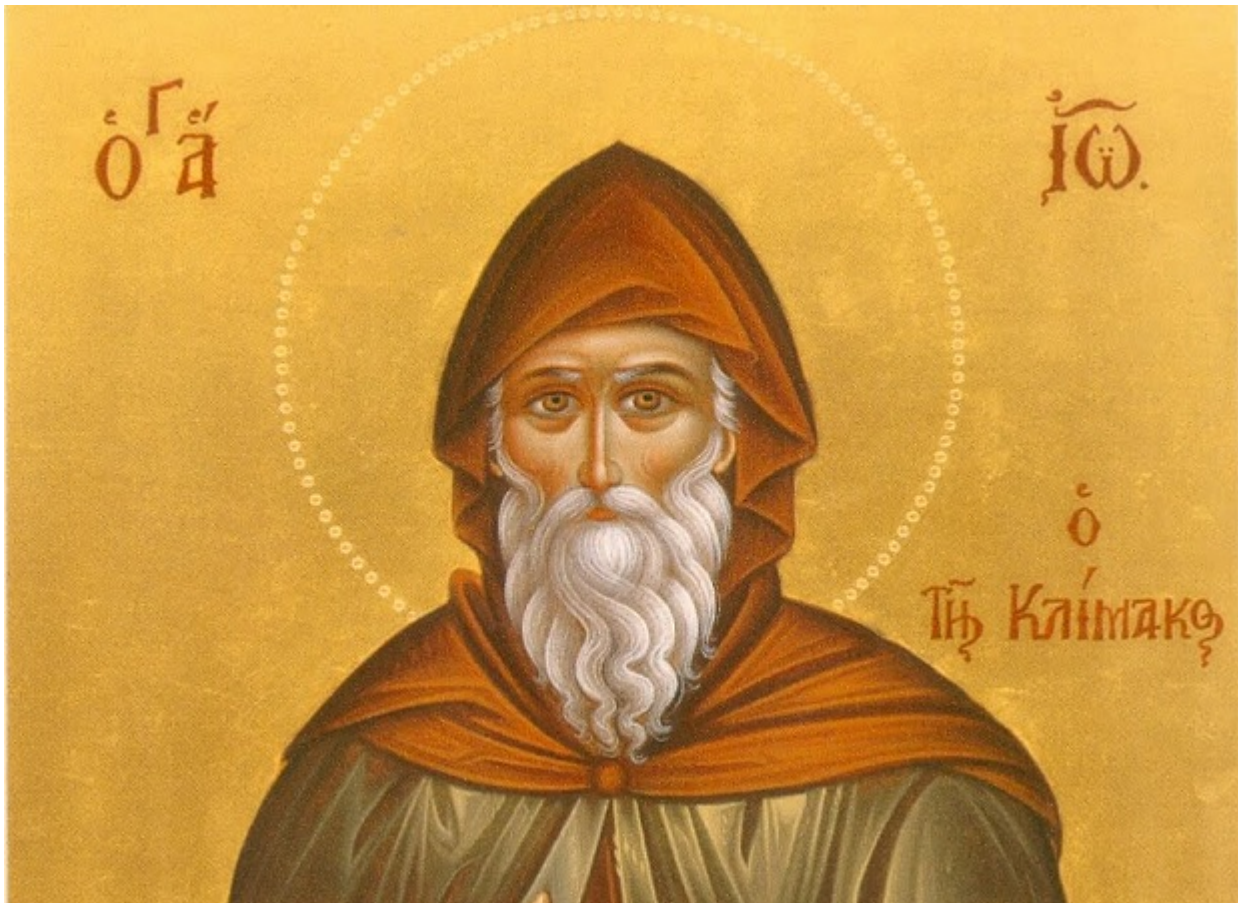

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Δ΄ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Άγ. Ιουστίνου Πόποβιτς

Γιατί ή Εκκλησία τοποθετεΐ αυτόν τόν Άγιο στό μέσον τής νηστεΐας, ώσάν τήν πιό άγια εΐκόνα, ώστε νά άτενΐζουν όλοι σέ Αυτόν;

Ό άγιος Ιωάννης τής Κλίμακος. Ποΐός εΐναι αυτός; Εΐναι ό άνθρωπος πού έβΐωσε καΐ έγραψε τήν Κλίμακα τοϋ Παραδείσου, πού έβΐωσε τήν άνάβασι τοϋ άνθρώπου άπό τήν κόλασι μέχρι τόν Οϋρανό, μέχρι τόν Παράδεισο. Αυτός έβΐωσε τήν κλίμακα άπό τήν γή μέχρι τόν Οϋρανό, τήν κλίμακα πού έκτεΐνεται άπό τόν πυθμένα τής κολάσεως τοϋ άνθρώπου μέχρι τήν κορυφή τοϋ παραδείσου.

Έβΐωσε καΐ έγραψε. Άνθρωπος πολύ μορφωμένος, πολύ

σπουδαγμένος. Άνθρωπος πού ώδήγησε τήν ψυχή του εις τας όδους του Χριστου, πού τήν ώδήγησε όλόκληρη από τήν κόλασι στον παράδεισο, από τον διάβολο στον θεό, από τήν άμαρτία στην άναμαρτησία, και πού θεόσοφα μάς περιέγραψε όλη αυτή τήν πορεία, τί δηλαδή βιώνει ό άνθρωπος πολεμώντας μέ τον κάθε διάβολο πού βρίσκεται πίσω από τήν άμαρτία. Μέ τήν άμαρτία μάς πολεμάει ό διάβολος, και μένα και σένα, άδελφέ μου και άδελφή μου. Σέ πολεμάει μέ κάθε άμαρτία.

Μην άπατᾶσαι, μή νομίζης πώς κάποια μικρή και άσθενής δύναμις σου έπιτίθεται. Όχι! Αυτός σου έπιτίθεται! Άκόμη κι' αν εῑναι ένας ρυπαρός λογισμός, μόνο λογισμός, γνώριζε ότι αυτός όρμά κατεπάνω σου. Λογισμός ύπερηφανείας, κακῆς έπιθυμίας, φιλαργυρίας, ... ένα άναρίθμητο πλήθος λογισμών έρχεται κατεπάνω σου από όλες τις πλευρές. Και σύ, τί εῑσαι έσύ; Ω, Κλίμακα του Παραδείσου! Πώς, πάτερ Ιωάννη, μπόρεσες νά στήσης αυτή τήν κλίμακα του Παραδείσου ανάμεσα στην γῆ και στον Ούρανό;

Δέν τήν έσχισαν οι δαίμονες, δέν τήν έκοψαν, δέν τήν έσπασαν; Όχι!... Η νηστεία του ῆταν μιá φλόγα, μιá φωτιά, μιá πυρκαϊά. Ποιός διάβολος θά τήν άντεχε; Όλοι έφυγαν πανικοβλημένοι, όλοι οι δαίμονες έφυγαν κινηγημένοι από τήν ένδοξη και θεία του προσευχή, όλοι οι δαίμονες έφυγαν τρομοκρατημένοι από τήν νηστεία του, όλοι οι δαίμονες έξαφανίσθηκαν από τήν πύρινη, τήν φλογερή, προσευχή του. Η Κλίμακα του Παραδείσου! Τί εῑναι αυτή; Εῑναι οι άγιες άρετές, οι άγιες ευαγγελικές άρετές: ή ταπεινώσις, ή πίστις, ή νηστεία, ή πραότης, ή ύπομονή, ή αγαθότης, ή καλωσύνη, ή εύσπλαχνία, ή φιλαλήθεια, ή άγάπη στον Χριστό, ή όμολογία του Χριστου, τά παθήματα χάριν του Χριστου.

Αυτές και άλλες πολλές άγιες καινοδιαθηκικές άρετές. Κάθε έντολή του Χριστου, άδελφοί μου· αυτό εῑναι άρετή. Τήν τηρεϊς; Τήν έφαρμόζεις; Π.χ. τήν έντολή του περί νηστείας τήν τηρεϊς, τήν έφαρμόζεις; Η νηστεία εῑναι άγία άρετή, εῑναι σκαλοπάτι τῆς κλίμακος από τήν γῆ στον Ούρανό. Η νηστεία, ή εύλογημένη νηστεία, όπως και όλη ή κλίμακα από τήν γῆ στον Ούρανό.

Κάθε άρετή εῑναι ένας μικρός παράδεισος. Κάθε άρετή τρέφει τήν

ψυχή σου, τήν κάνει μακαρία, κατεβάζει στήν ψυχή σου θεία, ούράνια ανάπαυσι. Κάθε ἀρετή εἶναι ἕνα χρυσό καί διαμαντένιο σκαλοπάτι στήν κλίμακα τῆς σωτηρίας σου, στήν κλίμακα πού ἐνώνει τήν γῆ μέ τόν Οὐρανό, πού ἐκτείνεται ἀπό τήν δική σου κόλασι μέχρι τόν δικό σου παράδεισο. Γι' αὐτό καμμία ἀπό αὐτές δέν εἶναι ποτέ μόνη της.

Ἡ πίστις στόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό δέν εἶναι ποτέ μόνη της. Ἐκδηλώνεται μέ τήν προσευχή, μέ τήν νηστεία, μέ τήν ἐλεημοσύνη, μέ τήν ταπείνωσι, μέ τά παθήματα χάριν τοῦ πλησίον. Ὅχι μόνο ἐκδηλώνεται ἀλλά καί ζῆ κάθε ἀρετή, ἐπειδή ὑπάρχει ἡ ἄλλη ἀρετή. Ἡ πίστις ζῆ μέ τήν προσευχή, ἡ προσευχή ζῆ μέ τήν νηστεία, ἡ νηστεία τρέφεται μέ τήν προσευχή, ἡ νηστεία τρέφεται μέ τήν ἀγάπη, ἡ ἀγάπη τρέφεται μέ τήν εὐσπλαχνία.

Ἔτσι κάθε ἀρετή ζῆ διά τῆς ἄλλης. Καί ὅταν μία ἀρετή κατοικήσῃ στήν ψυχή σου, ὅλες οἱ ἄλλες θά ἀκολουθήσουν, ὅλες σιγά-σιγά ἀπό αὐτήν θά προέλθουν καί θά ἀναπτυχθοῦν δι' αὐτῆς καί μαζί μέ αὐτήν. Ναί, ἡ κλίμακα τοῦ Παραδείσου ἐξαρτᾶται ἀπό σένα. Πές ὅτι νηστεύω μέ φόβο θεοῦ, μέ εὐλάβεια, μέ πένθος, μέ δάκρυα. Μετά ὅμως τά παρατάω. Νά, ἄρχισα νά κτίζω τήν κλίμακα καί ἐγώ ὁ ἴδιος τήν γκρέμισα, τήν ἔσπασα.

Ἐσύ πάλι, ἐσύ, νηστεύεις συχνά, ἐγκρατεύεσαι ἀπό κάθε σωματική τροφή. Ἀλλά νά, τόν καιρό τῆς νηστείας ἀφήνεις νά κατοικήσῃ στήν ψυχή σου ἡ ἀμαρτία, νά σπεύωνται στήν ψυχή σου διάφοροι ἀκάθαρτοι λογισμοί, ἐπιθυμίες. Σέ σένα ἀνήκει νά τούς διώχνης ἀμέσως μακρῶς σου μέ τήν προσευχή, τό πένθος, τήν ἀνάγνωσι ἢ μέ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἄσκησι. Ἀλλά, ἂν ἐσύ, ἐνῶ νηστεύης σωματικῶς, τρέφης τήν ψυχή σου μέ κάποια ἀμαρτία ἢ μέ κάποιο κρυφό πάθος, νά! ἐσύ, ἐνῶ ἀρχίζης νά χτίζης ἕνα-ἕνα τά σκαλοπάτια τῆς νηστείας ἀπό τήν γῆ πρός τόν Οὐρανό, ἐσύ ὁ ἴδιος πάλι τά γκρεμίζεις, τά καταστρέφεις.

Ἡ νηστεία ἀπαιτεῖ εὐσπλαχνία, ταπείνωσι, πραότητα. Ὅλα αὐτά πᾶνε μαζί. Εἶναι σάν ἕνα συνεργεῖο οἰκοδόμων, τῶν ὁποίων ἀρχηγός εἶναι ἡ προσευχή. Αὐτή εἶναι ὁ ἀρχιμάστορας, ὁ

ἀρχιτέκτονας, ὁ ἀρχιμηχανικός τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, τῶν πνευματικῶν μας ἐφέσεων, τῆς κλίμακος πού θά στήσουμε μεταξύ γῆς καί Οὐρανοῦ.

Ἡ προσευχή κατέχει τήν πρώτη θέσι. Ὅταν ἡ προσευχή ἐγκατασταθῇ στήν καρδιά σου καί αὐτή φλέγεται ἀπό ἀδιάλειπτη δίψα γιά τόν Κύριο, ὅταν Αὐτόν συνέχεια βλέπει, Αὐτόν συνέχεια αἰσθάνεται, τότε μέ τήν προσευχή εἰσάγεις στήν ψυχή σου ὅλες τίς ἄλλες ἀρετές. Τότε ὁ μηχανικός (ἡ προσευχή) ἔχει ἄριστους τεχνίτες, κτίζει γρήγορα-γρήγορα θαυμάσιες κλίμακες ἀπό τήν γῆ μέχρι τόν Οὐρανό, τίς κλίμακες τῶν σταδιακῶν σου ἀναβάσεων πρός τόν θεό, πρός τήν τελειότητά Του. Ὅταν ἔχῃς δύναμι, δυνατή προσευχή, τότε καμμία νηστεία δέν θά σοῦ εἶναι δύσκολη, τότε καμμία ἀγάπη δέν θά σοῦ εἶναι ἀδύνατη.

Ἁγία εὐαγγελική ἀγάπη! Ἡ προσευχή ἀγιάζει τά πάντα μέσα σου, τήν κάθε ἄσκησί σου, τόν κάθε λογισμό σου, τήν κάθε αἴσθησί σου, τήν κάθε διάθεσί σου. Προσευχή! Δύναμις θεϊκή, τήν ὁποία μᾶς ἔδωσε ὁ Κύριος γιά νά ἀγιάζουμε ὁ,τιδήποτε ἐναγές μέσα μας, στήν ψυχή μας. Ἡ προσευχή σέ ἐνώνει μέ τόν Πανεύσπλαχνο Κύριο, καί Αὐτός ἐκχέει μέσα στήν καρδιά σου τήν συμπάθεια γιά κάθε ἄνθρωπο, γιά τόν ἁμαρτωλό, γιά τόν ἀδελφό πού εἶναι ἀδύναμος ὅπως καί σύ, πού πέφτει ὅπως καί σύ, ἀλλά καί πού μπορεῖ νά σηκωθῇ ὅπως καί σύ· πού τοῦ χρειάζεται ὅμως ἡ δική σου βοήθεια, ἡ ἀδελφική σου βοήθεια, ἡ προσευχητική σου βοήθεια, ἡ ἐκκλησιαστική σου βοήθεια.

Τότε, ὅταν δώσης βοήθεια, χωρίς ἀμφιβολία θά κτίσης τήν δική σου κλίμακα, τήν κλίμακα πού ὀδηγεῖ ἀπό τήν κόλασί σου στόν παράδεισό σου· τότε, μέ βεβαιότητα στήν καρδιά θά ἀνεβαίνῃς ἀπό σκαλοπάτι σέ σκαλοπάτι, ἀπό ἀρετή σέ ἀρετή, καί θά φθάσης ἔτσι στήν κορυφή τῆς κλίμακος, στόν Οὐρανό, θά ἀποβιβασθῇς στόν Οὐρανό, θά ἀποβιβασθῇς στόν οὐράνιο Παράδεισο.

Ὅλα τά ἔχουμε, καί σύ καί ἐγώ: ἐννέα Μακαρισμοί, ἐννέα ἅγιες εὐαγγελικές ἀρετές. Αὐτό εἶναι τό εὐαγγέλιο τῆς νηστείας, τό εὐαγγέλιο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος. Ἀρετές, ἀδελφοί, μεγάλες ἀρετές. Τίς δύσκολες ἀσκήσεις τῆς νηστείας, τῆς

προσευχῆς, τῆς ταπεινώσεως, ὁ Κύριος τίς παρουσίασε ὡς Μακαρισμούς. Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (Ματθ. ε΄ 3)...

Ἡ ταπείνωσις! Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς πίστεώς μας, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀρετῆς μας, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναβάσεώς μας πρὸς τὸν Οὐρανό, αὐτὴ εἶναι τὸ θεμέλιο τῆς κλίμακός μας. Κύριε, ἐγὼ εἶμαι ἕνα τίποτα, Ἐσύ εἶσαι τὸ πᾶν! Ἐγὼ τίποτα, Ἐσύ τὸ πᾶν! Ὁ νοῦς μου εἶναι τίποτα μπροστὰ στὸν δικό Σου Νοῦ, τὸ πνεῦμα μου εἶναι τίποτα μπροστὰ στό Πνεῦμα Σου, ἡ καρδιά μου, ἡ γνῶσις μου... ὦ! τίποτα, τίποτα, μπροστὰ στήν γνῶσι Σου Κύριε! Ἐγὼ, ἐγὼ, μηδέν, μηδέν... καί πίσω ἀπὸ αὐτὸ ἀναρίθμητα ἄλλα μηδενικά. Αὐτὸ εἶμαι ἐγὼ μπροστὰ Σου, Κύριε. Ἡ ταπείνωσις!

Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη ἀγία ἀρετὴ, ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἀρετὴ. Ὅλα ἀρχίζου ἀπὸ αὐτήν... Ἀλλὰ οἱ Χριστιανοὶ αὐτοῦ τοῦ κόσμου, πού οἰκοδομοῦμε τὴν κλίμακα τῆς σωτηρίας μας, πάντοτε κινδυνεύουμε ἀπὸ τίς ἀκάθαρτες δυνάμεις. Ποιές εἶναι αὐτές; Οἱ ἁμαρτίες, οἱ ἁμαρτίες μας, τὰ πάθη μας. Καί πίσω ἀπὸ αὐτές ὁ διάβολος, ... Ὅπως οἱ ἅγιες ἀρετές οἰκοδομοῦν τὴν οὐράνια κλίμακα μεταξὺ Οὐρανοῦ καί γῆς, ἔτσι καί οἱ ἁμαρτίες μας φτιάχνουν μία σκάλα γιὰ τὴν κόλασι. Κάθε ἁμαρτία.

Ἄν ὑπάρχουν ἁμαρτίες στήν ψυχὴ σου, πρόσεχε! Ἄν κρατᾷς μῖσος στήν ψυχὴ σου μιά, δύο, τρεῖς, πενήντα μέρες, πρόσεξε νὰ δῆς σέ τί κόλασι ἔχει μεταβληθῆ ἡ ψυχὴ σου. Τὸ ἴδιο κι ἂν κρατᾷς θυμό, φιλαργυρία, αἰσχροὺ ἐπιθυμίας... Καί σύ, τί κάνεις; Πραγματικά, ὁ μόνος σου φτιάχνεις μιά σκάλα γιὰ τὴν κόλασι. Ἀλλὰ ὁ Ἄγαθός Κύριος μᾶς δίνει θαυμαστὸ παράδειγμα.

Νά, στό μέσον τῆς νηστείας, προβάλλει τὸν μεγαλῶνυμο, τὸν θαυμάσιο, τὸν ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος. Ὅλος λάμπει ἀπὸ τίς ἅγιες εὐαγγελικὲς ἀρετές. Τὸν βλέπουμε πῶς ἀνεβαίνει γρήγορα καί σοφὰ τὴν κλίμακα τοῦ Παραδείσου, τὴν ὁποία ἔστησε ἀνάμεσα στήν γῆ καί στὸν Οὐρανό. Ὡς διδάσκαλος, ὡς ἅγιος ὁδηγός, μᾶς δίνει τὴν Κλίμακά του σέ μᾶς τοὺς Χριστιανούς ὡς πρότυπο γιὰ νὰ ἀνεβοῦμε ἀπὸ τὴν κόλασι στὸν Παράδεισο, ἀπὸ τὸν διάβολο

στόν θεό, ἀπό τήν γῆ στόν Οὐρανό...

Εὐχομαι ὁ ἐλεήμων καί μέγας ἅγιος πατήρ ἡμῶν Ἰωάννης τῆς Κλίμακος... νά μᾶς χειραγωγῆ στούς ἀγῶνες μας ἐναντίον ὅλων τῶν ἀμαρτιῶν μας μέ στόχο τίς ἅγιες ἀρετές· νά οἰκοδομήσουμε καί ἐμεῖς μέ τήν βοήθειά του τήν δική μας κλίμακα καί ἀκολουθώντας τον νά φθάσωμε στήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, στόν Παράδεισο, ὅπου ὑπάρχουν ὅλες οἱ οὐράνιες ἀναπαύσεις, ὅλες οἱ αἰώνιες χαρές, ὅπου μαζί του ἐκεῖ θά δοξάζουμε τόν Βασιλέα ὅλων ἐκείνων τῶν ἀγαθῶν, τόν Αἰώνιο Βασιλέα τῆς Οὐρανίου Βασιλείας, τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ᾧ ἡ δόξα καί ἡ τιμή νῦν καί ἀεί καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πηγή κειμένου : imaik.gr

Εἰς τόν Ευαγγελισμό τῆς Θεοτόκου

Του Αγίου Ἰωάννου του Δαμασκηνού

Νῦν ἡ τῆς βασιλίδος βασιλική καί ὑπέρξενος ἑορτή τε καί πανηγυρίς ὑπὲρ τὰς χρυσαυγεῖς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἐξέλαμψε.

Νῦν ἡ καθολικὴ καί ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ὠραΐζεται λίαν ἀγαλλομένη.

Νῦν οἱ φιλοθεάμονες καί πανηγυρισταὶ ἑορτὴν ἑορτῶν ἑορτάζοντες, πανδημεῖ ἐπαθροίζονται.

Νῦν εὐφραινέσθωσαν τὰ οὐράνια, τὰ ἐπίγεια, τὰ καταχθόνια, καί πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ποιήματα.

Νῦν εὐφημείσθω ἡ πανεύφημος, ὡς εὐφημος πανευφήμοις εὐφημίαις.

Νῦν μεγαλυνέσθω ἡ θεομεγάλυντος, καὶ θεοπρότακτος, καὶ θεοχρημάτιστος Παρθένος.

Νῦν ἐπαινείσθω ἡ πολύνυμος ὄντως καὶ πολύομματος, καὶ πάσης

ὁμοῦ τῆς κτίσεως ὑπερτάτη.

Νῦν μακαριζέσθω ἡ θεόμιλος, καὶ θεοχώρητος, καὶ κοσμοσέβαστος τοῦ θεοῦ κιβωτός.

Σήμερον γὰρ ὡς ἀληθῶς πανταχοῦ τῆς οἴκουμένης χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις γίνεται.

Σήμερον βοάτωσαν φιλεόρτων αἱ σύγκλητοι.

Σήμερον βοάτωσαν πάντες λαοὶ τῇ ἐκ Δαβὶδ βασιλίδι, Δεδοξασμένα, λέγοντες μετὰ Δαβίδ, ἐλαλήθη περὶ σοῦ, ἡ πόλις τοῦ θεοῦ, τοῦ Βασιλέως τοῦ μεγάλου.

Σήμερον ὑπανοιγέσθω ἡ τῶν προφητῶν θεόγραφος βίβλος, καὶ λεγέσθω περὶ τῆς ἀείπαιδος αὐτῆς, καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας.

Σήμερον ἀγαλλιάσθωσαν διὰ τὴν ἔμψυχον πόλιν αἱ πόλεις πάσης τῆς Ἰουδαίας.

Σήμερον Γαβριήλ, ὁ τῆς νῦν πανεόρτου πανηγύρεως χορίαρχος, βοάτω ἄνωθεν τῇ βασιλίδι, καὶ λεγέτω·

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

Σήμερον βοήσωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ πηλινόγλωσσοι, καὶ εἴπωμεν τῇ μεγαλοδοξοτάτῃ, καὶ φωτοφόρῳ μητρὶ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ ῥητὰ τινὰ χαροποιὰ χαρμονικῶς ἀνευφημοῦντες, καὶ λέγοντες·

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ·

εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ἡ ἐκ πασῶν ἐκλεχθεῖσα γενεῶν, καὶ φυλῶν, καὶ γλωσσῶν, καὶ ἔθνῶν, καὶ λαῶν.

Χαῖρε, κεχαρισμένη, ἡ πρὸ αἰώνων προορισθεῖσα τῇ ποιητῇ καὶ βασιλεῖ τῶν αἰώνων.

Χαίροις, τὸ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης συμπέρασμα.

Χαίροις, τὸ τῶν θεοφόρων Πατέρων καὶ πατριαρχῶν πολύανθον ἄνθος.

Χαίροις, τὸ τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀγίων προφητῶν προκατάγγελτον ὄνομα.

Χαίροις, ἡ ἀπόγονος τοῦ κοσμοπάτορος καὶ θεοπλάστου Ἀδάμ.

Χαίροις, ἡ τῆς κοσμήτορος καὶ πρώτης ἐν γυναιξὶν Εὐας θύγατερ.

Χαίροις, ἡ ἀντίτυπος τῆς τοῦ Νῶε ἔμψυχος θήκη.

Χαίροις, ἡ ἐκ μηροῦ τοῦ ἔθνοπάτορος Ἀβραὰμ κατ' ἐπαγγελίαν θεοῦ ἀψευδῶς φυεῖσα.

Χαίροις, ἡ οὐρανόφθαστος κλίμαξ, ἣν εἶδε πάλαι ὁ μέγας ἐν πατριάρχαις Ἰακώβ.

Χαίροις, ἡ φλογοφόρος βάτος, ἣν εἶδέ ποτε ὁ παμβόητος ἐν ὄρει Σινᾶ Μωϋσῆς.

Χαίροις, ἡ ἀγιόβλαστος ῥάβδος Ἀαρών, τοῦ ὄντως ἐν ἱερεῦσι περιβλέπτου.

Χαίροις, ἡ πορφυροποίκιλτος νέα σκηνή, ἣν ὁ ποικιλτῆς ἐκαινούργησε Βεσελεήλ.

Χαίροις, τὸ χρυσοῦν διάλιθον καὶ χρυσοῦφαντον λόγιον.

Χαίροις, τὸ ὑπὸ τῶν δύο Σεραφίμ κατασκιαζόμενον ἱλαστήριον.

Χαίροις, τὸ ἱερατικὸν τῆς ἀρχιερατικῆς στολῆς Ἐφούδ.

Χαίροις, τὸ χρυσοῦν τῶν θυμιαμάτων .....

ἦνεσαν ἐν φωνῇ μεγάλη πάντες ἄγγελοί μου.

Χαίροις, εἰς ἣν δι' ἡμᾶς σαρκὶ σκηνώσας ὤκησεν ὁ λέγων ἐν Ἡσαΐα·

Ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα.

Χαίροις, ὃ θεοῦ θεοφόρον κειμήλιον, ἡ σαρκὶ χωρήσασα τὸν μηδαμῶς χωρούμενον.

Χαίροις, ὁ θεοῦ θεοφόρον κειμήλιον, καὶ παντὸς ἀκούσματος ἀνώτατον ἄκουσμα.

Χαῖρε, διὰ τοῦτο χαῖρε, ὅτι τέτοκας παιδίον, περὶ οὗ αἰνίττεται Ἰακώβ λέγων·

Σκύμνος λέοντος Ἰούδα, ἐκ βλαστοῦ, υἱέ μου, ἀνέβης.

Χαῖρε, ὅτι τέτοκας παιδίον, περὶ οὗ φησιν ὁ πατρόθεος Δαβίδ·

Ὅτι ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ τῆς Ἀραβίας.

Χαῖρε, ὅτι τέτοκας παιδίον, ὅπερ παρίστανται χιλίαι χιλιάδες ἀγγέλων, κατὰ τὸν Δανιήλ.

Χαῖρε, ὅτι τέτοκας παιδίον, ὅπερ ὑμνολογεῖ, καὶ δοξολογεῖ καὶ εὐλογεῖ τῶν ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων ἢ σύμπασα κτίσις.

Χαῖρε, ὅτι τέτοκας παιδίον, ὅπερ θεολογεῖ τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ, καὶ κυριολογεῖ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ.

Χαῖρε, ὅτι τέτοκας παιδίον ἐν τῇ πολυωνύμῳ πόλει τοῦ Δαβίδ.

Χαῖρε, ὅτι τέτοκας παιδίον προαιώνιον καὶ πρόσφατον, ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ καταγόμενον.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, τὸν τῶν βρεφῶν τεχνουργὸν, καὶ συνοχέα τῶν ὄλων.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, τὸν τοῦ Πατρὸς ὁμοδύναμον καὶ

ὁμόδοξον.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, καθὰ διαγορεύει Λουκᾶς ὁ θαυμάσιος, ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Αὐγούστου Καίσαρος.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗτινος ἕνεκα ἄγγελοι παμπληθεῖς τὰ ἐπίγεια κατέλαβον.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗτινος ἕνεκα ποιμένες νυκτοφύλακες ἀγραυλοῦντες ἐθαύμαζον.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗτινος ἕνεκεν ὑπέμελλον ἄγγελοι λέγοντες·

Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗ ἕνεκα θορυβεῖται καὶ φωνοκτυπεῖται.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗ ἕνεκα Ἡρώδης θυμομαχῶν τaráττεται.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗ ἕνεκα ἡ συγγενῆς σου Ἑλισάβετ ὑπερόριος γίνεται.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗτινος ἕνεκα Ζαχαρίας ὁ παμμέγιστος ἱερεὺς μεταξὺ τοῦ ναοῦ κτείνεται.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗ ἕνεκα ἡ Βηθλεὲμ στρατιωτικῶς ἐρευνᾶται.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗ ἕνεκα ξιφηφόροι στέλλονται δῆμιοι.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗτινος ἕνεκα νεογενῆ καὶ μιμηλόφωνα βρέφη, μεληδὸν ἀναλίσκονται.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, οὗ ἕνεκα Ῥαχὴλ ποταμηδὸν δακρύνουσα, βαρύγχητον ἐκπέμπει μέλος.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, τὸ ὀκταήμερον περιτεμνόμενον κατὰ τὸν Μωϋσέως νόμον. Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, τὸ τὸν νόμον ἐν πλαξὶ λαξεῦσαν, καὶ ὑπὸ νόμον γενόμενον, καὶ νόμον ἐκπληροῦν.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, ὅπερ ἐν τῇ συμπληρώσει τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐν τῷ Σολομωντείῳ προσήνεγκας ναῷ.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, νηπιοφανὲς, ὅπερ ὁ πολιοφανῆς ἱερεὺς Συμεὼν ἰδὼν, ἀπολύεσθαι ἔσπευδε.

Χαῖρε, ὅτι γεγέννηκας βρέφος, τὸ ὑπὸ τῆς προφήτιδος καὶ χήρας

Ἄννης, ἐναντίον παντὸς λαοῦ κυριολογηθέν.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφαινεν ὁ πρὸ πάντων βουνῶν γεννηθεὶς, θεὸς, φημί, ὁ παντεξούσιος.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ὁ ὑπερκόσμιος ἐπέφανε, ὁ κόσμον ἄκοσμον κοσμήσας, καὶ κτίσιν ἄκτιστον κτίσας.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε, ὁ πρὸ τοῦ ὄρη γεννηθῆναι, καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, ἐκ Πατρὸς ἀγεννήτου γεννηθεὶς.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε, ὁ τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν ἐκτείνας, καὶ τὴν ξηρὰν ἐπὶ τῶν ἀβυσσίων ἐδράσας ὑδάτων.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε, ὁ ψάμμω χαλινώσας τὴν μεγαλομέγεθον τε καὶ κοσμοχώρητον, καὶ θαυμαστοθέατον θάλασσαν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε ὁ χερσὶν ἀχράντοις καὶ ἀχειροπλάστοις χειροπλαστήσας τὸν πρῶτον ἐν ἀνθρώποις ἄνθρωπον Ἀδάμ.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε ὁ λέγων πρὸς Ἀβραάμ, ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε ὁ πάλαι διὰ Μωσέως Αἰγυπτιακῆς δουλείας ῥυσάμενος λαὸν Ἰσραηλίτην, καὶ Φαραωνίτην θαλασσοκτονήσας ἄνακτα.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε, ὁ κατὰ γενεὰν ὀπτανόμενος ἔν τε Πατράσι καὶ προφήταις, καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὔσι.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε, ὁ διὰ σπλάγχνα ἐλέους διὰ τὸν ἄνθρωπον ἄνθρωπος γενόμενος.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε, ὁ μόνος ἐν ἀγίοις ἅγιος, καὶ μόνος ἐν δεδοξαμένοις ἔνδοξος, καὶ μόνος ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἐπέφανε, ὁ μόνος ἀπαθῆς, καὶ μόνος συμπαθῆς, καὶ μόνος ἀψευδῆς, καὶ μόνος ἐκ μόνου μονογενῆς θεοῦ Υἱὸς καὶ θεός.

Χαίροις, ᾧ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς ἡμῖν γεννᾶται ὁ αὐτογενέθλιος, καὶ φύεται ὁ αὐτοφυῆς, καὶ αὔξεται ὁ τέλειος.

Χαίροις, ᾧ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς ἡμῖν σωματοῦται ὁ ἀσώματος, καὶ ἄρχεται ὁ ἄναρχος, καὶ χωρεῖται ὁ ἀχώρητος.

Χαίροις, ᾧ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς ζωοῦται ὁ αὐτόζωος, καὶ

ποσοῦται ὁ ἄποσος, καὶ σαρκοῦται ὁ ἄσαρκος.

Χαίροις, ὦ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς ὁ ἄκτιστος κτίζεται, καὶ πτωχεύει ὁ πλούσιος, καὶ νηπιάζει ὁ ὑψιστος.

Χαίροις, ὦ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς ψηλαφᾶται ὁ ἀψηλάφητος, καὶ κρατεῖται ὁ ἀνέπαφος, καὶ βαστάζεται ὁ βαστάζων τὰ πάντα.

Χαίροις, ὦ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς γαλακτοτροφεῖται ὁ τοῦ παντὸς κηδεμὼν, καὶ τροφεὺς, καὶ πρύτανις θεός.

Χαίροις, ὦ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς ὁ Υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ Λόγος, Υἱὸς ἀνθρώπου σωματικῶς κατ' εὐδοκίαν ἄφραστον πέφηνε.

Χαίροις, ὦ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς ὁ ἀμήτωρ ἀπάτωρ γίνεται, καὶ ὁ νέος ἐπισυνάγεται Μελχισεδέκ.

Χαίροις, ὦ Κυρία θεοτόκε, δι' ἧς διῆλθεν ὁ ὠραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

Χαίροις, μόνη Μήτηρ θεοῦ, ἡ ἀπ' ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρων αὐτοῦ, μητρικῶς τε καὶ Δαυϊτικῶς τὸ κατάντημα τῆς προστασίας ἔχουσα.

Χαίροις, μόνη Μήτηρ θεοῦ, ἡ τῶν ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων μεγαλοπρεπῆς τε καὶ μεγάλωφωτος εὐκλεία.

Χαίροις, μόνη Μήτηρ θεοῦ, ἡ πάσης ἀκτῖνος φωτεινότερα, καὶ πάσης καθαρότητος καθαρωτέρα.

Χαίροις, μόνη Μήτηρ θεοῦ, ἡ παντὸς σεβάσματος σεβασμιωτέρα, καὶ παντὸς ἀκούσματος ὑπερκείμενον ἄκουσμα.

Χαίροις, μόνη μήτηρ θεοῦ, ἡ παντὸς γλυκάσματος γλυκυτέρα, καὶ παντὸς εὐγενεοῦς εὐγενεστέρα, καὶ παντὸς πλούτου ῥέοντος πλουσιωτέρα.

Χαίροις, μόνη Μήτηρ θεοῦ, τὸ μόνον ὄντως ἀληθῶς Χριστιανικῆς κτίσεως παγκάλλινον καὶ πασιπόθητον ὄνομα.

Χαίροις, μόνη Μήτηρ θεοῦ, ἡ προσκυνητὴ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ δοξαστὴ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἐπαινετὴ εἰς ἀπεράντους αἰῶνας.

Χαίροις, μόνη Μήτηρ θεοῦ, ἡ εἰς πάσας γενεὰς γενεῶν ὑπὸ ἀγγέλων τε καὶ ἀνθρώπων ὁμοφώνως ἐν φόβῳ μεγαλυνομένη.

Χαίροις, μόνη ἐν βασιλίσσαις βασιλίσα, ἡ βασιλέων μὲν θυγάτηρ, παμβασιλέως δὲ Χριστοῦ Μήτηρ, φιλοσεβῶν δὲ βασιλέων κράτος.

Χαίροις, μόνη ἐν βασιλίσσαις βασίλισσα, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσω περιβεβλημένη, πεποικιλμένη, καθὼς ὁ μέγας ψαλμωδὸς Δαβὶδ ἀνακέκραγε.

Χαίροις, μόνη ἐν γυναιξὶν εὐλογημένη, ἡ τῆς προμήτορος Εὔας τὸ σφάλμα ἀνορθώσασα.

Χαίροις, μόνη ἐν γυναιξὶν εὐλογημένη, ἡ τὸ ταπεινότατον γένος τῶν χαμαὶ κειμένων γυναικῶν ἀνυψώσασα.

Χαίροις, μόνη ἐν γυναιξὶν εὐλογημένη, λελαμπρυσμένη τε καὶ τεθαυμασμένη, ὅτι μόνη Χριστὸν τὸν θεάνθρωπον ἀνάνδρως συνέλαβες, καὶ ἀπόνως ἐκύησας.

Χαίροις, μόνη ὄντως ἐν γυναιξὶν εὐλογημένη καὶ δεδοξασμένη, ἡ τὸν ἕνα τῆς τρισσοφαοῦς καὶ ὑπεραγίας Τριάδος ἀφλέκτως συνειληφυῖα, γεγέννηκας.

Χαῖρε, μόνη ἐν γυναιξὶν εὐλογημένη, ὅτι μόνη ἀστενοχωρήτως ἐχώρησας, ὄνπερ κόσμος χωρῆσαι οὐ δύναται.

Χαίροις, μόνη νύμφη ἀνύμφευτε, ἡ ἐν τῇ νυμφικῇ Ἀσμάτων βίβλῳ προαναφερομένη. Χαίροις, μόνη ἐν παρθένοις Παρθένος, ἡ καὶ πρὸ τοῦ τόκου, καὶ ἐν τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον, παρθένος διαμείνασα.

Χαίροις, μόνη ἐν πύλαις πύλη κεκλεισμένη, καὶ μόνη πόλις ἐν πόλεσι πεπυργωμένη.

Χαῖρε, ὄντως κεχαριτωμένη, χαῖρε, ὅτιπερ ἀγιωτέρα σὺ τῶν Ἀγγέλων, καὶ τιμιωτέρα τῶν Ἀρχαγγέλων.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι θαυμασιωτέρα σὺ τῶν θρόνων, καὶ κυριωτέρα σὺ τῶν Κυριοτήτων, καὶ δυνατωτέρα σὺ τῶν Δυνάμεων.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι ὑπερτέρα σὺ τῶν Ἀρχῶν, καὶ ἀνωτέρα σὺ τῶν Ἐξουσιῶν.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι καλλιωτέρα σὺ τῶν Χερουβὶμ, καὶ σεβασμιωτέρα τῶν Σεραφίμ.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτιπερ ὑψηλοτέρα σὺ τῶν οὐρανῶν, καὶ καθαρωτέρα σὺ ὑπὲρ τὸν φαίνοντα ἥλιον Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτιπερ εὐγενεστέρα σὺ πάντων τῶν ὑφ' ἡλίου ἀνατολῶν, καὶ βασιλικωτέρα σὺ ὑπὲρ πάσας τὰς βασιλείας τῆς βροτείας οὐσίας.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτιπερ ἀγαθωτέρα σὺ ὑπὲρ ἐκείνην ὄντως τὴν ἀγαθὴν καὶ πολλὴν γῆν, τὴν ῥέουσαν μέλι καὶ γάλα.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι ὑπὲρ χίονα ἐλευκάνθης, καὶ ὑπὲρ μέλι ἐγλυκάνθης.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι ὑπὲρ τὰ κρῖνα εὐωδιάσθης, καὶ ὑπὲρ τὰ ῥόδα ἠρυθρώθης, καὶ ὑπὲρ τὸ πολυποίκιλον ἔαρ ἐξήνθησας.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι ὑπὲρ τὴν Ἱερουσαλὴμ ὠραιώθης, καὶ ὑπὲρ τὸν Σολομώντειον ἐμεγαλύνθης ναόν.

Χαῖρε οὖν, χαῖρε, καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς σῆς μεγαλειότητος.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ, Χριστοῦ δευτέραν καὶ φωτοσωτήριον γέννησιν, εὐσεβοπρεπῶς προσκυνοῦμεν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς τὴν κοσμοποιὸν καὶ ζωαρχικὸν, καὶ εἰς αἰὲ βασιλεύουσαν ἐπέγνωμεν Τριάδα.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς Χριστιανικὸς λαὸς, τοῦ σοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ὠνομάσμεθα.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς εἰς μίαν ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν ἐπολιτογραφήθημεν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς τὴν ψυχοσωτήριον καὶ φωτόμορφον κατέχομεν πίστιν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς τὸν πολυπροσκύνητον καὶ ἰαματοποιὸν προσκυνοῦμεν σταυρόν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς τὸ ἀγιοποιὸν καὶ τριφεγγὲς βαπτίζομεθα βάπτισμα.

Χαῖρε, δι' ἧς καθαρᾶς ἡμεῖς καὶ φρικτῆς σαρκὸς ἐν τῇ φρικτοτελεῖ τραπεζῇ προσεγγίζειν τολμῶντες μετέχομεν.

Χαῖρε; δι' ἧς ἡμεῖς ἀληθινοῦ καὶ ἀθανάτου ἄρτου γευόμεθα.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς ἐκ τῶν τοῦ ἄδου πυλῶν εἰς οὐρανοὺς ἀνεβιβάσθημεν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς ἐλυτρώθημεν ἀρᾶς, ἀνεκκλαλήτου δὲ χαρᾶς ἠξιώθημεν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς τὰς χριστομόρφους καὶ σεπτοπροσκυνητοὺς προσκυνοῦμεν εἰκονογραφίας.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς τὰ τῶν Ἑλλήνων χρυσότευκτά τε καὶ δαιμονιόμορφα συμπατοῦμεν ξόανα. Χαῖρε, δι' ἧς ἡμεῖς τὸν ἀρχαῖόν τε καὶ μέγλαυχον ἀντάρτην ἀντιπραττόμεθα.

Χαῖρε, δι' ἧς εἰρηνοποιεῖται ἡ τῶν Ῥωμαίων βασιλεία.

Χαῖρε, δι' ἧς βασιλεῦσι τὸ βασιλεύειν δίδοται, καὶ στρατηγοῖς τὸ στρατηγεῖν ἐγχειρίζεται.

Χαῖρε, δι' ἧς πολλάκις ἐπινίκια ἐν παρατάξει ἀλλογενῶν καὶ ἀλλογλώσσω ἐθνῶν διανύονται.

Χαῖρε, δι' ἧς ἑτερόφυλοι ὥσπερ φύλλα πίπτουσι, καὶ ἄνομοι ὡς ἄνεμοι μηδενὸς διώκοντος διώκονται.

Χαῖρε, δι' ἧς οἱ ὀπλομάχοι καὶ θυρεοφόροι θραύονται, πλήττονται δὲ πρὸ συμπλοκῆς σιδηροφόροι.

Χαῖρε, δι' ἧς ἀντιτοξεύονται ἀμφοτεροδέξιοι τοξόται, καὶ μωλωπίζονται ἔθνη τὰ πολέμους θέλοντα.

Χαῖρε, δι' ἧς ξιφοκτονεῖται ὁ βαρβαρογενῆς τε καὶ φιλομάκελλος κύων Ἴσμαήλ.

Χαῖρε, δι' ἧς δραπετεύουσιν ἐκ μέσου τῶν ὀπλοφόρων πιστοὶ τῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς ἐλεεινῶς κατεχομένων αἰχμαλώτων.

Χαῖρε, δι' ἧς ὁ σύμπας κόσμος σκέπεται, καὶ εἰς ἀεὶ διαφυλάττεται.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν ἅπαν ὠμηρεύθη ἀγαθὸν, ἔν τε τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ.

Χαῖρε, δι' ἧς ἡμῖν εὐλογία τοῖς πῖστοις ἐπήγασεν, ἐπειδὴ περ λαός σου ἡμεῖς, εἰ καὶ σειραῖς ἀμαρτημάτων συμπεπλέγμεθα.

Χαῖρε, δι' ἧς εὐλογεῖται τῶν ἀσθενῶν ὁμοῦ ἀρρῆνων ἢ χορτώδης οὐσία, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ἀσθενογενῶν γυναικῶν πάμπλανός τε καὶ πανσάλευτος φύσις.

Χαῖρε, δι' ἧς οἱ ἀσεβεῖς εὐσεβεῖς γενόμενοι εὐσεβῶς εὐσεβοῦσι, καὶ προσκυνοῦσι τὸν πανσεβάσμιον τόκον σου.

Χαῖρε, δι' ἧς οἱ φιλόχρυσοι φιλόχριστοι γίνονται, καὶ οἱ φιλάργυροι φιλάνθρωποι, καὶ φιλόπτοχοι οἱ φιλόπλουτοι.

Χαῖρε οὖν, χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι πολλοὶ πολλῶν χρημάτων διὰ σὲ κατεφρόνησαν, ὅπως σε τὴν μόνην ἀγαθὴν κερδήσωσι.

Χαῖρε, ὅτι πολλοὶ πολλάκις τῶν εὐσεβῶν βασιλέων πηλὸν ἠγήσαντο διὰ σὲ τὸν χρυσοῦν, καὶ σποδὸν τὸν ἄργυρον.

Χαῖρε, ὅτι πολλοὶ τῶν φιλοχρίστων βασιλίδων λιθολαμπεῖς διὰ σὲ στεφάνους, καὶ χρυσονήμους ἀλουργίδας, ἀράχνης εὐτελέστερα ἐλογίσαντο, Χαῖρε, ὅτι πολλοὶ τῶν εὐγενῶν Ἰνδικοὺς διὰ σὲ καὶ χρυσταλλίζοντας λίθους περιεφρόνησαν.

Χαῖρε, ὅτι πολλὰ, ἵνα εἶπω, καὶ τῶν εὐγενίδων γυναικῶν εἰς οὐδὲν ἠγήσαντο διὰ σὲ ἀξιάγαστα τὰ βύσσινά τε καὶ κόκκινα, καὶ περιπόφυρα, καὶ ὀλοσήρικα.

Χαῖρε, ὅτι πολλὰ καὶ τῶν μοιχαλίδων γυναικῶν λιθοκόλλητα ἐνώτια, καὶ περιδέξια ψέλλια φύλλων ἀδρανέστερα ἐλογίσαντο.

Χαῖρε, ὅτι πολλοὶ πλειστάκις τῶν ἐνδόξων τε καὶ περιφανῶν, οὐ μὴν δὲ καὶ πλουσίων, σκύβαλα ἠγήσαντο διὰ σὲ τὰς χρυσοῦ καὶ ἀργύρου χιλιάδας.

Χαῖρε, ὅτι πολλὰ καὶ τῶν νεογενῶν νεανίδων λευκοειδεῖς καὶ χρυσολαμπεῖς στολὰς ἀπώσαντο.

Χαῖρε, ὅτι πολλαὶ διὰ σέ, ἴν' εἶπω, τῶν χρυσοφορουσῶν γυναικῶν, μελανοφορεῖν καὶ τριχινοφορεῖν διὰ παντὸς ἠρετίσαντο.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὅτι καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν, καὶ μεσιτολογεῖς ὑπὲρ ἡμῶν τῶν πηλογενῶν πρὸς τὸν Υἱόν σου, καὶ θεόν σου, καὶ θεὸν ἡμῶν.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ πάντων ὁμοῦ τῶν περάτων τῆς γῆς κοινὴ σωτηρία, καὶ πάντων τῶν Χριστιανῶν Χριστιανικὴ προστασία.

Χαῖρε, ἡ μόνη τῶν ἀβοηθήτων παραστατικὴ βοήθεια, καὶ μόνη τῶν ἀδυνάτων μεγαλοδύναμος δύναμις.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ μόνη τῶν ταπεινῶν ἀνύψωσις, καὶ μόνη τῶν πενήτων ἀντίληψις, καὶ μόνη μήτηρ τῶν ὀρφανῶν, καὶ πτωχῶν, καὶ χηρῶν.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ μόνη τῶν καταπονουμένων παραμυθία, καὶ μόνη τῶν ἀσκεπῶν σκέπη.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ μόνη τῶν αἰχμαλώτων λύτρωσις, καὶ μόνη τῶν ἐξορίστων καὶ ἐξορισμένων ἀνάκλησις.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ μόνη τῶν νοσοῦντων ἐπίσκεψις, καὶ μόνη τῶν ἀσθενούντων ἴασις, καὶ μόνη τῶν δαιμονώντων ὑγίωσις.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ μόνη τῶν πλεόντων κυβέρνησις, καὶ μόνη τῶν νυκτοπορούντων συνοδοιπόρος καὶ συνδιαγωγός.

Χαῖρε, ὅτι πάντων ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ εἰς σέ τὴν μόνην καθαρὰν ἐλπίζουσι, καὶ πρὸς σέ διὰ παντὸς ἀτενίζουσι.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ ἀεὶ προῖσταμένη ἡμῶν τῶν ταπεινῶν, καὶ λυτρουμένη ἡμᾶς ἐκ πάσης δικαίας ὀργῆς τε καὶ ἀπειλῆς.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ἡ ἀεὶ διαφυλάττουσα καὶ περισκέπουσα τὸ πτωχογενὲς ἡμῶν φῦλον ἐν πειρασμοῖς, ἐν κινδύνοις, καὶ ἐν διαφόροις συμφοραῖς.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, ὅτι οὐδεὶς ὡς σὺ πλὴν θεοῦ τηλικούτον κεκληρονόμηκεν ὄνομα, ἢ τοιαύτης πώποτε τέτυχε δόξης.

Χαῖρε, ἡ ὄντως ὑπερευλογημένη, χαῖρε, δι' ἣν ἡμεῖς σήμερον ὑπερκοσμίως τὴν ὑπερκόσμιον ταύτην πανηγυρίζομεν ἡμέραν.

Χαῖρε, ἡ ὄντως ὑπερευλογημένη, χαῖρε, δι' ἣν ἡμεῖς σήμερον,

έορτήν έορτῶν, καὶ πανήγυριν πανηγύρεων πανδημεὶ έορτάζομεν.
Χαῖρε, ὄντως ὑπερευλογημένη, χαῖρε, δι' ἣν ἡμεῖς σήμερον
άγγελῶν έπαθροίζόμεθα έν τοῖς σοῖς άγιοβάτοις ναοῖς, καὶ
μεγαλοφώνως σε γεραίρομεν.

Χαῖρε, ὄντως ὑπερευλογημένη, χαῖρε, δι' ἣν ἡμεῖς σήμερον δίκην
μελισσῶν έπισυναγόμενοι πληθύνομεν τὴν ὕμνολογίαν, ὡς σὺ τὴν
προστασίαν.

Χαῖρε, κεχαριτωμένη, χαῖρε, δι' ἣν ἡμεῖς σήμερον φωτοφοροῦντες
λαμπρῶς έν Ἐκκλησία σε μεγαλύνομεν.

Χαῖρε, ὄντως ὑπερευλογημένη, χαῖρε, δι' ἣν ἡμεῖς σήμερον τὰ
τοῦ Δαβὶδ σὺν τῷ Δαβὶδ, καὶ τὰ τοῦ άγγέλου σὺν τῷ άγγέλῳ
άνεκινήσαμεν λόγια.

Χαῖρε, ὄντως ὑπερευλογημένη, χαῖρε, δι' ἣν ἡμεῖς σήμερον οἱ
αἰχμάλωτοι έπαινέται ταύτην έξυφάναμεν τὴν τετραπλὴν τῶν
χαροποιῶν προρρήσεων πεντακοντάδα·

άλλὰ παράτεινον τὸ έλεός σου, πανάγαθε Δέσποινα, τοῖς
γινώσκουσί σε, καὶ ἴδε έπὶ τοὺς δούλους σου καὶ έπὶ τὰ έργα
σου, καὶ κατεύθυνον πάντας εἰς ὁδὸν εἰρήνης, ὅτι πάντων οἱ
ὀφθαλμοὶ εἰς σε έλπίζουν, καὶ σοῦ τῆ μεσιτεία τὴν καταλλαγὴν
τὴν πρὸς τὸν Υἱόν σου καὶ θεὸν, καὶ θεὸν ἡμῶν έσχήκαμεν·

ὦ δόξα, ὦ κράτος, ὦ σθένος σὺν τῷ άνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ
ὁμοφυεῖ καὶ άγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ άεὶ, καὶ εἰς τοὺς
άπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.

Πανεπιστήμιο Αἰγαίου, Τμήμα Πολιτισμικῆς Τεχνολογίας καὶ
Επικοινωνίας, © 2006. Επιτρέπεται ἡ ελεύθερη χρήση τοῦ υλικού
με αναφορά στην πηγή προέλευσῆς του.

<http://www.orthodoxfathers.com/logos>

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

Άγιος Λουκάς Αρχιεπίσκοπος Κριμαίας

Λόγος εις τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου

Τρία σημαντικότερα γεγονότα στην ιστορία του κόσμου εορτάζει σήμερα η Εκκλησία μας.

Το πρώτο είναι ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, τον οποίο εορτάζουμε σήμερα με χαρά και αγάπη, αλλά και με δέος ενώπιον του μεγαλείου του γεγονότος αυτού, το οποίο ονομάζεται «κεφάλαιον» (δηλαδή αρχή) της σωτηρίας μας.

Εννέα μήνες μετά τον Ευαγγελισμό πραγματοποιήθηκε και το δεύτερο από τα σημαντικότερα γεγονότα, η κατά σάρκα Γέννηση του Κυρίου μας Ιησού Χρίστου. Κορυφή και ολοκλήρωση της σωτηρίας μας θα είναι η ανάσταση του Κυρίου Ιησού Χρίστου μετά από ένα φρικτό θάνατο πάνω στο Σταυρό.

Όχι μόνο μια φορά αλλά πολλές φορές φανερώθηκαν στους αγίους άγγελοι. Έξι μήνες πριν τον Ευαγγελισμό της Παναγίας Παρθένου Μαρίας στάλθηκε ο αρχάγγελος Γαβριήλ στον ιερέα Ζαχαρία, ο οποίος υπηρετούσε στο ναό, για να του αναγγείλει, ότι απ' αυτόν θα γεννηθεί ο μεγαλύτερος μεταξύ των ανθρώπων, ο Πρόδρομος του Κυρίου ο Ιωάννης. Και σήμερα ο ίδιος φέρνει το χαρμόσυνο άγγελμα στην Υπεραγία και άχραντο Παρθένο Μαρία, η οποία ζούσε στο ταπεινό φτωχόσπιτο του ξυλουργού Ιωσήφ.

Ο διάλογος του με την Παναγία είναι τόσο άγιος και μεγαλειώδης που δεν τολμώ να τον περιγράψω με δικά μου λόγια αλλά πρέπει να τον επαναλάβω με Ευαγγελικά λόγια.

Όταν μπήκε ο αρχάγγελος στο υπέρωο, είπε:

«Χαίρε, κεχαριτωμένη ο Κύριος μετά σου· ευλογημένη συ εν γυναιξίν.

Η δε ιδούσα διεταράχθη επί τω λόγω αυτού, και διελογίζετο

ποταπός εἶη ὁ ἀσπασμός οὗτος, καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὕτη· μὴ φοβού, Μαριάμ· εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. καὶ ἰδοὺ σύλληψη ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ἄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. οὗτος ἐστὶ μέγας καὶ υἱός υψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ θεός τὸν θρόνον αὐτοῦ τοῦ πατρός αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἐστὶ τέλος.

Εἶπε δε Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον πῶς ἐστὶ μοι τούτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὕτη· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε καὶ δύναμις υψίστου ἐπισκιάσει σοι· διό καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱός θεοῦ...

Εἶπε δε Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτο μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου. καὶ ἀπήλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος» (Λκ. 1, 28-38).

Σας ἔχω πει πολλὰ τὰ προηγούμενα χρόνια γι' αὐτὸν τὸ μοναδικὸ στὴν Ἱστορία τοῦ κόσμου διάλογο. Ἀλλὰ τώρα θὰ σταθῶ στα λόγια τοῦ Ἀρχαγγέλου:

«Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε καὶ δύναμις υψίστου ἐπισκιάσει σοι διό καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱός θεοῦ».

Κανεῖς ποτέ, ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ μέχρι τῆς συντέλεια του, δὲν γεννήθηκε καὶ δὲν θὰ γεννηθεῖ κατὰ τὸν τρόπο, κατὰ τὸν ὁποῖο γεννήθηκε ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός. Κανεῖς ποτέ δε γεννήθηκε χωρὶς ἄνδρα. Κανεῖς δε γεννήθηκε καὶ δε θὰ γεννηθεῖ με τὴν ἐπέλευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Σε κανέναν ποτέ δὲν κατοίκησε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα με τέτοια ολοκληρωμένη πληρότητα, με τὴν ὁποία ἐγκατοίκησε στὴν Παναγία Παρθένο Μαρία. Κανέναν δὲν ἐπισκίασε ἡ δύναμη τοῦ Ὑψίστου καὶ τὰ μητρικὰ σπλάγχνα καμμίας γυναίκας δὲν ἀγίασε, με τέτοια πληρότητα καὶ δύναμη, ὅπως τὰ σπλάγχνα τῆς Ὑπεραγίας Παρθένου Μαρίας.

Κρατήστε βαθειά στὴν καρδιά σας, αὐτὸ που σας λέω γιὰ τὴν πλήρη ἐνότητα τοῦ Πνεύματος τοῦ θεοῦ καὶ τῆς ἀνθρώπινης οὐσίας τῆς Μαρίας.

Η ψυχή και το πνεύμα του άνθρωπου έχουν την αρχή τους στο Πνεύμα του Θεού. Το δεύτερο κεφάλαιο της Παλαιάς Διαθήκης λέει, ότι έπλασε ο Θεός τον πρώτο άνθρωπο, τον Αδάμ, «χουν από της γης και ενεφύσησεν εις το πρόσωπον αυτού πνοήν ζωής» (Γέν. 2, 7).

Με το Πνεύμα του Θεού μόνο το πνεύμα του άνθρωπου είναι δυνατόν να κοινωνεί, εφόσον από Εκείνον προέρχεται, όπως συμβαίνει και στην φύση, συγγενή δηλαδή μεταξύ τους πράγματα να έχουν πραγματική επικοινωνία.

Την δυνατότητα της αληθινής κοινωνίας με τον Θεό την διδαχθήκαμε από τον ίδιο τον Κύριο μας Ιησού Χριστό, ο οποίος λέει:

«Εάν τις αγαπά με, τον λόγον μου τηρήσει, και ο πατήρ μου αγαπήσει αυτόν, και προς αυτόν ελευσόμεθα και μονήν παρ' αύτω ποιήσομεν» (Ιω. 14, 23).

Αλλά και ο απόστολος Παύλος με κάποια έκπληξη ρωτάει τους χριστιανούς της Κορίνθου: «Ουκ οίδατε ότι ναός Θεού έστε και το Πνεύμα του Θεού οικεί εν υμίν;» (Α' Κορ. 3, 16).

Από τους βίους των αγίων γνωρίζουμε για μιά πραγματική κοινωνία με τον Θεό, που είχαν στη ζωή τους οι άγιοι του Θεού. Γνωρίζουμε ότι αυτοί υπήρξαν κατοικοιτήρια του Πνεύματος του Θεού. Αλλά ακόμα και αυτή η βαθειά κοινωνία τους με το Θεό δεν μπορεί να συγκριθεί μ' εκείνη την ευλογημένη κατάσταση, η οποία υπερβαίνει ακόμα και την κατάσταση των αγγέλων και των αρχαγγέλων, στην όποια βρέθηκε η Υπεραγία Παρθένος Μαρία μετά την επέλευση του Αγίου Πνεύματος.

Αυτό δεν μπόρεσε, η καλύτερα, δεν ήθελε να αντιληφθεί ο κακότυχος εκείνος αιρετικός Νεστόριος, ο οποίος ισχυριζόταν ότι η Υπεραγία Θεοτόκος γέννησε έναν κοινό άνθρωπο Ιησού Χριστό, με τον οποίο αργότερα ενώθηκε ο Θεός, γι' αυτό και την Υπεραγία Παρθένο Μαρία την ονόμαζε Χριστοτόκο και όχι Θεοτόκο.

Αν, έστω και ελάχιστο, δίκαιο είχε ο Νεστόριος, τότε ο Κύριος

μας Ιησούς Χριστός θα ήταν όχι ο Υιός του Θεού και Θεάνθρωπος αλλά ένας από τους πολλούς μεγάλους αγίους, οι οποίοι ονομάζονται αληθινοί ναοί και μονές του Πατρός και του Υιού για την απέραντη αγάπη τους στον Θεό και την τέλεια εφαρμογή στη ζωή τους των εντολών του Χριστού. Όπως βλέπετε ο Νεστόριος δικαίως αναθεματίστηκε από την Τρίτη Οικουμενική Σύνοδο.

Σ' αυτό το σημείο θα μπορούσα να τελειώσω τον εγκωμιαστικό μου λόγο προς τιμήν της μεγάλης αυτής εορτής του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Όμως δεν θέλω να προσπεράσω τα λόγια εκείνα του Αρχαγγέλου Γαβριήλ, τα όποια μπαίνουν σε κάθε καθαρή καρδιά:

«Χαίρε, κεχαριτωμένη· ο Κύριος μετά σου».

Όλοι εσείς, που είστε ομόψυχοι με μένα, πέστε μου, μπορεί να υπάρχει ανώτερη και καθαρότερη χαρά από αυτή, που δίνει η αίσθηση ότι μαζί μας είναι ο Κύριος! Ότι μας αγαπά, επειδή φυλάσσουμε τις εντολές Του και ότι θα έλθει μαζί με τον Άναρχο Πατέρα Του και θα κατοικήσει μαζί μας!

Της ανώτατης αυτής ευτυχίας και χαράς να μας αξιώσει ο Κύριος και Θεός μας Ιησούς Χριστός διά πρεσβειών της Υπεραγίας και Αχράντου Παρθένου Μαρίας! Αμήν.

Σταυρωθέντα καί ταφέντα

Αγίου ΚΥΡΙΛΛΟΥ Ίεροσολύμων

(ἀποσπάσματα ἀπό τήν ΙΓ΄ Κατήχηση)

Α'. Είναι καύχημα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας βέβαια τό καθετί πού ἔπραξε ὁ Ἰησοῦς, ἀλλά τό καύχημα τῶν καυχημάτων εἶναι ὁ Σταυρός Του. Τοῦτο ἀσφαλῶς γνωρίζοντας ὁ Παῦλος, λέει: «ὅσο γιά μένα, ἄς μή γίνει νά καυχηθῶ γιά τίποτε ἄλλο, παρά μόνο

για τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου μας, Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Γαλ. 6, 14). Ἦταν πραγματικά θαυμαστό πού ἀνέβλεψε ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς στὴν κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ (πρβλ. Ἰωάν. 9, 7), ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸ μπροστὰ στὴν ἀνάβλεψη τῶν πνευματικὰ τυφλῶν ὅλης τῆς οἰκουμένης; Θεωρεῖται μέγα θαῦμα καὶ ὑπερφυσικό πού ἀναστήθηκε ὁ Λάζαρος, ἐνῶ ἦταν τετραήμερος νεκρὸς, ἀλλὰ τότε ἡ χάρις τῆς Ἀναστάσεως σταμάτησε σ' αὐτόν. Τί εἶναι ὅμως αὐτὸ μπροστὰ στὴν ἀνάσταση τῶν νεκρωμένων ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, σέ ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένη; Εἶναι θαυμαστό πού ἀπὸ τοὺς πέντε ἄρτους πήγασε τροφή γιὰ πέντε χιλιάδες (πρβλ. Ματθ. 14, 21), ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸ μπρὸς στό ὅτι χόρτασε αὐτούς «πού πέθαιναν ἀπὸ πνευματικὴ πείνα, ἐξαιτίας τῆς ἄγνοιάς τους, σέ ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς»; (Πρβλ. Ἄμ. 8, 11). Εἶναι θαυμαστό πού ἐλευθέρωσε τὴ γυναῖκα ἐκείνη, τὴ δεμένη ἀπὸ τὸ Σατανά δεκαοχτὼ χρόνια, ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸ μπροστὰ στὴν ἐλευθερία πού ἔδωσε σέ ὅλους ἐμᾶς, τοὺς σφιχτοδεμένους μέ βαριές ἀλυσίδες ἁμαρτημάτων; (πρβλ. Παρμ. 5, 22). Αὐτὸ λοιπόν, τὸ ὀλόφωτο στεφάνι τῆς δόξας τοῦ Σταυροῦ, ἀφενὸς φώτισε τοὺς τυφλωμένους ἀπὸ τὴν ἀγνωσία καὶ ἀφετέρου ἐλευθέρωσε τοὺς δέσμιους τῆς ἁμαρτίας καὶ δυναμικὰ λύτρωσε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅλων τῶν αἰώνων¹.

Β'. Καὶ μὴ σοῦ φαίνεται παράξενο σέ τέτοιο βαθμό, ὥστε νὰ δυσπιστεῖς, ἂν πραγματικά ἔδωσε τὴ λύτρωση δυναμικὰ σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν αἰώνων. Διότι δέν ἦταν ἄνθρωπος ἀπλὸς αὐτός πού πέθανε γιὰ μᾶς, ἀλλὰ ὁ «Υἱὸς τοῦ Θεοῦ» ὁ Μονογενής. Καὶ μπόρεσε βέβαια ἡ ἁμαρτία ἐνὸς ἀνδρα, τοῦ Ἀδάμ, νὰ κάνει θνητούς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅλων τῶν αἰώνων. Ἀλλὰ, ἂν μέ τὸ παράπτωμα τοῦ ἐνὸς βασίλευσε ὁ θάνατος στὸν κόσμον, πῶς, πολὺ περισσότερο, δέν θὰ βασιλεύσει ἡ ζωὴ μέ τὴ δικαιοσύνη τοῦ Ἐνός; (Πρβλ. Ρωμ. 5, 17). Καὶ ἂν τότε, ἐπειδὴ ἔφαγαν ἀπὸ τὸ «ξύλο τῆς ζωῆς» οἱ Πρωτόπλαστοι διώχτηκαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον (πρβλ. Γέν. 3, 24), ἄραγε τώρα, χάρις στό ξύλο τοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ, δέν θὰ μποῦν εὐκολότερα μέσα στὸν Παράδεισον ὅσοι πιστέψουν; Ἄν ἐκεῖνος πού πρῶτος πλάστηκε ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς γῆς ἐπέφερε οἰκουμενικό θάνατο, ἄραγε δέν θὰ φέρει ζωὴ αἰώνια «Ἐκεῖνος πού τὸν ἔπλασε ἀπὸ τὴ γῆ» (Γέν. 2, 7), ἀφοῦ Αὐτός εἶναι ἡ Ζωή; (πρβλ. Ἰωάν. 14, 6). Ἄν ὁ Φινεές, δείχνοντας ζῆλο

καί φονεύοντας τόν αίσχροποιοό εκείνον, κατέπαυσε τήν ὀργή τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς – ὄχι μέ τό φόνο κάποιου ἄλλου, ἀλλά μέ τό νά θυσιάσει τόν ἑαυτό Του ὡς ἀντίλυτρο – δέν μπορεῖ νά ἐξαλείψει τήν ὀργή τοῦ Θεοῦ πρός τούς ἀνθρώπους;2

Γ'. Νά μή ντρεπόμαστε λοιπόν γιά τό Σταυρό τοῦ Σωτήρα μας, ἀλλά μάλλον νά καυχώμαστε. Εἶναι βέβαια ὁ λόγος τοῦ Σταυροῦ γιά τούς Ἰουδαίους σκάνδαλο, γιά τούς εἰδωλολάτρες ἀνοησία (πρβλ. Α' Κορ. 1, 18. 23), ἀλλά γιά μᾶς εἶναι σωτηρία. Πραγματικά, «γιά ὅσους βαδίζουν τό δρόμο τῆς σωτηρίας εἶναι δύναμη Θεοῦ» (Α' Κορ. 1, 18). Διότι δέ ἦταν ἀπλός ἄνθρωπος αὐτός πού πέθανε γιά μᾶς, ὅπως εἶπαμε, ἀλλά Υἱός Θεοῦ, Θεός πού ἐνανθρώπησε. Ἐπειτα, ἄν τό πρόβατο, τήν ἐποχή τοῦ Μωυσῆ, ἔδιωχνε μακριά τόν ἐξολοθρευτή ἄγγελο (πρβλ. Ἔξ. 12, 23), «ὁ Ἄμνος τοῦ Θεοῦ, πού σηκώνει πάνω Του τήν ἁμαρτία τοῦ κόσμου» (πρβλ. Ἰωάν. 1, 29), πολύ περισσότερο, δέν θά ἐλευθέρωνε τόν ἄνθρωπο ἀπό τίς ἁμαρτίες; Καί ἄν τό αἷμα ἑνός ἄλογου ζώου, ὅπως τόν πρόβατο, παρεῖχε τή σωτηρία, τό Αἷμα τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ δέν σώζει πολύ περισσότερο; Ἄν κάποιος δέν πιστεύει στή δύναμη τοῦ Ἐσταυρωμένου, ἄς πιστεύει στά ὀλοφάνερα γεγονότα. Γιατί πολλοί σέ ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη σταυρώθηκαν, ἀλλά κανένα δέν τρέμουν οἱ δαίμονες. Τοῦ Χριστοῦ ὅμως, πού σταυρώθηκε γιά μᾶς, καί μόνο τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ νά δοῦν, τρέμουν οἱ δαίμονες³, ἐπειδή οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πέθαναν στό σταυρό ἐξαιτίας τῶν ἁμαρτιῶν τους, ὁ Χριστός ὅμως πέθανε γιά τίς ξένες ἁμαρτίες. «Διότι δέν ἁμάρτησε, οὔτε βρέθηκε δόλος στό στόμα Του» (Α' Πέτρ. 2, 22. πρβλ. Ἠσ. 53, 9).

Καί δέν εἶναι μόνο ὁ Πέτρος πού τό λέει αὐτό – γιατί θά μπορούσε κανείς νά ὑποπτευθεῖ ὅτι χαρίζεται στό δάσκαλό του καί τό λέει – ἀλλά τό εἶπε καί ὁ Ἡσαΐας, πού μπορεῖ νά μήν ἔζησε τήν ἐποχή τοῦ Ἰησοῦ μέ τό σῶμα, ἀλλά μέ τό πνεῦμα προεῖδε τήν ἔνσαρκη παρουσία Του. Καί γιατί φέρνω τώρα μάρτυρα μόνο τόν Προφήτη; Πάρε μάρτυρα τόν Πιλάτο, αὐτόν πού Τόν καταδίκασε καί εἶπε: «Δέν βρίσκω τίποτα τό κακό στόν ἄνθρωπο Αὐτόν» (Λουκ. 23, 14). Παραδίνοντας δέ Αὐτόν προδομένο καί

νίπτοντας τὰ χέρια του εἶπε: «Εἶμαι ἄθῶος ἀπό τό αἷμα τοῦ δικαίου τούτου» (Ματθ. 27, 24). Ἀλλά ὑπάρχει κι ἄλλος μάρτυρας τῆς ἀναμαρτησίας τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ πρωτοστάτης τοῦ Παραδείσου, ὁ ληστής, πού κατηγορεῖ τόν ἄλλο ληστή καί τοῦ λέει: «Ἐμεῖς ἀπολαμβάνουμε ἄξια ὅσων πράξαμε, αὐτός ὅμως δέν ἔκανε κανένα κακό» (Λουκ. 23, 41). Καί αὐτό τό γνωρίζουμε γιατί καί σύ καί ἐγώ ἤμασταν παρόντες στή δίκη Του.

Δ'. Ἐπαθε λοιπόν, στ' ἀλήθεια, ὁ Ἰησοῦς γιά χάρη τῶν ἀνθρώπων. Διότι δέν εἶναι φαντασία ὁ Σταυρός, διαφορετικά θά ἦταν φαντασία καί ἡ λύτρωση. Δέν εἶναι φαντασία ὁ θάνατος, ἀλλοιῶς θά ἦταν μύθος καί ἡ σωτηρία. Ἄν ἦταν φαντασία ὁ θάνατος, θά εἶχαν δίκιο αὐτοί πού εἶπαν: «θυμηθήκαμε ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος ἔλεγε, ἐνῶ ζοῦσε ἀκόμη, μετά ἀπό τρεῖς ἡμέρες θά ἀναστηθῶ» (Ματθ. 27, 63). Εἶναι λοιπόν τό Πάθος τοῦ Κυρίου ἀληθές, διότι ἀληθινά σταυρώθηκε καί δέν ντρεπόμαστε γι' αὐτό. Σταυρώθηκε καί δέν τό ἀρνούμαστε, ἀλλά μᾶλλον ἐγώ καυχῶμαι καί σᾶς λέω: Ἀκόμη καί νά ἤθελα νά τό ἀρνηθῶ, μέ ἐλέγχει αὐτός ἐδῶ ὁ Γολγοθᾶς, πλησίον τοῦ ὁποίου παρευρισκόμαστε ὅλοι τώρα. Μέ ἐλέγχει τό ξύλο τοῦ Σταυροῦ, τό ὁποῖο λίγο-λίγο ἀπό ἐδῶ διαμοιράστηκε σ' ὅλη τήν οἰκουμένη⁴. Ὁμολογῶ τό Σταυρό ἐπειδή γνωρίζω τήν Ἀνάσταση. Διότι, ἂν ἀπέμενε μόνο Ἐσταυρωμένος ὁ Κύριος, χωρίς νά ἀναστηθεῖ, μπορεῖ νά μήν ὁμολογοῦσα. Θά τό ἔκρυβα ἴσως μαζί μέ τό δάσκαλό μου. Τώρα ὅμως πού διαδέχτηκε τό Σταυρό ἡ Ἀνάσταση, δέν ντρέπομαι νά τά διηγοῦμαι ὅλα αὐτά⁵.

Ε'. Ἐχοντας λοιπόν ὅμοια μέ ὅλους μας ἀνθρώπινη φύση καί ὑπόσταση, σταυρώθηκε, ἀλλά ὄχι βέβαια γιατί εἶχε ὅπως ἐμεῖς ἀμαρτίες. Διότι δέν ὀδηγήθηκε στό θάνατο ἀπό φιλοχρηματία, ἀφοῦ ἦταν δάσκαλος τῆς ἀκτημοσύνης. Οὔτε καταδι κάστηκε ἐξαιτίας τῆς φιληδονίας, ἀφοῦ εἶναι Ἐκεῖνος πού λέει σαφῶς ὅτι «ὅποιος κοιτάξει γυναῖκα μέ ἐπιθυμία φιλήδονη, ἤδη ἔχει πέσει στό ἀμάρτημα τῆς μοιχείας μέ αὐτήν» (Ματθ. 5, 28). Οὔτε πάλι ἀπό ἀπερίσκεπτη ὀρμή χτύπησε κάποιον ἢ τόν πλήγωσε, διότι ἔστρεφε καί τό ἄλλο μάγουλο σ' ὅποιον τόν χτυποῦσε (πρβλ. Ματθ. 5, 39. 26, 67). Οὔτε καταφρόνησε τό Νόμο, διότι Αὐτός ἦταν πού ὀλοκλήρωσε τό Νόμο. Οὔτε τούς Προφῆτες ὀνειδισε,

γιατί Αὐτός εἶναι Ἐκεῖνος, γιά τόν Ὅποῖο κατά καιρούς προφήτευαν οἱ Προφῆτες. Οὔτε ἀρνήθηκε νά δώσει τό μισθό κανενός, διότι ἀμισθεί καί δωρεάν θεράπευε τούς πάντες. Δέν ἀμάρτησε οὔτε μέ λόγια, οὔτε μέ λογισμούς. «Αὐτός πού δέν ἔπεσε σέ καμιά ἀμαρτία, οὔτε βρέθηκε δόλος στό στόμα Του, πού, ἐνῶ χλευαζόταν καί ὄνειδιζόταν, δέν χλεύαζε οὔτε ὄνειδίζε κανέναν καί ἐνῶ ἔπασχε ἄδικα, δέν ἀπειλοῦσε κανέναν» (Α' Πέτρ. 2, 22-23), Αὐτός πού ἦρθε πρὸς τό Πάθος, ὄχι ἀκούσια, ἀλλά ἐκούσιαβ. Αὐτός ἀκόμα καί τώρα, ἂν κάποιος προσπαθοῦσε νά Τόν πείσει νά ἀλλάξει τρόπο ζωῆς καί τοῦ ἔλεγε, «ὁ θεός νά σέ φυλάξει, Κύριε, ἀπ' ὅλα τοῦτα τά φοβερά» (Ματθ. 16, 22), πάλι θά ἀπαντοῦσε σ' αὐτόν, «πήγαινε πίσω μου, Σατανά» (Ματθ. 16, 23).

ΣΤ'. θέλεις ὅμως νά πεισθεῖς ὅτι ἦρθε πρὸς τό πάθος ἐκούσια; Νά, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πού δέν γνωρίζουν τό θάνατό τους, πεθαίνουν χωρίς τή θέλησή τους. Αὐτός ὅμως προέλεγε γιά τό Πάθος Του: «Δές παραδίνεται ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου γιά νά σταυρωθεῖ» (Ματθ. 26, 2). Καί ξέρεις πολύ καλά γιατί δέν ἀπέφυγε τό θάνατο ὁ Φιλάνθρωπος. Γιά νά μή χαθεῖ ὅλος ὁ κόσμος μέσα στίς ἀμαρτίες. «Δές, ἀνεβαίνουμε στά Ἱεροσόλυμα καί θά παραδοθεῖ ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου» (Ματθ. 20, 18), «καί θά σταυρωθεῖ» (πρβλ. Ματθ. 20, 19). Καί πάλι: «Ἔστρεψε τό πρόσωπό Του καί προσήλωσε τό βλέμμα Του, μέ ἀπόφαση νά πορευθεῖ στά Ἱεροσόλυμα» (Λουκ. 9, 51). θέλεις ἀκόμα νά μάθεις σαφῶς ὅτι ὁ Σταυρός εἶναι δόξα γιά τόν Ἰησοῦ; Ἄκουσε Αὐτόν τόν Ἴδιο πού μιλάει καί ὄχι ἐμένα. Τόν πρόδωσε ὁ Ἰούδας, δείχνοντας ἔτσι τήν ἀγνωμοσύνη του πρὸς τόν οἰκοδεσπότη. Αὐτός λοιπόν ὁ προδότης, ἀφοῦ βγήκε ἔξω ἀπό τό Δεῖπνο, εὐθύς ἀμέσως – ἐνῶ εἶχε πιεῖ τό ποτήρι τῆς εὐλογίας ἀντί γιά τό πόμα τῆς σωτηρίας πού τοῦ ἔδωσε – ἐπιθυμοῦσε νά χύσει τό δίκαιο Αἷμα τοῦ Κυρίου. «Αὐτός πού τόν εἶχε ὁμοτράπεζό Του καί ἔτρωγε τόν ἄρτο Του ὕψωσε πολύ ψηλά τή φτέρνα του καί τόν κλώτσησε, σάν ἀτίθασο καί ἀχάριστο ζῶο» (πρβλ. Ψαλμ. 40, 10). Μόλις πού εἶχαν δεχτεῖ τά χέρια του τίς εὐλογίες καί πάραυτα, χάρη τῶν χρημάτων, προμελετοῦσε προδοτικό θάνατο. Καί ἐνῶ ἐλέγχθηκε καί ἄκουσε τό «σύ τό εἶπες ὁ μόνος σου» (Ματθ. 26, 25), πάλι βγήκε ἔξω γιά

νά Τόν προδώσει. Ἐπειτα ἔλεγε ὁ Ἰησοῦς: «Ἐχει φτάσει ἡ ὥρα, γιά νά δοξαστεῖ ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰωάν. 12, 23). Βλέπεις ὅτι θεωρεῖ δόξα δική Του τό Σταυρό; Ἀλλά καί τό ἄλλο: Ὁ Ἡσαΐας, ἐνῶ τόν πριόνισαν, δέν ντρέπεται, καί ὁ Χριστός πού πεθαίνει γιά νά σωθεῖ ὁ κόσμος, θά τό θεωρήσει ντροπή; «Τώρα πιά δοξάστηκε ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰωάν. 13, 31). Ὅχι, ὅτι προηγουμένως δέν εἶχε δόξα, διότι ἦταν δοξασμένος μέ τή δόξα πού εἶχε πρό κατά βολῆς κόσμου (πρβλ. Ἰωάν. 17, 5. 24). Ἦταν δοξασμένος πάντοτε ὡς θεός, τώρα ὅμως δοξαζόταν ἐπειδή φόρεσε τό στεφάνι τῆς ὑπομονῆς. Δέν ἄφησε τή ζωή αὐτή ἀναγκαστικά, δέν θυσιάστηκε χωρίς νά τό θέλει, ἀλλά ἐκούσια. Ἄκου τί λέει: «Ἐχω ἐξουσία νά θυσιάσω τήν ψυχή μου καί ἔχω ἐξουσία νά τήν πάρω πάλι» (Ἰωάν. 10, 18). Ἐπειδή θέλω, συγχωρῶ τούς ἐχθρούς μου. Ἐάν δέν ἤθελα, δέν θά γινόταν ἡ θυσία. Ἦλθε ἐπομένως μέ τήν προαίρεσή Του πρός τό Πάθος, ὄντας χαρούμενος γιά τήν πράξη Του αὐτή, μειδιώντας γιά τό στεφάνι τῆς δόξας, πλήρης χαρᾶς γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, χωρίς νά ντρέπεται γιά τό Σταυρό, διότι ἔσωζε τήν οἰκουμένη. Δέν ἦταν ὁ πάσχων τιποτένιος ἀνθρωπος, ἀλλά ὁ θεός πού ἐνανθρώπησε καί ἀγωνίστηκε στό ἄθλημα τῆς ὑπομονῆς7. (...)

Κ'. Τή σταυρική θυσία τοῦ Χριστοῦ προφητικά προτύπωσε ὁ Μωυσῆς, τότε πού κρέμασε στό ξύλο τό χάλκινο φίδι, ὥστε ὅποιος δαγκωνόταν ἀπό τό ζωντανό φίδι (πού καί αὐτό προτύπωνε τήν ἁμαρτία καί τό θάνατο ἀπό τήν ἁμαρτία) προσβλέποντας στό χάλκινο φίδι, νά σωθεῖ, δίνοντας ἔτσι τή σχετική πίστη του στόν θεό καί στόν Προφήτη Του (πρβλ. Ἀριθ. 21, 9). Ἐπειτα τό χάλκινο φίδι σταυρωμένο σώζει καί ὁ Υἱός τοῦ θεοῦ, ὁ θεός πού ἔγινε καί ἀνθρωπος, Σταυρωμένος δέν μπορεῖ νά σώζει; Ἀπό παλιά μέχρι σήμερα, ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου λειτουργήθηκε καί προστατεύθηκε σέ σχέση μέ τό ξύλο. Στήν ἐποχή τοῦ Νῶε, ὡς γνωστό, μέ τήν ξύλινη κιβωτό σώθηκε ἡ ζωή τῶν δίκαιων ἀνθρώπων. Ἡ θάλασσα πάλι τήν ἐποχή τοῦ Μωυσῆ, μόλις εἶδε τήν ξύλινη ράβδο, πού καί αὐτή προτύπωνε τό Σταυρό τοῦ Χριστοῦ, φοβήθηκε αὐτόν πού τήν ἄγγιξε. Λοιπόν, τό ραβδί τοῦ Μωυσῆ ἔχει δύναμη, καί ὁ Σταυρός τοῦ Σωτήρα ἀδυνατεῖ; Ἀλλά ἀφήνω ὅσα πολλά ἄλλα θά μπορούσα νά ἀναφέρω γιά τήν προτύπωση τοῦ

Σταυροῦ τοῦ Κυρίου στήν Παλαιά Διαθήκη, γιά νά μή μακρύνω τό λόγο, καί περιορίζομαι νά σᾶς θυμίσω ὅτι τό ξύλο τότε ἐπί Μωυσῆ γλύκανε τό νερό (πρβλ. Ἔξ. 15, 25) καί «ὅτι ἀπό τήν πλευρά τοῦ Ἰησοῦ τό νερό ἔρευσε πάνω στό ξύλο» (πρβλ. Ἰωάν. 19, 34).

ΚΑ'. Τά πρῶτα καταπληκτικά καί ἀξιοθαύμαστα γεγονότα πού ὁ Θεός ἔκανε μέ τή μεσολάβηση τοῦ Μωυσῆ, σχετίζονται μέ τό αἷμα καί τό νερό. Καί τό τελευταῖο ἀπό τά θαύματα πού ὁ Ἰησοῦς ἔκανε, σχετίζεται καί αὐτό μέ τό αἷμα καί τό νερό. Στό πρῶτο του θαῦμα ὁ Μωυσῆς «μετέβαλε τόν ποταμό σέ αἷμα» (πρβλ. Ἔξ. 7, 20) καί ὁ Ἰησοῦς στό τέλος τῆς ἐπίγειας ζωῆς Του ἔκανε νά ξεχυθεῖ ἀπό τήν πλευρά Του νερό καί αἷμα μαζί. Ἴσως ἔγινε αὐτό γιά ἐκεῖνες τίς δύο φωνές, τοῦ κριτῆ πού Τόν δικάζε καί τοῦ λαοῦ πού κραύγαζε ἐναντίον Του. Ἦ καλύτερα γιά τούς πιστούς καί τούς ἄπιστους. Διότι, στ' ἀλήθεια, ὁ Πιλάτος ἔλεγε: «Εἶμαι ἀθῶος καί μέ νερό ἔνιψε τά χέρια του» (πρβλ. Ματθ. 27, 24). Καί ὁ λαός, πού ἀπαιτοῦσε τήν καταδίκη Του, κραύγαζε καί ἔλεγε: «Τό αἷμα Του ἄς πέσει πάνω μας» (Ματθ. 27, 25). Καί τά δύο λοιπόν ἀνέβλυσαν ἀπό τήν πλευρά Του. Τό νερό ἴσως γιά τόν κριτή Του καί τό αἷμα γιά τό λαό πού κραύγαζε. Ἀλλά καί διαφορετικά μποροῦμε νά τό ἐννοήσουμε. Στούς Ἰουδαίους ἀναφέρεται τό αἷμα, στούς χριστιανούς τό νερό. Καί σ' ἐκείνους βέβαια ὡς ἐχθρούς καί πονηρούς καί φονευτές τοῦ Χριστοῦ, θά ἐπέλθει ἡ σωτηρία μέ τό νερό τοῦ Βαπτίσματος. Δέν ἔχει γίνει τίποτα τυχαῖο. Οἱ ἐρμηνευτές ὅμως Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ἔδωσαν καί ἄλλη ἐξήγηση γιά τό θέμα αὐτό. Γιατί, σύμφωνα μέ ὅσα σχετικά μᾶς ἀποκαλύπτονται στά ἱερά Εὐαγγέλια, μέ δύο μόνο τρόπους μποροῦμε σίγουρα νά πάρουμε τή Χάρη τοῦ σωτηριώδους Βαπτίσματος. Ὁ πρῶτος εἶναι αὐτός μέ τόν ὁποῖο παρέχεται καί σέ σᾶς τούς φωτιζόμενους, δηλαδή μέ τό βαπτισματικό νερό. Καί ὁ δεύτερος εἶναι ὁ τρόπος πού στόν καιρό τῶν διωγμῶν οἱ ἅγιοι Μάρτυρες βαπτίζονται μέσα στό ἴδιο τό αἷμα τους. Βγήκε λοιπόν ἀπό τήν πλευρά τοῦ Ἰησοῦ αἷμα καί νερό (πρβλ. Ἰωάν. 19, 34). Διότι Αὐτόν τόν Ἰδιο Χριστό ὁμολογοῦμε ὡς Σωτήρα μας καί μέ τήν ὁμολογία τῆς πίστεως πού κάναμε πρίν ἀπό τό Βάπτισμα καί μέ τήν ὁμολογία τῆς πίστεως πού κάνουμε πρίν ἀπό τό μαρτύριο.

Υπάρχει και άλλος λόγος για τον οποίο λογχεύθηκε η πλευρά του Ίησοῦ. Η γυναίκα που πλάστηκε από την πλευρά του Ἀδάμ ἀμάρτησε πρώτη και προκάλεσε και τον ἄνδρα νά ἀμαρτήσῃ. Καί ὁ Ίησοῦς ἦλθε μὲν γιὰ νά χαρίσῃ τὴ συγχώρεση καὶ στοὺς ἄνδρες καὶ σὲ τὶς γυναῖκες, ἀλλὰ λογχεύθηκε στὴν πλευρά Του, εἰδικότερα χάρι τῶν γυναικῶν⁸, γιὰ νά ἐξαλείψῃ αὐτὴ τὴν ἰδιαίτερη ἐνοχὴ τους.

ΚΒ'. Ἀλλὰ ἂν ἤθελε κάποιος νά ἐρευνήσῃ περισσότερο, θὰ ἔβρισκε καὶ ἄλλους λόγους, γιὰ τοὺς ὁποίους λογχεύθηκε ὁ Ίησοῦς στὴν πλευρά. Ἄς ἀρκεστοῦμε ὅμως σὲ ὅσα εἶπαμε, ἐπειδὴ εἶναι περιορισμένος ὁ χρόνος καὶ γιὰ νά μὴ σᾶς γίνῃ ὀχληρὴ καὶ δυσάρεστη ἡ ἀκρόαση. Ἄν καὶ δὲν εἶναι δυνατόν ποτέ κανεὶς νά ἀποκάμῃ ἀκούοντας νά λέγονται τὰ σχετικὰ μὲ τὴ δόξα τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ καὶ μάλιστα ἐδῶ, στὸν Πανάγιό τοῦτο Γολγοθά. Διότι ἄλλοι ἀκοῦνε μόνο, ἐμεῖς ὅμως τὰ βλέπουμε καὶ τὰ ψηλαφοῦμε ὅλα αὐτά. Ἄς μὴν κουραστεῖ κανεὶς λοιπόν. Πάρε τὰ ὄπλα καὶ ἔλα ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, γιὰ νά ὑπερασπιστεῖς αὐτόν ἐδῶ τὸ Σταυρό. Στῆσε ὡς τρόπαιό τὴν πίστη σὲ τὸ Σταυρὸ ἐναντίον αὐτῶν πού ἀντιλένε. Ὅταν, σὲ ἀλήθεια, πρόκειται νά συζητήσῃς μὲ τοὺς ἀπίστους γιὰ τὸ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ, σχημάτισε μὲ τὸ χέρι σου, πρὶν ἀρχίσῃς, πρὸς τὸ μέρος πού εἶναι αὐτοὶ τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ ἀποστομωθεῖ ὁποῖος ἀντιλέγει. Μὴ ντραπεῖς νά ὁμολογεῖς τὸ Σταυρό. Διότι Ἄγγελοι καυχῶνται γιὰ τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου, λέγοντας: Ξέρουμε τί ζητᾶτε, Ίησοῦ τὸν Ἐσταυρωμένο (Ματθ. 28, 5). Ἄραγε, Ἄγγελε, δὲν μπορεῖς νά πεῖς, ξέρω ποιὸν ζητᾶτε, ζητᾶτε τὸν δικό μου Δεσπότη; Ἀλλὰ ἐγώ, λέει μὲ παρρησία, ξέρω, ζητᾶτε τὸν Ἐσταυρωμένο. Τὸ εἶπε, διότι εἶναι δόξα ὁ Σταυρός, δὲν εἶναι ἀτιμία⁹.

ΚΓ'. Ἐμεῖς ὅμως ἄς ἐπανέλθουμε σὲ τὸ θέμα τῶν προφητικῶν ἀποδείξεων πού μοῦ ζητήσατε. Σταυρώθηκε ὁ Κύριος, ἔχεις ἀκούσει ὅλες τὶς μαρτυρίες. Βλέπεις τὸν τόπο τοῦ Γολγοθά. Συμφωνεῖς καὶ τὸ ἐπικροτεῖς ἐπαινετικά καὶ δοξολογικά. Πρόσεξε μήπως καμιά φορά, σὲ περίοδο διωγμοῦ, τὸν ἀπαρνηθεῖς. Νά μὴν εὐφραίνεσαι μόνο σὲ περίοδο εἰρήνης γιὰ τὸ Σταυρό, ἀλλὰ καὶ σὲ καιρὸ διωγμοῦ νά ἔχεις τὴν ἴδια πίστη. Νά μὴν εἶσαι

φίλος τοῦ Ἰησοῦ τόν καιρό τῆς εἰρήνης καί τόν καιρό τοῦ πολέμου νά γίνεσαι ἐχθρός. Παίρνεις τώρα ἄφεση τῶν ἁμαρτημάτων σου καί πνευματική δωρεά τά χαρίσματα τοῦ Βασιλιᾶ. Ὅταν ἔλθει ὁ πόλεμος, πολέμησε γενναῖα γιά τό Βασιλιά σου. Ὁ Ἰησοῦς σταυρώθηκε γιά σένα, ὁ ἀναμάρτητος. Καί σύ ὁ ἁμαρτωλός δέν θά σταυρωθεῖς γιά Ἐκεῖνον πού σταυρώθηκε γιά σένα καί τίς ἁμαρτίες σου; Δέν πρόκειται νά Τοῦ κάνεις χάρη. Τοῦ τό χρωστᾶς¹⁰. Θά δώσεις αὐτό πού ἔχεις πάρει πιά μπροστά. Ὅταν θά σταυρωθεῖς γιά χάρη Ἐκείνου, εἶναι σάν νά ὁμολογεῖς ὅτι Ἐκεῖνος γιά χάρη σου σταυρώθηκε στό Γολγοθά. (...)

ΛΖ'. Καί ἄν ποτέ τύχεις σέ συζήτηση καί δέν ἔχεις ἐπιχειρήματα, ἄς μένει ἡ πίστη μέσα σου ἀκλόνητη καί ἀμετακίνητη. Καλύτερα ὅμως εἶναι νά προσπαθήσεις νά γίνεις πολυμαθής, ὥστε νά ἀποστομώνεις τούς Ἰουδαίους μέ τίς ρήσεις τῶν Προφητῶν καί τούς Ἕλληνες μέ τίς μυθολογίες τους. Αὐτοί οἱ Ἕλληνες προσκυνοῦν ἀκόμη καί τούς κεραυνόπληκτους, πού εἶναι φυσικό νά ἔχουν μείνει ἐκστασιασμένοι. Ὁ κεραυνός ὅμως, ὅταν πέφτει ἀπό τόν οὐρανό, δέν πέφτει τυχαῖα καί ἀδιάκριτα. Ἄν αὐτοί δέν ντρέπονται νά προσκυνοῦν τούς θεομίσητους κεραυνόπληκτους ἀνθρώπους, ἐσύ ντρέπεσαι νά προσκυνᾷς τόν προσφιλή στόν Θεό Υἱό Του, πού σταυρώθηκε γιά σένα; Ντρέπομαι νά φέρω στή συζήτηση τά ἀναφερόμενα στούς λεγόμενους θεούς τῶν Ἑλλήνων καί τά παραλείπω γιά τήν ὥρα. Αὐτοί ὅμως πού κατέχουν αὐτά τά πράγματα, ἄς τά λένε. Καί ἄς κλείσουν τό στόμα τους ὅλοι οἱ αἰρετικοί. Ἄν κάποιος σοῦ πεῖ ὅτι εἶναι φαντασία ὁ Σταυρός, περιφρόνησέ τον. Καταφρόνησε αὐτούς πού λένε ὅτι κατά φαντασία σταυρώθηκε, διότι ἄν κατά φαντασία σταυρώθηκε – καί ὅπως ξέρουμε ἡ σωτηρία προῆλθε ἀπό τό Σταυρό – ἄρα καί ἡ σωτηρία μας εἶναι φαντασία. Ἄν εἶναι φαντασία ὁ Σταυρός, εἶναι φαντασία καί ἡ Ἀνάσταση. Ἄν ὁ Χριστός ὅμως δέν ἔχει ἀναστηθεῖ, ἀκόμη βρισκόμαστε μέσα στίς ἁμαρτίες μας (πρβλ. Α' Κορ. 15, 17). Ἄν εἶναι φαντασία ὁ Σταυρός, φαντασία εἶναι καί ἡ Ἀνάληψη. Καί ἄν εἶναι φαντασία ἡ Ἀνάληψη, εἶναι φαντασία καί ἡ Δευτέρα Παρουσία Του καί ὅλα, σέ τελευταία ἀνάλυση, εἶναι ἐξωπραγματικά καί παραμυθένια.

ΛΗ'. Νά παίρνεις λοιπόν πρώτο καί ἀδιάσειστο θεμέλιο τό Σταυρό καί ἐκεῖ ἐπάνω νά οἰκοδομεῖς τά ὑπόλοιπα τῆς πίστεως. Μήν ἀρνηθεῖς τόν Ἐσταυρωμένο. Ἄν Τόν ἀρνηθεῖς, ἔχεις πολλούς πού θά σέ ἐλέγξουν γι' αὐτό. Πρῶτος θά σέ ἐλέγξει ὁ Ἰούδας ὁ προδότης. Διότι αὐτός πού Τόν πρόδωσε ἤξερε ὅτι ἀπό τούς ἀρχιερεῖς καί πρεσβυτέρους καταδικάστηκε σέ θάνατο (πρβλ. Ματθ. 27, 3). Τό μαρτυροῦν τά τριάντα ἀργύρια (πρβλ. Ματθ. 26, 15). Τό μαρτυρεῖ ἡ Γεθσημανή, ὅπου ἔγινε ἡ προδοσία. Γιά νά μήν ἀναφέρω τό ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου ὅλοι παρόντες προσεύχονταν τή νύχτα. Τό μαρτυρεῖ ἡ σελήνη τῆς νύχτας. Τό μαρτυρεῖ ἡ ἡμέρα καί ὁ ἥλιος πού χάθηκε (πρβλ. Λουκ. 23, 44), διότι δέν μποροῦσε νά βλέπει τήν παρανομία τῶν ἐχθρῶν τοῦ Κυρίου. Σέ ἐλέγχει ἡ φωτιά, ὅπου παρευρέθηκε καί θερμαινόταν ὁ Πέτρος. Ἄν ἀρνηθεῖς τό Σταυρό, σέ περιμένει ἡ αἰώνια φωτιά. Μιλᾶω σκληρά, γιά νά μήν ἐπιχειρήσεις ἐσύ νά σκληρυνθεῖς. Θυμήσου τά μαχαίρια πού ἔφεραν ἐναντίον Του στή Γεθσημανή (πρβλ. Ἰωάν. 18, 3), γιά νά μή δοκιμασθεῖς ἀπό τήν αἰώνια ρομφαία. Θά σέ ἐλέγξει τό σπίτι τοῦ Καϊάφα, πού μέ τήν ἐρημιά πού τό δέρνει δείχνει τή δύναμη πού εἶχε ὁ τότε δικαζόμενος ἐκεῖ. Ὁ ἴδιος ὁ Καϊάφας, τήν ἡμέρα τῆς Κρίσεως, θά σοῦ φέρει σθεναρές ἀντιρρήσεις. Θά σοῦ ἐναντιωθεῖ καί ὁ δοῦλος πού ἔδωσε τό ράπισμα στόν Ἰησοῦ (πρβλ. Ἰωάν. 18, 22) καί αὐτοί πού τόν ἔδεσαν καί τόν ἔφεραν στόν τόπο τοῦ μαρτυρίου. Θά σοῦ ἐναντιωθοῦν καί ὁ Ἡρώδης καί ὁ Πιλάτος καί κάπως ἔτσι θά σοῦ μιλήσουν: Τί ἀρνεῖσαι Αὐτόν πού συκοφαντήθηκε ἀπό τούς Ἰουδαίους μπροστά σας, γιά τόν Ὅποῖο ξέρουμε ὅτι δέν ἀμάρτησε σέ τίποτα; (πρβλ. Λουκ. 23, 14-15). Διότι καί ἐγώ ὁ Πιλάτος «ἔνιψα τότε τά χέρια μου» (πρβλ. Ματθ. 27, 24). Θά σοῦ ἐναντιωθοῦν οἱ ψευδομάρτυρες καί οἱ στρατιῶτες πού Τοῦ φόρεσαν «τό κόκκινο ἔνδυμα καί τό ἀκάνθινο στεφάνι, Τόν σταύρωσαν στό Γολγοθά» (πρβλ. Ἰωάν. 19, 2. 17) καί γιά «τόν χιτώνα Του ἔβαλαν κλῆρο» (πρβλ. Ἰωάν. 19, 24). Θά σέ ἐλέγξει ὁ Σίμων ὁ Κυρηναῖος πού σήκωνε τό Σταυρό πίσω ἀπό τόν Ἰησοῦ (πρβλ. Λουκ. 23, 26).

ΛΘ'. Θά σέ ἐλέγξει ἀπό τά ἀστέρια ὁ ἥλιος πού χάθηκε. Καί ἀπό τῆς γῆς τά πράγματα, τό κρασί τό ἀρωματισμένο μέ σμύρνα. Ἀπό

τά καλαμοειδή τό καλάμι, από τά βότανα ό ύσσωπος, από τά θαλάσσια τό σφουγγάρι, από τά δέντρα τό ξύλο άπ' όπου έγινε ό Σταυρός. Οί στρατιώτες, όπως είπαμε, πού Τόν σταύρωσαν και έβαλαν κλήρο για τά ιμάτιά Του, ό στρατιώτης πού μέ τή λόγχη άνοιξε τήν πλευρά Του, οί γυναίκες πού ήταν τότε παρούσες (πρβλ. Ματθ. 27, 55), τό καταπέτασμα τοϋ Ναοϋ πού σχίστηκε τότε σε δυό κομμάτια (πρβλ. Ματθ. 27, 51). Τό πραιτώριο τοϋ Πιλάτου, πού τώρα, έχει έρημωθεί μέ τή δύναμη Έκείνου ό Όποίος είχε τότε σταυρωθεί. Αϋτός έδω ό Γολγοθάς ό άγιος, ό ύπερυψωμένος, πού μέχρι σήμερα εκπέμπει φως και δείχνει μέχρι τώρα πώς ράισαν οί πέτρες του για τον Χριστό. Τό πλησίον μνημα όπου ένταφιάστηκε και ή πέτρα πού έβαλαν στη θύρα (πρβλ. Ματθ. 27, 60) και πού μέχρι σήμερα βρίσκεται δίπλα στον τάφο. Οί Άγγελοι πού ήταν τότε παρόντες. Οί γυναίκες πού προσκύνησαν μετά τήν Άνάσταση. Ό Πέτρος και ό Ίωάννης πού έτρεξαν στο μνημα και ό Θωμάς, πού έβαλε τό χέρι του στην πλευρά Του και τά δάκτυλά του στα σημάδια από τά καρφιά (πρβλ. Ίωάν, 20, 25-27). Διότι και εκείνος για χάρη μας ψηλάφησε τήν πλευρά μέ προσοχή, ώστε εκείνο πού έσύ, ό όποίος δέν ήσουν τότε παρών, έμελλες να ζητήσεις για να έρευνήσεις, αϋτό τό έρεύνησε εκείνος, όντας παρών, «κατ' οίκονομίαν».

Μ'. Έχεις δώδεκα Άποστόλους μάρτυρες τοϋ Σταυροϋ, και τήν οίκουμένη και όλο τό πλήθος τών ανθρώπων πού πιστεύουν στον Έσταυρωμένο. Νά σε πείσει ακόμα για τή δύναμη τοϋ Έσταυρωμένου Κυρίου αϋτό τό ίδιο γεγονός της τωρινής παρουσίας σου σ' αϋτό τό χωρο. Διότι ποιός σε άνάγκασε να έρθεις τώρα σ' αϋτή τή συγκέντρωση; Ποιοί είναι οί στρατιώτες πού τό εκαναν αϋτό; Μέ ποιά δεσμά σε δέσανε για να σε φέρουν έδω, χωρίς να τό θέλεις; Ποιοϋ δικαστηρίου ή καταδικαστική άπόφαση σε ύποχρέωσε και σε βίασε να βρίσκεσαι έδω; Έπομένως τό τρόπαιο τοϋ Ίησοϋ τό σωτήριο, ό Σταυρός, όλους τούς συνάθροισε. Αϋτό είναι πού ταπείνωσε τούς Πέρσες και τούς εκανε να προσκυνούν δουλικά τον Κύριο και ήμέρωσε τούς Σκύθες. Αϋτό χάρισε στους Αιγύπτιους τή θεογνωσία, αντί για τήν πίστη πού είχαν στίς γάτες, στα σκυλιά και σε όλη εκείνη τήν πολύμορφη πλάνη. Αϋτό μέχρι σήμερα θεραπεύει άρρώστιες. Αϋτό διώχνει τούς δαίμονες και ανατρέπει

τῶν γοήτων καί τῶν μάγων τίς μαγγανεῖες.

ΜΑ'. Τοῦτο, τό τρόπαιο τοῦ Σταυροῦ, πρόκειται μαζί μέ τόν Ἰησοῦ πάλι νά φανερωθεῖ ἀπό τόν οὐρανό (πρβλ. Ματθ. 24, 30). Διότι θά προηγηθεῖ τό τρόπαιο καί μετά θά ἔλθει ὁ Βασιλιάς, γιά νά δοῦν οἱ Ἰουδαῖοι Ποιόν κατατρύπησαν στήν πλευρά (πρβλ. Ἰωάν. 19, 37) καί ἀπό τό Σταυρό νά γνωρίσουν Αὐτόν πού ἀτίμασαν. Καί ὅσοι ἀπό τούς Ἰουδαίους ἔχουν μετανοήσει θά θρηνοῦν καί θά κόπτονται. Ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἰουδαῖοι ὅμως θά θρηνοῦν ἄκαρπα, χωριστά κάθε φυλή (πρβλ. Ζαχ. 12, 12), γιατί θά μετανοήσουν τότε πού δέν θά ὑπάρχει καιρός γιά μετάνοια. Ἐμεῖς ὅμως θά καυχηθοῦμε γιατί στηρίξαμε τή ζωή καί τίς ἐλπίδες μας πάνω στό Σταυρό καί θά προσκυνήσουμε τόν Κύριο πού ἀποστάλθηκε καί σταυρώθηκε γιά μᾶς. Θά προσκυνήσουμε καί τόν Πατέρα πού Τόν ἀπέστειλε μαζί καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, στό Ὅποιο ἀνήκει δόξα στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ἡ πραγματική ἔνωση τῆς θεϊκῆς καί τῆς ἀνθρώπινης φύσης στή μιά καί μοναδική ὑπόσταση τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατά τρόπο πού αὐτές νά παραμένουν ἀσύγχυτες ἀλλά καί ἀδιαίρετες, δίνει σέ κάθε ἄνθρωπο –πού θά πιστεύσει καί θά βαπτισθεῖ– τή δυνατότητα νά ἐνυποστασιώνεται στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ –τήν Ἐκκλησία Του– ὡς καινή κτίση, ὡς μόριο τοῦ τεθεωμένου Σώματός Του. «...ἡ ζωή ὑμῶν κέκρυπται σύν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ» λέει στήν πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολή του (3, 3) ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἐπομένως ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νικηφόρα νά περάσει ὅλα τά στάδια τοῦ δρόμου πρὸς τήν σωτηρία, ἕνα ἀπό τά ὁποῖα εἶναι καί ἡ λύτρωση. Ἡ πραγματικότητα καί ἡ χαρά τῆς λύτρωσης συναυξάνει μέ τή φιλότιμη καί αὐτοπροαίρετη συλλειτουργία τοῦ πιστοῦ στή ζωή τοῦ Χριστοῦ, στή Χριστοείδεια. Τό «δυναμικά» δέν σημαίνει ὑποχρεωτικά, οὔτε ἄβουλα.

2. Στό ὑπέδαφος αὐτῆς τῆς σκέψης τοῦ ἁγίου Κατηχητῆ βρίσκονται δύο βασικές ἔννοιες: α) Ἡ ὄντολογική διαφορά μεταξύ ἀνθρώπου καί θεανθρώπου καί β) Ἡ ἀνθρωπομορφική ἀναφορά στόν θεό-Πατέρα πού ὀργισμένος ἀπό τή συμπεριφορά τῶν παιδιῶν του, περιμένει

κάποια θυσία ιλαστική από τὰ ἁμαρτωλά παιδιά Του γιά νά τά συγχωρήσει. Εἶναι προφανές ὅτι χρησιμοποιεῖ τή συμβολική καί προτυπωτική γλώσσα τῆς Π. Διαθήκης, ἀλλά δέν σταματάει στό επίπεδό της. Οἱ σύγχρονοι χριστιανοί δέν βλέπουμε στό Σταυρό τοῦ Χριστοῦ μιά ιλαστική –πανανθρώπινη στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ– θυσία πρὸς τό θυμωμένο θεό-Πατέρα. Βλέπουμε τόν θεό-Πατέρα νά σαρκώνει τήν Ἀγάπη Του στή θεανδρική Ὑπόσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί νά καθιστᾷ τόν ἄνθρωπο ἰκανό, μέσα στόν Χριστό καί διά τοῦ Χριστοῦ, νά ἀνατρέψει ὅλες τίς συνέπειες τοῦ μεγάλου τραύματος τῶν Πρωτοπλάστων, νά νικήσει τήν ἁμαρτία, τό διάβολο καί τό θάνατο, ὑπερβαίνοντας τήν ἀναγκαιότητα τοῦ νόμου καί τήν καθολικότητα τῆς φθορᾶς καί ἐπανακτώντας ὅλες τίς προϋποθέσεις γιά τήν ὀλοκλήρωση τῆς κατά Χάριν θεώσεώς του. Δέν πρόκειται λοιπόν γιά μιά ιλαστική – ἔστω καί τή Μέγιστη δυνατή – θυσία, ἀλλά γιά θεανθρώπινη συλλειτουργία μετάγγισης Ζωῆς καί Ἀθανασίας στό χῶρο τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου. Ἡ πληγωμένη Ἀγάπη τοῦ θεοῦ-Πατέρα ἀρπάζει ἀπό τὰ χέρια τοῦ διαβόλου καί τοῦ θανάτου τόν θανάσιμα πληγωμένο ἄνθρωπο. Τόν Χριστό Τόν σταύρωσε τό μῖσος καί ὁ φθόνος τοῦ διαβόλου καί τῶν ὀργάνων του καί ὄχι ἡ ἀπαίτηση τοῦ πληγωμένου γοήτρου τοῦ θεοῦ-Πατέρα. Ἡ Ἀγάπη δέν ἔχει καμιᾶ ἀνάγκη, πολύ δέ περισσότερο, δέν ἀπαιτεῖ ἐξιλαστήριες προσφορές, πρὶν νά λειτουργήσει.

3. Ὁ Σταυρός εἶναι τό “Βατερλώ” τοῦ διαβόλου. Ὁ διάβολος εἶναι ὑπόσταση τοῦ ψεύδους. Δέν ἀντέχει καμιᾶ ἀλήθεια, πολύ δέ περισσότερο, δέν ἀντέχει τήν ἀλήθεια τοῦ Σταυροῦ, δέν μπορεῖ νά βλέπει ἢ νά ἀντιμετωπίζει τήν πλήρη κατατρόπωσή του πού βρῆκε μέ τό Σταυρό τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ εἶναι τό ἱστορικό καί διαχρονικά βιωματικό “σταύρωμα” τοῦ διαβόλου, εἶναι τό μέσο καί ὁ τρόπος τῆς πλήρους ἀποδυναμώσεώς του. Αὐτή ἡ ἀλήθεια, αὐτή ἡ πίστη μᾶς ἔχει χαρίσει καί τὰ θαυμάσια ὑμνογραφήματα: «Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης· Σταυρός, ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας... Σταυρός, Ἀγγέλων ἡ δόξα καί τῶν δαιμόνων τό τραῦμα» κ.τ.λ. Μέ βάση αὐτή τήν πίστη, ὅσοι ἀγωνίζονται τόν καλό πνευματικό ἀγώνα, ἔχουν ὡς ὄπλο κραταῖό τόν «Τίμιο Σταυρό τοῦ Σωτῆρος». Παρά ταῦτα ὅμως, ἔχουμε

περιπτώσεις, κατά τίς οποίες θέλησαν νά χρησιμοποιήσουν τόν Τίμιο Σταυρό κατά τοῦ διαβόλου ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι συσχέτιζαν “καθ’ ὑπόκρισιν” τή ζωή τους μέ τόν Χριστό, καί τότε, ὄχι μόνον δέν ἐτρόμαξαν οἱ δαίμονες, ἀλλά ἐγελειοποίησαν τούς δῆθεν πιστούς. Ὁ “Σταυρός” λοιπόν εἶναι πανίσχυρος στά χέρια μόνο τῶν διά τόν Χριστό “σταυρουμένων”!

4. Πρόκειται γιά μιά σημαντική μαρτυρία, ἀναφερόμενη στήν εὐρύτατη διανομή μικρῶν ἢ μεγαλυτέρων τεμαχίων Τιμίου Ξύλου, ἡ ὁποία καί μᾶς πληροφορεῖ γιά τό ἄπλωμα τῆς δωρεᾶς τοῦ θεοῦ. Συνάμα μᾶς ὑποχρεώνει νά σημειώσουμε καί τήν ὑποχρέωσή μας στό νά προσέχουμε μέ μεγάλη εὐαισθησία μήπως πέσουμε θύματα χριστοκάπηλης καί χριστεμπορικῆς ἀγυρτείας πού κατά καιρούς πλεονάζει, καί μάλιστα στά θρησκοληπτικά ἐκκλησιαστικά περιβάλλοντα. Εἶναι δικαιολογημένη καί ἀπόλυτα εὐσεβής ἡ τόση ζήτηση τεμαχίου Τιμίου Ξύλου, ἀλλά δέν πρέπει νά λησμονοῦμε τούς “ἐπιτηδεῖους” καί τό διάβολο πού κρύβεται πίσω ἀπ’ αὐτούς, προκειμένου νά καζαντίσει στήν ἀπάτη.

5. Εἶναι μιά προσωπική θέση τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πού θυμίζει τόν ἅγιο ἀπόστολο Παῦλο (Α’ Κορ. 15, 14. 17). Οἱ Ἅγιοι τῆς Ὁρθοδοξίας δέν εἶδαν “θεολογικά” τό Σταυρό ποτέ χωρίς τό θρίαμβο τῆς Ἀνάστασης. Μόνο μέ τό γεγονός καί τό Φῶς τῆς Ἀνάστασης ἔγινε Ξύλο Σωτηρίας τό ξύλο τῆς ἀτιμίας. Στήν προκειμένη περίπτωση, εἶναι δυνατόν νά θεωρηθεῖ καί ρητορικό σχῆμα μετάβασης εἰς τό ἐπόμενο στάδιο διδασκαλίας. Ἡ ντροπή τοῦ Ἁγίου εἶναι θεωρητική ἐκδοχή καί θά ὀφειλόταν στό ὅτι πράγματι ἕνας ἔντιμος ἄνθρωπος θά ντρεπόταν νά εἶναι μέλος μιᾶς Ἐκκλησίας στηριγμένης στό ψέμα τῆς Ἀνάστασης καί στήν ἀτιμία τοῦ Σταυροῦ.

6. Δέν προσεγγίζεται ἀπό τή λογική τοῦ μεταπτωτικοῦ ἀνθρώπου “τό ἐκούσιον” τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου πού ἀποτελεῖ καί τόν πυρήνα τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Οἰκονομίας γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ μονόδρομος τῆς Ἀγάπης τοῦ θεοῦ-Πατέρα ζήτησε τή “σάρκωση” τοῦ θεοῦ Λόγου καί μέ τή συνεργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡ μιά καί ἄρμονική θέληση τῆς Ἁγίας Τριάδος πραγματοποίησε τή γεφύρωση τοῦ ὄντολογικοῦ χάσματος μεταξύ

θεοῦ καί ἀνθρώπου. Ὁ μεταπτωτικός ἄνθρωπος, λειτουργώντας αὐτοπροστατευτικά μέ τή συνεργία καί τοῦ διαβόλου, θέλησε νά ἐξοντώσει τό Νέο Ἀδάμ, ἀλλά τό μόνο πού πέτυχε ἦταν τό ὅτι πάνω στό Σταυρό ἀνέδειξε τήν ὑπέρβαση τῆς ἀμαρτίας, τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου πού χάρισε ὁ θεός στήν καινή κτίση. Ὁ Κύριος, λειτουργώντας τήν Ἀγάπη, δέν λειτουργεῖ “μαζοχιστικά” καί δέν προκαλεῖ τό Πάθος γιά νά ἱκανοποιήσει προσωπικές ἀνάγκες πού δέν ἔχει, ἀλλά λειτουργεῖ κυριαρχικά καί ἀναγεννητικά ἀπαθῶς καί ὑπεροχικῶς. Ἔτσι χαρίζει στόν ἄνθρωπο, τόν πεσμένο, τή δύναμη νά μεταβολίζει τό πικρό σέ γλυκύ, νά δέχεται καί αὐτός ἐκούσια τό σταυρό του καί μέσα καί πάνω σ’ αὐτόν νά χαλάει τή δεσμευτική αὐτοεγκύστωσή του καί νά ὑπερβαίνει τήν ἀμαρτία καί τό θάνατο.

7. Ἡ ὑπομονή μέσα καί πάνω στό σταυρό μας ἀποδεικνύει ἔμπρακτα, καί ὄχι δοκητικά, τήν προαίρεσή μας νά λειτουργήσουμε τήν “ἐν Χριστῶ” ζωή μας καί στίς πιό ἀκραῖες καί ὑπερβατικές διαστάσεις της. Ὁ Κύριος, μέσα στό πλαίσιο τῆς καταλλαγῆς (ἀποκαταλλαγῆς) τοῦ ἀνθρώπου καί ὅλης τῆς κτίσης μέ τόν θεό (Ἐφεσ. 2, 16. Κολ. 1, 20-21) ἐδίδαξε τήν ὑπομονή (Ματθ. 10, 22. Λουκ. 21, 19) καί μέ τή ζωή Του, ὄχι μόνο ἔγινε παράδειγμα ὑπομονῆς, ἀλλά χάρισε στόν καθένα μας καί τίς προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχίας της. Ὅσο πιό πετυχημένη εἶναι ἡ ἔνωσή μας μέ τόν θεό, τόσο πιό καταπληκτική γίνεται ἡ ὑπομονή.

8. Ἡ μυστική καί συμβολική σκέψη τοῦ ἀγίου Κατηχητῆ κάνει μιά εἰδικότερη ἐφαρμογή μέ σημαντικές θεολογικές διαστάσεις. Στήν προσπάθεια νά κατανοηθεῖ ἡ θέση του αὐτή, θά μπορούσαμε νά ποῦμε: α) Ὁ Ἅγιος δέν ἀγνοεῖ τίς γενικές μυστικές καί ἐρμηνευτικές ἐφαρμογές ἐπί τοῦ θέματος. β) Εἶναι φυσικό καί ἐνδεχόμενο, ἐφόσον βρίσκεται μπροστά στή λογχευμένη πλευρά τοῦ Νέου Ἀδάμ, νά ἀναμνησθεῖ καί τῆς πλευρᾶς τοῦ παλαιοῦ Ἀδάμ. γ) Ἡ συσχέτιση τῆς πλευρᾶς τοῦ παλαιοῦ Ἀδάμ μέ τήν πλευρά τοῦ Νέου Ἀδάμ τόν ὠθεῖ νά ἀναζητήσῃ καί νά βρεῖ τή συσχέτιση τῆς γυναίκας καί μέ τήν πλευρά τοῦ Νέου Ἀδάμ, ἐφόσον ἡ γυναίκα σχετίζεται μέ τήν πλευρά τοῦ παλαιοῦ Ἀδάμ. δ) Εἶναι δυνατόν νά θεωρηθεῖ αὐτονόητο, μέσα στό χωροχρονικό πλαίσιο στό ὁποῖο

κινεῖται ὁ Ἅγιος, ὅτι εἶναι ἐπηρεασμένος ἀπό τίς ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς του σέ σχέση μέ τίς γυναῖκες καί προκειμένου νά τίς παρηγορήσει, κάνει αὐτή τήν εἰδικότερη ἀναφορά. ε) Ἡ συμβολική εἰκόνα τῆς πλευρᾶς τοῦ παλαιοῦ Ἀδάμ ἔχει ἀναμφίβολα τό ὄντολογικό της ἀντίτυπο στήν Πλευρά τοῦ Νέου Ἀδάμ καί τή δημιουργία τῆς Ἐκκλησίας πού εἶναι ἡ ὄντολογική προέκταση τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ μέσα στό χωροχρόνο καί πέρα ἀπό αὐτόν. Κατά συνέπεια, τό τραῦμα τῆς Εὐας τό ἀντιρροπεῖ τό θαῦμα τῆς θεοτόκου.

9. Στά μάτια τοῦ μή ἀναγεννημένου “ἐν Χριστῷ” ἀνθρώπου, ὁ σταυρός εἶναι τό ἀποκορύφωμα τοῦ εὐτελισμοῦ. Στή συνείδηση τοῦ “ἐν Χριστῷ ζῶντος”, ὁ σταυρός εἶναι ἡ πιό ἀνθεκτική μαρτυρία ὅτι ἡ Ἀγάπη τοῦ θεοῦ συλλειτουργεῖ μέ τήν ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου καί ἀπό κοινοῦ ὑπερνικοῦν τή φθορά, τήν ἀμαρτία, τό διάβολο καί τό θάνατο.

10. Μέ τή θέση του αὐτή ὁ Ἅγιος, ἄν καί μεταχειρίζεται κοινό τρόπο ἔκφρασης, μάς φανερώνει στά πράγματα μιά τόσο πλούσια καί περιεκτική θεολογία: Μέ τόν προσωπικό σου σταυρό θά βιώσεις στόν τέλειο βαθμό τήν εὐγνωμοσύνη σου γιά τή σωτηρία πού σοῦ χαρίστηκε μέ τό Σταυρό τοῦ Σωτήρα. Ὑπέδαφος ὅμως αὐτῆς τῆς διδασκαλίας δέν εἶναι καί δέν ἀντέχει νά εἶναι μιά κοινωνική ἠθική συναλλαγή, στηριγμένη στήν ἀνθρώπινη δικαιοσύνη, ἀλλά ἡ ὄντολογία πού περιλαμβάνεται στή διδασκαλία τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Παύλου: «...ἡ ζωὴ ὑμῶν σύν τῷ Χριστῷ κέκρυπται ἐν τῷ θεῷ» (Κολ. 3, 3). Αὐτή εἶναι ἡ ὄντολογική βάση, πάνω στήν ὁποία στηρίζεται “φυσικά” ἡ κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου, τόσο στά χαρίσματα ὅσο καί στά παθήματα τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπό το βιβλίο:

ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ ΑΓΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ»

Ἐκδ. ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Καρέα

Κυριακή Σταυροπροσκυνήσεως

της

π. Schmemmann Alexander

Από τα παμπάλαια χρόνια, το βράδυ του Σαββάτου της τρίτης εβδομάδας της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, ο σταυρός μεταφέρεται στο κέντρο της εκκλησίας, και ολόκληρη η ακόλουθη εβδομάδα είναι γνωστή ως εβδομάδα του Σταυρού.

Ξέρουμε πως η Μεγάλη Τεσσαρακοστή αποτελεί μια προετοιμασία για τη Μεγάλη Εβδομάδα, τότε που η Εκκλησία θα ανακαλέσει στη μνήμη της τον πόνο, τη σταύρωση και το θάνατο του Ιησού Χριστού πάνω στο σταυρό. Η προβολή του σταυρού στη μέση της Σαρακοστής μάς υπενθυμίζει το σκοπό της βαθύτερης και εντατικότερης εκκλησιαστικής ζωής κατά τη διάρκεια της Σαρακοστής. Έτσι είναι ο κατάλληλος τόπος εδώ για να σκεφτούμε το ρόλο του σταυρού, αυτού του σημαντικότετου και χαρακτηριστικότετου όλων των Χριστιανικών συμβόλων.

Το σύμβολο αυτό έχει δύο στενά αλληλένδετες σημασίες. Αφενός είναι ο σταυρός του Χριστού, αυτό το αποφασιστικό όργανο με το οποίο ολοκληρώθηκε η επίγεια ζωή και διακονία του Χριστού.

Είναι η ιστορία ενός φοβερού και τρομακτικού μίσους ενάντια σ' Αυτόν που ολόκληρη η διδασκαλία Του επικεντρώθηκε στην εντολή της αγάπης, και που ολόκληρο το κήρυγμά Του ήταν μια κλήση σε αυτοθυσία στο όνομα της αγάπης. Ο Πιλάτος, ο Ρωμαίος κυβερνήτης στον οποίο μεταφέρθηκε ο Χριστός, αφού Τον συνέλαβαν, Τον εκτύπησαν και Τον έφτυσαν, λέει, «εν αυτώ ουδεμίαν αιτίαν ευρίσκω» (Ιωάν. 19, 4). Αυτό όμως προκάλεσε ένα ισχυρότερο ξέσπασμα: «Σταύρωσον, σταύρωσον αυτόν!» φωνάζει το πλήθος. Έτσι ο σταυρός του Χριστού θέτει ένα αιώνιο πρόβλημα που σκοπεύει στο βάθος της συνείδησης: γιατί η καλωσύνη ξεσήκωσε όχι μόνο αντίθεση, αλλά και μίσος; Γιατί η καλωσύνη σταυρώνεται πάντοτε σ' αυτόν τον κόσμο; Συνήθως αποφεύγουμε να δώσουμε απάντηση σ' αυτό το ερώτημα επιρρίπτοντας την ευθύνη σε κάποιον άλλο: αν ήμασταν εκεί, αν ήμουν εκεί εκείνη την τρομερή νύχτα, δε θα είχα συμπεριφερθεί όπως οι άλλοι. Αλλοίμονο όμως, κάπου βαθιά στη συνείδησή μας γνωρίζουμε πως αυτό δεν είναι αλήθεια. Ξέρουμε πως οι άνθρωποι που βασάνισαν, σταύρωσαν και μίσησαν τον Χριστό δεν ήταν κάποιου είδους τέρατα, κατεχόμενα από κάποιο ιδιαίτερο και μοναδικό κακό. Όχι, ήταν «όπως όλοι μας». Ο Πιλάτος προσπάθησε ακόμη και να υπερασπιστεί τον Ιησού, να μεταπείσει το πλήθος, προσφέρθηκε ακόμη και να απελευθερώσει το Χριστό ως κίνηση καλής θέλησης χάριν της εορτής, όταν κι αυτό απέτυχε, στάθηκε μπροστά στο πλήθος και ένιψε τα χέρια του, δείχνοντας τη διαφωνία του σ' αυτό το φόνο.

Με λίγες πινελιές το ευαγγέλιο σχεδιάζει την εικόνα αυτού του παθητικού Πιλάτου, του τρόμου του, της γραφειοκρατικής του συνείδησης, της δειλής του άρνησης να ακολουθήσει τη συνείδησή του. Δε συμβαίνει όμως ακριβώς το ίδιο στη δική μας ζωή και στη ζωή γύρω μας; Δεν είναι αυτή η πιο κοινότοπη, η πιο τυπική ιστορία; Δεν είναι παρών συνεχώς μέσα μας κάποιος Πιλάτος; Δεν είναι αλήθεια πως όταν έρθει η στιγμή να πούμε ένα αποφασιστικό, αμετάκλητο όχι στο ψεύδος, στην αδικία, στο κακό και στο μίσος, ενδίδουμε στον πειρασμό να «νίψουμε τας χείρας μας»; Πίσω από τον Πιλάτο ήταν οι Ρωμαίοι στρατιώτες, οι οποίοι όμως υπερασπιζόμενοι τον εαυτό τους θα μπορούσαν να

που: εκτελέσαμε απλώς διαταγές, μάς είπαν να «ουδετεροποιήσουμε» κάποιον ταραχοποιό που προκαλούσε αναστάτωση και αταξία, για ποιο πράγμα μιλάτε λοιπόν; Πίσω από τον Πιλάτο, πίσω από τους στρατιώτες ήταν το πλήθος, οι ίδιοι άνθρωποι που έξι μέρες πριν φώναζαν «Ωσαννά», καθώς υποδέχονταν θριαμβευτικά το Χριστό κατά την είσοδό του στην Ιερουσαλήμ, μόνο τώρα η κραυγή τους ήταν «Σταύρωσον αυτόν!» Έχουν όμως και γι' αυτό μια εξήγηση. Δεν είναι οι ηγέτες τους, οι διδάσκαλοί τους και οι κυβερνήτες τους αυτοί που τους έλεγαν πως ο άνθρωπος αυτός ήταν ένας εγκληματίας που κατέλυσε τους νόμους και τις συνήθειες, και γι' αυτό βάσει του νόμου, «πάντοτε βάσει του νόμου, πάντοτε σύμφωνα με το υπάρχον καταστατικό», πρέπει να πεθάνει...; Έτσι κάθε συμπαίκτης σ' αυτό το τρομακτικό γεγονός είχε δίκαιο «από την πλευρά του», όλοι δικαιώθηκαν. Όλοι μαζί όμως δολοφόνησαν έναν άνθρωπο στον οποίον «ουδέν ευρέθη αίτιον». Η πρώτη σημασία του σταυρού συνεπώς είναι η κρίση του κακού, ή μάλλον της ψευδοκαλωσύνης αυτού του κόσμου, μέσα στον οποίο πανηγυρίζει αιώνια το κακό, και ο οποίος προωθεί τον τρομακτικό θρίαμβο του κακού πάνω στη γη.

Αυτό μας μεταφέρει στη δεύτερη σημασία του σταυρού. Μετά το σταυρό του Χριστού ακολουθεί ο δικός μας σταυρός, για τον οποίο ο Χριστός είπε, «ει τις θέλει οπίσω μου έρχεσθαι,... αράτω τον σταυρόν αυτού καθ' ημέραν και ακολουθείτω μοι» (Λουκ. 9, 23). Αυτό σημαίνει πως η επιλογή που είχε να κάνει ο καθένας εκείνη τη νύχτα –ο Πιλάτος, οι στρατιώτες, οι αρχηγοί, το πλήθος κι ο καθένας μέσα στο πλήθος – είναι μια επιλογή που τίθεται συνεχώς και σε καθημερινή βάση μπροστά μας. Εξωτερικά, η επιλογή έχει να κάνει με κάτι φαινομενικά ασήμαντο για μας, ή δευτερεύον. Για τη συνείδηση όμως τίποτε δεν είναι πρώτο ή δεύτερο, αλλά το καθετί μετράται αν είναι αληθινό ή ψεύτικο, καλό ή κακό. Το να σηκώνεις λοιπόν το σταυρό σου καθημερινά δεν είναι απλώς το να αντέχεις τα φορτία και τις μέριμνες της ζωής, αλλά πάνω απ' όλα το να ζεις αρμονικά με τη συνείδησή σου, το να ζεις μέσα στο φως της κρίσεως της συνειδήσεως.

Ακόμη και σήμερα, με όλο τον κόσμο να κοιτάζει, ένας άνθρωπος στον οποίο «ουδέν ευρέθη αίτιον» μπορεί να συλλαμβάνεται, να βασανίζεται, να κτυπιέται, να φυλακίζεται ή να εξορίζεται. Όλα αυτά δε «επί τη βάσει του νόμου», χάριν της υπακοής και πειθαρχίας, όλα στο όνομα της τάξης, για το καλό όλων. Πόσοι Πιλάτοι δε νίπτουν τα χέρια τους, πόσοι στρατιώτες σε σπεύδουν να εκτελέσουν τις διαταγές της στρατιωτικής ιεραρχίας, πόσοι άνθρωποι υπάκουα, δουλόπρεπα δεν τους χειροκροτούν, ή τουλάχιστον δεν κοιτάζουν σιωπηλά το κακό που θριαμβεύει;

Καθώς μεταφέρουμε το σταυρό, καθώς τον προσκυνούμε, καθώς τον ασπαζόμαστε, ας σκεφτούμε τη σημασία του. Τι μάς λέει, σε τι μάς καλεί; Ας θυμηθούμε το σταυρό ως επιλογή από τη οποία κρέμονται τα πάντα στον κόσμο, και που χωρίς αυτόν όλα στον κόσμο γίνονται θρίαμβος του κακού και του σκότους. Ο Χριστός είπε, «εις κρίμα εγώ εις τον κόσμον τούτον ήλθον» (Ιωαν. 9, 39). Σ' αυτή την κρίση, μπροστά στο δικαστήριο της σταυρωμένης αγάπης, της αλήθειας και της καλωσύνης δικάζεται ο καθένας μας.

—

Από το βιβλίο, «Εορτολόγιο- Ετήσιος Εκκλησιαστικός Κύκλος», Αλέξανδρου Σμέμαν, Εκδ. Ακρίτας

Λόγος εις τὴν Γ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν (τῆς Σταυροπροσκυνησεως)

Ἅγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς

Εὐαγγέλιο: Μάρκ. η΄ 34-38- θ΄ 1)

Μεγάλη ἡ δύναμη τῆς ἀλήθειας! Δὲν ὑπάρχει τίποτα ἱκανὸ στὸν κόσμο ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ τῆς ἀφαιρέσει τὴ δύναμη αὐτή.

Ἡ θεραπευτικὴ δύναμη τῆς ἀλήθειας εἶναι πολὺ μεγάλη! Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο ἀρρώστια ἢ νόσημα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ θεραπευτεῖ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια.

Οἱ ἄρρωστοι ποὺ ὑποφέρουν κι εἶναι ἀδύναμοι, ἀναζητοῦν γιὰτρὸ γιὰ νὰ τοὺς δώσει τὴν ἀνάλογη θεραπεία. Κανένας τους δὲν ψάχνει γιὰ κάποιο γιὰτρὸ ποὺ θὰ τοὺς χορηγήσει φάρμακο γλυκὸ καὶ γευστικό. Ὅλοι τους θ' ἀναζητήσουν κάποιον ποὺ θὰ τοὺς δώσει φάρμακο ἀποτελεσματικό, εἴτε γλυκὸ θὰ 'ναι αὐτὸ εἴτε πικρὸ εἴτε κι ἐντελῶς ἄγευστο. Ὅσο πιὸ πικρὸ εἶναι τὸ φάρμακο ποὺ σύστησε ὁ γιὰτρὸς κι ὅσο πιὸ περίπλοκη εἶναι ἡ ἐξέλιξη τῆς θεραπείας, τόσο μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη ἀποκτᾶ ὁ γιὰτρὸς στὰ μάτια τοῦ ἀρρώστου.

Γιὰτί οἱ ἄνθρωποι ἀπορρίπτουν τὸ πικρὸ φάρμακο μόνο ὅταν τὸ προσφέρει τὸ χέρι τοῦ θεοῦ; Γιὰτί ἀναζητοῦν μόνο γλυκίσματα ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ θεοῦ; Ἐπειδὴ δὲν ἀντιλαμβάνονται πόσο σοβαρὴ εἶναι ἡ ἀρρώστια τῆς ἀμαρτίας τους, ἐπειδὴ νομίζουν πὼς μποροῦν νὰ θεραπευτοῦν μόνο μὲ γλυκίσματα.

Ἄχ, νὰ μποροῦσαν ν' ἀναρωτηθοῦν οἱ ἄνθρωποι γιὰτί ὅλα τὰ φάρμακα γιὰ τὶς σωματικὲς ἀρρώστιες εἶναι τόσο πικρά! Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ τοὺς ἀπαντοῦσε: γιὰ νὰ πάρουν μία ἰδέα τῆς πίκρας πού 'χουν τὰ πνευματικὰ φάρμακα. Ὅπως ἡ σωματικὴ ἀρρώστια δίνει κάποια ἰδέα γιὰ τὴν πνευματικὴ, ἔτσι καὶ τὰ φάρμακα γιὰ τὶς σωματικὲς ἀρρώστιες λειτουργοῦν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, σὲ σχέση μ' ἐκεῖνα γιὰ τὶς πνευματικὲς.

Οἱ πνευματικὲς ἀρρώστιες, οἱ σοβαρὲς καὶ τυχαῖες, δὲν εἶναι πολὺ πιὸ σοβαρὲς ἀπὸ τὶς σωματικὲς; Πῶς τότε τὰ φάρμακα γιὰ τὶς πνευματικὲς αὐτὲς ἀρρώστιες δὲν μποροῦν νὰ εἶναι πιὸ πικρὰ ἀπὸ τ' ἀντίστοιχα φάρμακα γιὰ τὶς σωματικὲς ἀρρώστιες;

Οἱ ἄνθρωποι φροντίζουν πολὺ τὸ σῶμα τους. Κι ὅταν αὐτὸ ἀρρωσταίνει, δὲ λυποῦνται οὔτε προσπάθειες οὔτε χρόνο ἢ χρῆμα γιὰ ν' ἀποκαταστήσουν τὴν ὑγεία του. Σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν

κανέννας γιατρὸς δὲ φαίνεται πολὺ ἀκριβὸς, καμιά ἰαματικὴ πηγὴ δὲ βρίσκεται μακριὰ καὶ κανένα φάρμακο δὲ μοιάζει πικρὸ. Κι αὐτὸ εἶναι ἰδιαίτερα πιὸ ἔντονο ὅταν βεβαιωνόμαστε πὼς ὁ σωματικὸς θάνατος πλησιάζει.

Ἄχ, καὶ νὰ φρόντιζαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τόσο πολὺ γιὰ τὴν ψυχικὴ τους ὑγεία! Ἄχ, καὶ νὰ ἔταν τόσο ἐπιμελεῖς στὴν ἀναζήτηση θεραπείας καὶ θεραπευτὴ γιὰ τὴν ψυχὴ τους!

Εἶναι δύσκολο κι ὀδυνηρὸ νὰ περπατᾶς ξυπόλητος ἀνάμεσα στ' ἀγκάθια. Ὅταν ὅμως ὁ ξυπόλητος ἄνθρωπος πεθαίνει τῆς δίψας κι ἡ πηγὴ μὲ τὸ νερὸ εἶναι μετὰ τ' ἀγκάθια, δὲ θ' ἀποφασίσει γρήγορα νὰ βαδίσει πάνω σ' αὐτά, μ' ὅλο πού τὰ πόδια του θὰ πληγωθοῦν, γιὰ νὰ πλησιάσει στὸ νερό; Ἡ μήπως θὰ προτιμήσει νὰ καθήσει πάνω στὸ χλωρὸ γρασίδι πού εἶναι πρὶν ἀπὸ τ' ἀγκάθια καὶ νὰ πεθάνει ἀπὸ τὴ δίψα;

Κάποιοι ἄνθρωποι πού εἶναι ἄρρωστοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία λένε: «Δὲν μπορούμε νὰ πάρουμε τόσο πικρὸ φάρμακο». Κι ἔτσι ὁ Νυμφίος πού ἀγαπᾶ τὸ ἀνθρώπινο γένος, πῆρε πρῶτος τὸ φάρμακο, τὸ πικρότερο φάρμακο, μ' ὅλο πού ἦταν ὑγιής. Καὶ τὸ ἔκανε αὐτὸ μονο γιὰ νὰ δείξει στοὺς ἀρρώστους πὼς αὐτὸ δὲν εἶναι ἀδύνατο. Ἀλήθεια, πόσο πιὸ δύσκολο εἶναι στὸν ὑγιῆ ἄνθρωπο νὰ πάρει καὶ νὰ καταπιεῖ τὸ φάρμακο πού εἶναι γιὰ τοὺς ἀρρώστους! Ἐκεῖνος ὅμως τὸ πῆρε, ὥστε οἱ θνητοὶ ἄρρωστοι νὰ ὀδηγηθοῦν στὴν ἀπόφαση νὰ τὸ πάρουν κι αὐτοί.

«Δὲν μπορούμε νὰ περπατήσουμε ξυπόλητοι πάνω στ' ἀγκάθια, λένε οἱ ἄνθρωποι πού εἶναι ἄρρωστοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ὅσο καὶ νὰ διψᾶμε κι ὅσο καθαρὸ καὶ νὰ ἔναι τὸ νερὸ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά». Κι ἔτσι ὁ Κύριος, πού ἀγαπᾶ τὸ ἀνθρώπινο γένος, βάδισε ὁ ἴδιος ξυπόλητος πάνω στ' ἀγκάθια. Καὶ τώρα καλεῖ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τοὺς διψασμένους στὴν πηγὴ μὲ τὸ δροσερὸ νερό. «Εἶναι δυνατόν», μᾶς λέει. «Βάδισα μόνος μου πάνω στὰ πιὸ αἰχμηρὰ ἀγκάθια καὶ πατώντας τὰ τὰ ἄμβλυνα, τὰ μαλάκωσα. Ἐλᾶτε, λοιπόν».

«Ἄν τὸ φάρμακο εἶναι ὁ σταυρὸς, δὲν μπορούμε νὰ τὸ πάρουμε. Κι

ἂν ὁ σταυρὸς εἶναι ὁ δρόμος, δὲν μποροῦμε νὰ τὸν βαδίσουμε». Αὐτὸ λένε ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἡ ἁμαρτία τοὺς ἔκανε ἄρρωστους. Κι ἔτσι ὁ Κύριος, ποὺ ἀγαπᾷ τὸ ἀνθρώπινο γένος, σήκωσε πάνω Του τὸ βαρύτερο σταυρὸ, γιὰ νὰ μᾶς δείξει πὼς κι αὐτὸ εἶναι δυνατὸ.

***

Στὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο ὁ Κύριος, σ' ὅλους ἐκείνους ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὸ θάνατο, προσφέρει τὸ σταυρὸ, τὸ πιὸ πικρὸ φάρμακο γιὰ τὴ θεραπεία τους.

Εἶπε ὁ Κύριος: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι» (Μάρκ. η' 34). Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσει, πρέπει ν' ἀπαρνηθεῖ τὸν παλιὸ καὶ ἁμαρτωλὸ ἑαυτό του, νὰ πάρει πάνω του τὸ σταυρὸ τῶν θλίψεων καὶ τῶν δοκιμασιῶν καὶ τότε ἄς μὲ ἀκολουθήσει.

Ὁ Κύριος δὲν ὀδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους στὸ σταυρὸ πρὶν ἀπ' Αὐτόν. Τοὺς καλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, ἀφοῦ Ἐκεῖνος πρῶτος κουβάλησε τὸν σταυρὸ. Προτοῦ κάνει τὴν κλήση αὐτὴ τοὺς εἶχε προειδοποιήσει γιὰ τὰ πάθη Του: «δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι» (Μάρκ. η' 31). Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ εἶπε πὼς εἶναι «ἡ ὁδός». Ἐγινε ὁ πρῶτος στὰ πάθη κι ὁ πρῶτος στὴ δόξα. Ἦρθε γιὰ ν' ἀποδείξει πὼς ὅλ' αὐτὰ ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι ἀδύνατα, εἶναι δυνατά. Καὶ τὰ ἔκανε δυνατά.

Ὁ Κύριος δὲν πιέζει τοὺς ἀνθρώπους, δὲν τοὺς ἀσκεῖ βία. Ὁ Κύριος συνιστᾷ καὶ προσφέρει. «Ὅστις θέλει...». Οἱ ἄνθρωποι ἔπесαν στὴν ἀρρώστια τῆς ἁμαρτίας μὲ τὴν ἐλεύθερη βούλησή τους. Καὶ μόνο μὲ τὴν ἐλεύθερη βούλησή τους πρέπει νὰ θεραπευτοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Δὲν κρύβει τὸ γεγονὸς πὼς τὸ φάρμακο εἶναι πικρὸ, πολὺ πικρὸ. Ἐκεῖνος ὅμως, μὲ τὸ νὰ πάρει πρῶτος τὸ πικρὸ φάρμακο, τὸ ἔκανε πιὸ εὐκόλο στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ πῆρε τὸ φάρμακο μ' ὄλο ποὺ ὁ ἴδιος ἦταν ὑγιής, γιὰ νὰ μᾶς ἀποδείξει τὴ θαυμαστὴ πράξη Του.

«Ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν». Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ Ἀδάμ, ἀπαρνήθηκε τὸν ἑαυτό του ὅταν ἀμάρτησε, ἀλλὰ ἀπαρνήθηκε τὸν ἀληθινό, τὸν πραγματικό του ἑαυτό. Ὅταν ὁ Κύριος ζητᾷ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀπαρνηθοῦν τὸν ἑαυτό τους, ἐννοεῖ τὸν ψεύτικο, τὸν πλανεμένο ἑαυτό. Ἄς τὸ κάνουμε πιὸ ἀπλό.

Ὁ Ἀδάμ ἀπαρνήθηκε τὴν Ἀλήθεια καὶ προσκολλήθηκε σ' ἓνα ψέμμα. Τώρα ὁ Κύριος ζητᾷ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του Ἀδάμ ν' ἀπαρνηθοῦν τὸ ψέμμα καὶ νὰ προσκολληθοῦν ξανά στὴν Ἀλήθεια, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ. Τὸ ν' ἀπαρνηθεῖς τὸν ἑαυτό σου ἐπομένως σημαίνει ν' ἀπαρνηθεῖς τὴν ἀπατηλὴ μὴ-ὑπαρξή, πὺ μᾶς ἔχει ἐπιβληθεῖ στὴ θέση τῆς θεόδοτης ὑπαρξῆς μας. Πρέπει ν' ἀπαρνηθοῦμε τὴν παγκοσμιότητα πὺ ἔχει ἀντικαταστήσει τὴν πνευματικότητά μας, τὰ πάθη πὺ ἔχουν ἀντικαταστήσει τὰ καλὰ μας ἔργα, τὸν ταπεινὸ φόβο πὺ ἔχει σκοτίσει μέσα μας τὴ θεϊκὴ υἰοθεσία, τὸ γογγυσμὸ μας ἐναντίον τοῦ θεοῦ πὺ ἔχει ἀφανίσει μέσα μας τὸ πνεῦμα τῆς ὑπακοῆς σ' Ἐκεῖνον. Πρέπει ν' ἀπαρνηθοῦμε τὴν εἰδωλολατρικὴ λατρεία τῆς φύσης καὶ τοῦ σώματός μας. Μὲ λίγα λόγια, πρέπει ν' ἀπαρνηθοῦμε ὅλα ἐκεῖνα πὺ παραπέμπουν στὸ «ἐγώ» μας, καὶ πὺ στὴν πραγματικότητα εἶναι ὁ πονηρὸς κι ἡ ἁμαρτία, ἡ φθορά, ἡ ἀπάτη κι ὁ θάνατος.

Ἄχ καὶ νὰ μπορούσαμε ν' ἀπαρνηθοῦμε τὶς πονηρές μας συνήθειες πὺ ἔχουν γίνει μέσα μας δεύτερη φύση. Ν' ἀπαρνηθοῦμε αὐτὴ τὴ «δεύτερη φύση», γιατί δὲν εἶναι ἡ δικὴ μας φύση ὅπως τὴ δημιούργησε ὁ θεός, ἀλλὰ μία σωρευμένη καὶ σκληρυμένη φαντασία κι αὐταπάτη μέσα μας – ἓνα ὑποκριτικὸ ψέμμα πὺ βαδίζει μὲ τ' ὄνομά μας, καὶ μεῖς μαζί του.

Τί σημαίνει ν' ἀναλάβουμε τὸ σταυρὸ μας; Σημαίνει τὴν ἀπὸ μέρους μας ἐλεύθερη ἀποδοχὴ κάθε μέσου θεραπείας πὺ μᾶς προσφέρει ἡ πρόνοια τοῦ θεοῦ, ἔστω κι ἂν εἶναι πικρό. Σοῦ ἔτυχαν μεγάλες καταστροφές; Κάνε ὑπακοὴ στὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ὅπως ἔκανε κι ὁ Νῶε. Χρειάζεται νὰ κάνεις θυσία; Παραδώσου στὰ χέρια τοῦ θεοῦ μὲ τὴν ἴδια πίστη πὺ εἶχε ὁ Ἀβραὰμ ὅταν πορευόταν γιὰ νὰ θυσιάσει τὸ γιό του. Καταστράφηκε ἡ περιουσία σου; Πέθαναν ξαφνικὰ τὰ παιδιὰ σου; Νὰ τὰ ὑπομένεις ὅλα μὲ καρτερία, μὲ τὴν καρδιά σου προσκολλημένη στὸ θεό, ὅπως ἔκανε

ὁ Ἰώβ. Σ' ἐγκαταλείπουν οἱ φίλοι σου καὶ βρίσκεσαι ξαφνικὰ περικυκλωμένος ἀπὸ ἐχθρούς; Νὰ τὰ ὑπομείνεις ὅλα χωρὶς γογγυσμό, ὅπως ἔκαναν κι οἱ ἀπόστολοι, μὲ πίστη στὸν Θεὸ πὼς ἡ βοήθειά Του εἶναι ἄμεση. Καταδικάστηκες νὰ πεθάνεις γιὰ τὸ Χριστό; Δόξασε τὸν Θεὸ πὺ ἀξιώθηκες τέτοια τιμὴ, ὅπως χιλιάδες χριστιανοὶ μάρτυρες.

Τίποτα δὲ θὰ σοῦ ζητηθεῖ πὺ δὲν ἔχει ξαναγίνει. Ἐσὺ μᾶλλον θ' ἀκολουθήσεις τὸ παράδειγμα τῶν πολλῶν – ἀποστόλων, ἀγίων, ὁμολογητῶν καὶ μαρτύρων – πὺ ἔμειναν πιστοὶ στὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ. Πρέπει νὰ γνωρίζουμε καὶ κάτι ἀκόμα ὅμως, ὅταν ἐπιζητοῦμε τὴ σταύρωσή μας. Πῶς ὁ Κύριος ζητᾷ τὴ σταύρωση τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, ἐκείνου μὲ τὶς πονηρὲς συνήθειες, πὺ ὑπηρετεῖ τὴν ἁμαρτία. Μὲ τὴ σταύρωση αὐτὴ ὁ παλιός, ὁ ζώδης ἄνθρωπος μέσα μας νεκρῶνεται. Κι ὁ νέος ἄνθρωπος, πὺ εἶναι φτιαγμένος κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ἀθάνατος, ἀναγεννιέται. Λέει ὁ ἀπόστολος: «Ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη... τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτία» (Ρωμ. στ' 6).

Ὁ σταυρὸς εἶναι βαρὺς γιὰ τὸν παλιό, τὸ σαρκικὸ ἄνθρωπο. Εἶναι βαρὺς γιὰ τὸν ἄνθρωπο «σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις» (Γαλ. ε' 24). Γιὰ τὸν πνευματικὸ ἄνθρωπο ὅμως δὲν εἶναι βαρὺς. Ὁ σταυρὸς εἶναι «τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία... τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ» (Α' Κορ. α' 18). Ἐμεῖς καυχιόμαστε στὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ, στὸ σταυρὸ πὺ φέρουμε γιὰ χάρι Του. Ὁ Κύριος δὲ ζητᾷ ν' ἀναλάβουμε τὸ δικό Του σταυρό, μὰ τὸ δικό μας. Ὁ δικός Του σταυρὸς εἶναι ὁ βαρύτερος. Ἐκεῖνος δὲ σταυρώθηκε γιὰ τὶς δικές Του ἁμαρτίες ἀλλὰ γιὰ τὶς δικές μας, γι' αὐτὸ κι ὁ σταυρὸς Του εἶναι ὁ βαρύτερος. Ἐμεῖς σταυρωνόμαστε γιὰ τὶς δικές μας ἁμαρτίες, γι' αὐτὸ κι ὁ δικός μας σταυρὸς εἶναι ἐλαφρύτερος. Ὅταν τὰ βάσανά μας βρίσκονται στὸ ἀποκορύφωμά τους, δὲν πρέπει νὰ λέμε πὼς εἶναι πολὺ μεγάλα, πέρα ἀπὸ κάθε ὄριο. Ζεῖ Κύριος καὶ γνωρίζει τὸ μέτρο τῶν πειρασμῶν μας, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσει νὰ ὑποφέρουμε περισσότερο ἀπ' ὅσο μπορούμε. Τὸ μέτρο τῶν πειρασμῶν μας εἶναι ὑπολογισμένο τουλάχιστο ὅσο τὸ μέτρο τῆς μέρας καὶ τῆς νύχτας, ἢ ὅσο τὰ ὄρια τῶν ἄστρων στὴν πορεία τους. Ἐντάθηκαν οἱ

πειρασμοί μας; Ἐγινε βαρύτερος ὁ σταυρός μας; Ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ εἶναι μεγαλύτερη, ὅπως μᾶς βεβαιώνει ὁ ἀπόστολος: «Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν» (Β΄ Κορ. α΄ 5).

Ἡ παράκλησή μας ὅμως, πάνω ἀπ' ὅλα εἶναι μεγάλη ἐπειδὴ μᾶς καλεῖ ὁ Κύριος νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε. «Ἀκολουθήτω μοι», λέει. Γιατί ὁ Κύριος κάνει τὴν κλήση αὐτὴ σ' ἐκείνους πού ἀναλαμβάνουν τὸ σταυρό τους; Πρῶτα γιὰ νὰ μὴν πέσουν καὶ τσακιστοῦν κάτω ἀπὸ τὸ βάρος του. Ἡ ἀνθρώπινη φύση εἶναι τόσο ὀδυνηρὰ ἀδύναμη, πού κι ὁ ἐλαφρύτερος σταυρὸς φαίνεται βαρὺς στὸ δυνατότερο ἄνθρωπο, ἂν τὸν φέρει χωρὶς τὴ βοήθεια τοῦ οὐρανοῦ. Βλέπουμε πῶς ἀπελπίζονται οἱ ἄπιστοι στὸ ἐλαφρύτερο χτύπημα. Πῶς ἐναντιώνονται στὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ μὲ τὸ πού θὰ τοὺς κεντήσει μία καρφίτσα. Πῶς παραπατοῦν δεξιά κι ἀριστερὰ ἀβοήθητοι, ἀναζητώντας κάποια στήριξη καὶ ἀρωγὴ στὸ κενὸ αὐτοῦ του κόσμου· κι ὅταν ὁ κόσμος αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς προσφέρει στήριξη καὶ βοήθεια, τότε ἰσχυρίζονται πῶς ὁ κόσμος ὀλόκληρος δὲν εἶναι παρὰ ἓνα κενὸ ἀπόγνωσης.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού ὁ Κύριός μας καλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε. Μόνο ἂν ἀκολουθοῦμε πίσω Του θὰ μπορούμε νὰ κουβαλᾶμε τὸ σταυρό μας. Σ' Ἐκεῖνον θὰ βροῦμε δύναμη, θάρρος καὶ παρηγοριά. Θὰ γίνεи σ' ἐμᾶς φῶς στὸ σκοτεινὸ δρόμο μας, ὑγεία στὴν ἀρρώστια, σύντροφος στὴ μοναξιά, χαρὰ στοὺς πειρασμοὺς καὶ πλοῦτος στὴν ἔνδεια. Τὸ ἀνεξάντλητο φῶς τοῦ Χριστοῦ μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ σβῆσει τὸν πόνο μας καὶ νὰ κρατήσει ζωντανὴ τὴν ἐλπίδα μας στὸ χάραμα τῆς μέρας.

Ὁ δεῦτερος λόγος πού ὁ Κύριός μας καλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε εἶναι τόσο σπουδαῖος ὅσο κι ὁ πρῶτος κι ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴ θεληματικὴ ἀπάρνηση τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τὴν ἀνάληψη τοῦ σταυροῦ. Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι πού ἔκαναν ἐπίδειξη κάποιας αὐταπάρνησης γιὰ ν' ἀποκτήσουν μεγαλύτερη φήμη σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Πολλοὶ εἶναι αὐτοὶ πού ἔχουν σωρεύσει ἀμέτρητες δοκιμασίες καὶ βάσανα μόνοι τους, μόνο γιὰ νὰ κερδίσουν τὸ θαυμασμὸ καὶ τὸν ἔπαινο τῶν ἀνθρώπων. Πολλοί, κυρίως ἀνάμεσα στοὺς εἰδωλολάτρες, τὸ ἔχουν κάνει αὐτὸ κι ἄλλοι τὸ κάνουν

μέχρι σήμερα, για ν' αποκτήσουν μεγαλύτερες μαγικές δυνάμεις κι έτσι να επιβληθοῦν στους άλλους, να βλάψουν ἢ να ὠφελήσουν αὐτοὺς ποὺ θέλουν. Κι ὅλ' αὐτὰ ἀπὸ μία μάταιη πλεονεξία κι ἐπιθυμία για κυριαρχία.

Τέτοια αὐταπάρνηση δὲν εἶναι ἀληθινή, εἶναι φιλαυτία. Τέτοιος σταυρὸς δὲν ὀδηγεῖ στὴν ἀνάσταση καὶ τὴ σωτηρία ἀλλὰ σὲ πλήρη ὄλεθρο. Εἶναι σαὶ νὰ παραδίδεται κάποιος στὰ χέρια τοῦ σατανᾶ. Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ ἀναλαμβάνει τὸ σταυρὸ του κι ἀκολουθεῖ τὸν Χριστό, ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν ἔπαρση καὶ τὴν ἀλαζονεία, ἀπὸ τὴ φιλαυτία κι ἀπὸ κάθε ἐπιθυμία για ἐγκόσμια δόξα καὶ κέρδος. Ὅπως ὁ ἄρρωστος ἄνθρωπος παίρνει πικρὰ φάρμακα, ὅχι για νὰ δείξει στους άλλους πὼς μπορεῖ νὰ τὰ καταπιεῖ, ἀλλὰ για τὴν ἀποκατάσταση τῆς υγείας του, ἔτσι κι ὁ ἀληθινὸς χριστιανὸς ἀπαρνιέται τὸν ἑαυτό του, δηλαδὴ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν ἄρρωστη ὑπαρξή του, ἀναλαμβάνει τὸ σταυρὸ του σὰν πικρὸ καὶ σωστικὸ φάρμακο κι ἀκολουθεῖ τὸν Χριστό, τὸν θεραπευτὴ καὶ σωτήρα του. Κι αὐτὸ ὅχι για ν' ἀποσπάσει τὸν ἔπαινο καὶ τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ για νὰ σώσει τὴν ψυχὴ του ἀπὸ τὸν παραλογισμό τῆς ζωῆς αὐτῆς κι ἀπὸ τὸ σκουλήκι καὶ τὸ πῦρ τῆς μέλλουσας ζωῆς.

«Ὁς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν» (Μάρκ. η' 35). Ὅποιος θέλει νὰ σώσει τὴν ἐπίγεια ζωὴ του, αὐτὸς θὰ χάσει τὴν αἰώνια καὶ μακαρία ζωὴ. Ὅποιος ὅμως ἀψηφήσει καὶ θυσιάσει τὴ ζωὴ του αὐτὴ για μένα καὶ τὸ εὐαγγέλιο, αὐτὸς θὰ σώσει τὴ μέλλουσα ζωὴ καὶ μακαριότητά του.

Αὐτὰ εἶναι σκληρὰ λόγια, ἀδυσώπητα. Αὐτὴ εἶναι μία φωτιὰ ποὺ γυρεύει νὰ κατακάψει τὸν παλιὸ ἄνθρωπο ὡς τὶς ρίζες του, ν' ἀφανίσει τὶς ἴδιες τὶς ρίζες. Ὁ Χριστὸς δὲν ἦρθε ἀπλὰ για ν' ἀναμορφώσει τὸν κόσμο, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀνακατασκευάσει, νὰ φέρει καινούργια ζωὴ. Νὰ ρίξει τὸ παλιὸ σίδερο στὴ φωτιὰ καὶ νὰ τὸ σφυρηλατήσῃ ἀπὸ τὴν ἀρχή. Δὲν εἶναι ἀναμορφωτής, ἀλλὰ ὁ Δημιουργός. Δὲν εἶναι ἐπιδιορθωτής, ἀλλὰ ὑφαντῆς. Ὅποιος θέλει νὰ διατηρήσῃ ἕνα παλιὸ καὶ σκουληκοφαγωμένο δέντρο, θὰ τὸ

χάσει. Μπορεί να κάνει ό,τι μπορεί για να το περιποιηθεί έξωτερικά, να το ποτίσει, να το περιφράξει και να το ρίξει λίπασμα, το σκουλήκι όμως θα το τρώει έσωτερικά. Το δέντρο θα σαπίσει σιγά σιγά και θα πέσει.

Έκείνος που κόβει ένα σκουληκοφαγωμένο δέντρο και το ρίχνει στη φωτιά μαζί με τα σκουλήκια και μετά φροντίζει τα μικρά κλαδάκια που ξεφυτρώνουν από τη ρίζα και τα προστατεύει από τα σκουλήκια, αυτός θα σώσει το καινούργιο δέντρο. Αυτός που προσπαθεί να διατηρήσει την παλιά ψυχή, που είναι φαγωμένη και φθαρμένη από την άμαρτία, θα τη χάσει, γιατί ο Θεός δεν επιτρέπει σε τέτοια ψυχή να παρουσιαστεί μπροστά Του. Κι ό,τι δεν παρουσιάζεται ενώπιόν του Θεού, είναι σαν να μην υπάρχει. Έκείνος λοιπόν που χάνει την παλιά ψυχή του, θα κερδίσει τη νέα ψυχή, την γεγεννημένη εκ του πνεύματος και νυμφευμένη με τον Χριστό.

Η ψυχή στην ουσία είναι ταυτόσημη με τη ζωή. Διαβάζουμε στο εὐαγγέλιο: «Ὅς γὰρ ἂν θέλη τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι καὶ ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν». Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις ἡ λέξη ψυχή σημαίνει τὴ ζωή. Ἐκείνος που θέλει νὰ σώσει τὴ θνητὴ ζωή του με κάθε θυσία, αὐτὸς θὰ χάσει καὶ τὶς δύο ζωές, καὶ τὴ θνητὴ καὶ τὴν ἀθάνατη. Τὴ θνητὴ ἐπειδὴ, ὅσο κι ἂν κατορθώσει νὰ ἐπιμηκύνει τὴ ζωή του στὴ γῆ, τελικὰ θὰ τὴ χάσει με τὸ θάνατο. Ἀλλὰ θὰ χάσει καὶ τὴν αἰώνια ζωή, ἀφοῦ δὲν ἔκανε τίποτα γι' αὐτήν, δὲν ὑπόφερε τίποτα. Ἐκείνος που ἀγωνίζεται νὰ κερδίσει τὴν ἀθάνατη ζωή με τὸ Χριστό, αὐτὸς θὰ τὴν λάβει καὶ θὰ τὴν διατηρήσει στὴν αἰωνιότητα, μ' ὅλο που θὰ χάσει τὴν πρόσκαιρη, τὴ θνητὴ ζωή.

Ὁ ἄνθρωπος ἴσως χάσει τὴν πρόσκαιρη θνητὴ ζωή του γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὸ εὐαγγέλιο ἂν, σὲ περίπτωση ἀνάγκης, θυσιαστεῖ καὶ πεθάνει ὡς μάρτυρας γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὸ ἅγιο εὐαγγέλιό Του· ἢ ἂν περιφρονήσει τὴν παροῦσα ζωή ὡς ἀμαρτωλὴ κι ἀσήμαντη καὶ προσφέρει τὸν ἑαυτό του με ὅλη του τὴν ψυχή καὶ τὴ δύναμη στὸ Χριστό, ἂν μπεῖ στὴν ὑπηρεσία Του, παραδίδοντας τὰ πάντα σ' Ἐκείνον καὶ προσδοκώντας τὰ πάντα ἀπ' Αὐτόν. Εἶναι πιθανὸ ὁ

ἄνθρωπος νὰ χάσει τὴν ψυχὴ του, τὴ ζωὴ του, μὲ τὴν αὐτοκτονία ἢ μὲ τὴ θυσία του γι' ἄσκοπα πράγματα, γιὰ παράδειγμα πάνω σὲ μία φιλονικία ἢ διαφωνία. Σ' αὐτὸν δὲν ἰσχύει ἡ ὑπόσχεση ὅτι θὰ σώσει τὴν ψυχὴ (ζωὴ) του, γιατί διευκρινίζεται: ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου. Ὁ Χριστὸς καὶ τὸ εὐαγγέλιο εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερα ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας. Εἶναι ὁ μεγαλύτερος πλοῦτος τόσο στὸ χρόνο ὅσο καὶ στὴν αἰωνιότητα. Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ποὺ θὰ δίσταζε νὰ θυσιάσει τὰ πάντα γιὰ τὰ παντοτεινὰ αὐτὰ ἀγαθὰ.

Γιατί ὁ Χριστὸς προσθέτει καὶ τοῦ εὐαγγελίου; Δὲν εἶναι ἀρκετὸ αὐτὸ τὸ ἔνεκεν ἐμοῦ; Ὅχι, δὲν εἶναι. Ὁ Κύριος εἶπε ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου γιὰ νὰ διευρύνει τοὺς λόγους ποὺ ἔχει νὰ θυσιαστεῖ κανεὶς καὶ νὰ ζήσει ἐν Θεῷ. Γιὰ ν' αὐξήσει τὸν ἀριθμὸ τῶν σεσωσμένων. Σώζεται ἐκεῖνος ποὺ χάνει τὴ ζωὴ του γιὰ τὸν ζῶντα καὶ ἀθάνατο Χριστό. Ἐκεῖνος ἐπίσης σώζεται, ποὺ χάνει τὴ ζωὴ του γιὰ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον, γιὰ τὴν ἀγία διδασκαλία Του. Τέλος σώζεται ἐκεῖνος ποὺ χάνει τὴ ζωὴ του γιὰ μία μόνο ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ, γιὰ ἕναν ἀπλὸ λόγο Του. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ Νομοθέτης τῆς ζωῆς. Ὅποιος θυσιάζεται γιὰ τὸ Νομοθέτη, θυσιάζεται καὶ γιὰ τὸ νόμο Του. Καὶ ἀντίστροφα, ἐκεῖνος ποὺ θυσιάζεται γιὰ τοὺς νόμους Του, θυσιάζεται καὶ γιὰ Ἐκεῖνον. Ταυτίζοντας τὸν ἑαυτό Του μὲ τὰ ἔργα καὶ τὴ διδασκαλία Του, ὁ Κύριος διευρύνει τὴ δυνατότητα τῆς σωτηρίας σὲ πολλούς.

«Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (Μάρκ. γ' 36 – 37). Τί θὰ ὠφεληθεῖ ὁ ἄνθρωπος ἂν κερδίσει ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ χάσει τὴν ψυχὴ του; Ἡ τί ἀντάλλαγμα μπορεῖ νὰ δώσει ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴν ψυχὴ του;

Τὰ λόγια αὐτὰ ρίχνουν περισσότερο φῶς στὰ προηγούμενα. Ἀπὸ αὐτὰ προκύπτει ὅτι ὁ Κύριος θεωρεῖ πῶς ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὸν κόσμον ὁλόκληρο. Ἀπὸ αὐτὰ προκύπτει ἐπίσης τί εἶδους ψυχὴ πρέπει νὰ χάσει ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ κερδίσει τὴν ψυχὴ του: νὰ χάσει τὴν καταρρακωμένη ψυχὴ, ἐκείνην ποὺ εἶναι βουτηγμένη στὸν κόσμον, ποὺ τὴν ἔχει

γονατίσει ὁ κόσμος, πού εἶναι δουλωμένη στὸν κόσμο. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος χάσει τέτοια λεγόμενη «ψυχή», τότε θὰ σώσει τὴν πραγματικὴ ψυχὴ του. Ἄν ἀπορρίψει τὴν ἀπατηλὴ ζωὴ, θὰ κερδίσει τὴν ἀληθινή.

Ποιὰ ἢ ὠφέλεια ἂν κερδίσει κανεὶς τὸν κόσμο ὀλόκληρο, ὅταν ὁ κόσμος αὐτὸς εἶναι προορισμένος γιὰ καταστροφή, καὶ νὰ βλάψει τὴν ψυχὴ του, πού εἶναι προορισμένη γιὰ τὴν αἰωνιότητα; Ὁ κόσμος πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος του. Στὸ τέλος θ' ἀποβληθεῖ σὰν ἓνα σκωροφαγμένο ροῦχο. Οἱ ἀληθινὲς ψυχές, αὐτὲς πού ἀγαποῦν τὸν Χριστό, θὰ πετάξουν τότε στὴ βασιλεία τῆς αἰώνιας νεότητας. Τὸ τέλος τοῦ κόσμου θὰ σημάνει τὴν ἔναρξη μίας νέας ζωῆς γιὰ τὴν ψυχὴ. Τί ἀξίζει τότε γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὀλόκληρος ὁ κόσμος, ὅταν σύντομα θὰ χωριστεῖ ἀπ' αὐτόν, ὅταν ὁ κόσμος ὀλόκληρος στὸ ὄχι καὶ τόσο μακρινὸ μέλλον θὰ ἀποσυντεθεῖ καὶ θὰ ἐξαφανιστεῖ σὰν ὄνειρο ποῦ πέρασε; Σὲ τί θὰ τοῦ χρησιμεύσει ἓνα ἀβοήθητο κουφάρι; Τί ἀντάλλαγμα ἀξίζει νὰ δώσει γιὰ τὴν ψυχὴ του;

Προσέξτε! Ἀκόμα κι ἂν ὀλόκληρος ὁ κόσμος ἀνῆκε στὸν ἄνθρωπο, ὁ Κύριος δὲν θὰ τὸν δεχόταν ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς του. Μὰ ὁ κόσμος δὲν ἀνήκει στὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ στὸν θεό. Ὁ θεὸς τὸν ἐφτίαξε καὶ τὸν παρέδωσε στὸν ἄνθρωπο γιὰ χρῆση, γιὰ χάρη ἑνὸς μεγαλύτερου ἀγαθοῦ, μεγαλύτερου καὶ πολυτιμότερου ἀπὸ τὸν κόσμο. Τὸ μεγαλύτερο δῶρο πού ὁ θεὸς ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο εἶναι ἡ κατ' εἰκόνα Του, ψυχὴ. Καὶ τὸ μέγιστο αὐτὸ δῶρο θὰ τὸ ζητήσῃ πίσω ὅταν ὁ ἴδιος εὐδοκήσῃ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ τίποτα στὸν θεὸ στὴ θέση τῆς ψυχῆς του. Ἡ ψυχὴ εἶναι ὁ βασιλιάς, ὅλα τ' ἄλλα εἶναι δοῦλοι. Ὁ θεὸς δὲ θὰ δεχτεῖ ἓνα δοῦλο στὴ θέση τοῦ βασιλιά, οὔτε κάτι θνητὸ στὴ θέση τοῦ ἀθάνατου.

Τί ἀντάλλαγμα μπορεῖ νὰ δώσει ὁ ἁμαρτωλὸς γιὰ τὴν ψυχὴ του; Ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος ἐξακολουθεῖ νὰ ζεῖ σωματικὰ στὸν κόσμο γοητεύεται ἀπ' αὐτόν, πιστεύει πὼς ὁ κόσμος εἶναι πολύτιμος. Ὅταν ὅμως χωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα, συνειδητοποιεῖ πὼς χωρὶς τὸν θεὸ καὶ τὴν ψυχὴ δὲν ὑπάρχει τίποτα πού ν' ἀξίζει. Μὰ εἶναι πολὺ ἀργά. Τότε δὲν μπορεῖ νὰ σκεφτεῖ νὰ δώσει κάτι ἀντάλλαγμα

για τὴν ψυχὴ του. Πόσο δυσχερὴς εἶναι ἡ θέση τῆς ἀμαρτωλῆς ψυχῆς ὅταν ἀνακαλύπτει πὼς ὅλα ὅσα τὴν ἔδεναν μὲ τὸν θεὸ καὶ τὸν κόσμον ἔχουν τώρα διαρραγεῖ, πὼς τώρα εἶναι γυμνὴ καὶ ἄμοιρη στὸν πνευματικὸν κόσμον! Σὲ ποιὸν μπορεῖ νὰ κραυγάσει γιὰ βοήθεια; Ποιὸ ὄνομα μπορεῖ νὰ ἐπικαλεστεῖ; Ἀπὸ ποιὸ ἄκρο ἱματίου μπορεῖ νὰ πιαστεῖ καθὼς πέφτει μέσα στὴν ἀτέλειωτη καὶ αἰώνια ἄβυσσος;

Εὐλογημένοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ σ' αὐτὴ τῇ ζωῇ ἀγάπησαν τὸν Χριστὸν καὶ ἔμαθαν νὰ ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομά Του μέρα καὶ νύχτα, μαζὶ μὲ τὴν ἀνάσα καὶ τὸ χτύπο τῆς καρδιᾶς τους. Πάνω ἀπὸ τὴν ἄβυσσος θὰ γνωρίζουν ποιὸν πρέπει νὰ καλέσουν γιὰ βοήθεια. Θὰ ξέρουν ποιὸ ὄνομα νὰ ἐπικαλεστοῦν. Θὰ ξέρουν ἀπὸ ποιὸ ἄκρο ἱματίου νὰ πιαστοῦν. Ἐκεῖνοι θὰ βρίσκονται πραγματικὰ ἐκτὸς κινδύνου, θὰ καλύπτονται κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες τοῦ ἀγαπημένου τοῦ Κυρίου.

Ἐδῶ τώρα ἔχουμε τὸ σπουδαιότερο λόγο ποὺ πρέπει νὰ φοβοῦνται ἐκεῖνοι ποὺ σ' αὐτὴ τῇ ζωῇ δὲν ἔχουν ἐπίγνωση τοῦ φόβου τῆς ἀμαρτίας.

Εἶπε ὁ Κύριος: «Ὅς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ μὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῶ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων» (Μάρκ. 9' 38). Ἐκεῖνος ποὺ θὰ δειλιάσει, θὰ ντραπεῖ καὶ θ' ἀρνηθεῖ ἐμένα καὶ τοὺς λόγους μου σ' αὐτὴν τὴν ἀποστατημένην καὶ ἀμαρτωλὴν γενιά, αὐτὸν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲ θὰ τὸν λυπηθεῖ καὶ θὰ τὸν ἀποκηρύξει ὅταν ἔρθῃ μὲ τὴν δόξα τοῦ Πατέρα Του, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους Του.

Ἀκοῦστε τὰ αὐτὰ ὅλοι οἱ πιστοί. Μὴν ὑπερεκτιμᾶτε τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ. Τὸ ἔλεός Του θὰ τὸ δώσει καὶ στοὺς ἀμετανόητους βλάσφημους μόνον σ' αὐτὴ τῇ ζωῇ. Στὴν τελικὴ Κρίση, τὴ θέση τοῦ ἐλέους θὰ τὴν καταλάβει ἡ δικαιοσύνη. Ἀκοῦστε τὰ αὐτὰ ὅλοι ἐσεῖς ποὺ πλησιάζετε καθημερινὰ τὸν ἀναπόφευκτο θάνατον. Ἀκοῦστε τα καὶ τηρῆστε τα στὴν καρδιὰ καὶ τὴν ψυχὴ σας. Τὰ λόγια αὐτὰ δὲν τὰ εἶπε ἐχθρὸς σας, ἀλλὰ ὁ μεγαλύτερος φίλος

σας. Τὰ ἴδια αὐτὰ χεῖλη ποῦ πάνω στοῦ σταυροῦ συχώρεσαν τοὺς ἐχθροὺς Του, διατύπωσαν κι αὐτὰ τὰ φοβερὰ ἀλλὰ δίκαια λόγια. Ἐκεῖνον ποῦ ντρέπεται νὰ ὁμολογήσει τὸν Χριστὸ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, θὰ τὸν ντρέπεται κι ὁ Χριστὸς στοῦ τέλος τοῦ κόσμου. Αὐτὸν ποῦ ντρέπεται νὰ ὁμολογήσει τὸν Χριστὸ μπροστὰ στοὺς ἁμαρτωλοὺς, θὰ τὸν ἀγνοήσει κι ὁ Χριστὸς μπροστὰ στοὺς ἀγγέλους Του. Σὲ τί θὰ ὑπερηφανεύεσαι, ἄνθρωπε, ἂν ὁ Χριστὸς σὲ ἀγνοήσει; Ἄν ντρέπεσαι τὴ ζωή, σημαίνει πὼς ὑπερηφανεύεσαι στοῦ θάνατο. Ἄν ντρέπεσαι στὴν ἀλήθεια, ὑπερηφανεύεσαι στὰ ψέμματα. Ἄν ντρέπεσαι στὴν ἀγάπη, ὑπερηφανεύεσαι στὴν κακία. Ἄν ντρέπεσαι στὴ δικαιοσύνη, ὑπερηφανεύεσαι στὴν ἀδικία. Ἄν ντρέπεσαι νὰ ὑποφέρεις στοῦ σταυροῦ, σημαίνει ὅτι ὑπερηφανεύεσαι στὴν εἰδωλολατρικὴ ἀνοσιότητα. Ἄν ντρέπεσαι τὴν ἀθανασία, ὑπερηφανεύεσαι στὴ φθορὰ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ τάφου.

Μπροστὰ σὲ ποιὸν ντρέπεσαι τὸν Χριστό; Σὲ κάποιον καλλίτερο ἀπὸ τὸ Χριστό; Ὅχι, καλλίτερος ἀπὸ τὸν Χριστὸ δὲν ὑπάρχει. Αὐτὸ σημαίνει πὼς θὰ ντρέπεσαι μπροστὰ σὲ κάποιον ποῦ εἶναι κατώτερος ἀπὸ τὸν Χριστό. Ντρέπεσαι τὸν πατέρα σου μπροστὰ σὲ μία ἀρκούδα; Μήπως κάποια κόρη ντρέπεται γιὰ τὴ μητέρα τῆς μπροστὰ σὲ μίαν ἀλεποῦ; Γιατί τότε ντρέπεσαι τὸν πανάγαθο μπροστὰ στοὺν κακό, τὸν Πάναγγο μπροστὰ στοὺν ἁμαρτωλό, τὸν παντοδύναμο μπροστὰ στοὺν ἀνίσχυρο, τὸν παντογνώστη μπροστὰ στοὺν ἀνόητο; Γιατί ντρέπεσαι τὸ μεγαλοδύναμο Κύριο μπροστὰ σὲ μία αἰσchrή κι ἁμαρτωλὴ γενεά; Μήπως ἐπειδὴ ἡ γενεὰ αὐτὴ χορεύει διαρκῶς μπροστὰ στὰ μάτια σου, ἐνῶ ὁ Κύριος εἶναι ἀόρατος; Περίμενε λίγο, λίγο ἀκόμα, κι ὁ Κύριος θὰ ἐμφανιστεῖ ἔνδοξος ἀνάμεσα στὰ νέφη τῶν ἀγγέλων, κι ἡ γενεὰ αὐτὴ θὰ ἐξαφανιστεῖ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια Του, θὰ σκορπιστεῖ ὅπως ἡ σκόνη μπροστὰ στοῦ δυνατὸ ἄνεμο. Τότε θὰ ντραπεῖς πραγματικά, ὄχι γιὰ τὸν ἔνδοξο Κύριο, μὰ γιὰ σένα. Μα ἡ ντροπὴ σου τότε δὲ θὰ ἔχει καμιά ἀξία. Εἶναι καλύτερα νὰ ντραπεῖς τώρα, ὅσο ἡ ντροπὴ μπορεῖ ἀκόμα νὰ βοηθήσει. Νὰ ντραπεῖς γιὰ ὅλα μπροστὰ στοῦ Χριστό, ὄχι γιὰ τὸν Χριστὸ μπροστὰ σὲ ὅλα.

Γιατί εἶπε ὁ Χριστὸς ἐμέ καὶ τοὺς ἐμούς λόγους; Ὅποιος ντρέπεται Ἐμένα, σημαίνει ὅποιος ἀμφιβάλλει γιὰ τὴ θεότητά

Μου, για τὴ θεία Μου ἐνσάρκωση ἀπὸ τὴν ἁγία Παρθένο, για τὰ σταυρικά Μου πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασή Μου, για τὴν πτωχεία Μου σ' αὐτὸν τὸν κόσμο καὶ για τὴν ἀγάπη μου πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Ὅποιος ντρέπεται για τοὺς λόγους Μου, σημαίνει ὅποιος ἀμφιβάλλει για τὸ εὐαγγέλιο ἢ ἀρνιέται τὴ διδασκαλία Μου, ὅποιος διαστρέφει τοὺς λόγους Μου καὶ μὲ τὴν αἴρεση προκαλεῖ σύγχυση ἀνάμεσα στοὺς πιστοὺς, ὅποιος φέρεται ἀλαζονικὰ στὴν ἀποκάλυψη καὶ τὴ διδασκαλία Μου καὶ τὴν ἀντικαθιστᾷ μὲ ἄλλες, δικές του διδαχές ἢ ὅποιος κρύβεται σκόπιμα καὶ δὲν ὁμολογεῖ τὰ λόγια Μου μπροστὰ στοὺς ἰσχυροὺς αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Αὐτὸς θὰ νιώσει καὶ τὴ δική Μου ντροπή, καὶ τὸ δικό του φόβο.

Τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ εἶναι μία ζωντανὴ διαθήκη στὸν κόσμο, ὅπως εἶναι καὶ τὰ πάθη Του, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα Του. Ὁ Κύριος δὲ διαχωρίζει τὰ λόγια Του ἀπὸ τὸν ἑαυτό Του, δὲ δίνει μικρότερη ἀξία σ' αὐτὰ ἀπ' ὅ,τι στὸ Πρόσωπό Του. Ὁ λόγος Του εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Ὁ λόγος του ἔχει τὴν ἴδια δύναμη μὲ τὸ Πρόσωπό Του, γι' αὐτὸ καὶ εἶπε στοὺς ἀποστόλους Του: «Ἦδη ὑμεῖς καθαροὶ ἔστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν» (Ἰωάν. ιε' 3). Μὲ τὸ λόγο Του καθάριζε τὶς ψυχές, θεράπευε τοὺς ἀρρώστους, ἐδίωχνε τὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ ἀνάστανε τοὺς νεκρούς. Ὁ λόγος Του εἶναι δημιουργικὸς, καθαρτικὸς καὶ ζωογόνος. Γιατί τότε νὰ ἤχει περίεργο αὐτὸ ποὺ ἀκοῦμε στὸ εὐαγγέλιο, «καὶ θεὸς ἦν ὁ Λόγος»; (Ἰωάν. α' 1).

Ὁ Κύριος ἀποκαλεῖ τὴ γενεὰ αὐτὴ μοιχαλίδα μὲ τὴν εὐρύτερη ἔννοια τοῦ ὄρου. Ἔτσι εἶχαν ἀποκαλέσει κι οἱ παλιοὶ προφῆτες τὴ λατρεία τῶν ψεύτικων θεῶν (βλ. Ἰεζ. κγ' 37). Ὅποιος ἀφήνει τὴ δική του σύζυγο καὶ ἀκολουθεῖ ἄλλη γυναίκα εἶναι μοιχός. Ὅποιος ξεχνᾷ τὸν ζῶντα θεὸ καὶ προσκυνᾷ τὸν κτιστὸ κόσμο, εἶναι κι αὐτὸς μοιχός. Ὅποιος ἐγκαταλείπει τὴν πίστη του στὸν Κύριο καὶ πιστεύει σὲ ἀνθρώπους κι ὅποιος ἀπαρνιέται τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν θεὸ καὶ τὴν μεταφέρει σὲ ἀνθρώπους καὶ σὲ ἀντικείμενα, διαπράττει μοιχεία. Μὲ λίγα λόγια, ὅλες οἱ ἁμαρτίες ποὺ χωρίζουν τὴν ψυχὴ σου ἀπὸ τὸν θεὸ καὶ τὴν προσκολλοῦν σὲ κάτι ἢ σὲ κάποιον μακριὰ ἀπὸ τὸν θεό, μποροῦν νὰ χαρακτηριστοῦν μὲ τὸ γενικὸ ὄρο τῆς μοιχείας, γιατί ὅλες

φέρουν τὰ σημάδια τοῦ μοιχοῦ ἄντρα ἢ τῆς μοιχαλίδας γυναίκας. Ὅποιος ἐπομένως ντρέπεται γιὰ τὸν Χριστό, τὸν Κύριο, τὸν Νυμφίο τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, μπροστὰ σὲ μία τέτοια μοιχαλίδα γενεά, μοιάζει πραγματικὰ μὲ τὴ νύφη ποὺ ντρέπεται μπροστὰ σὲ ἀκόλαστους ἀνθρώπους γιὰ τὸ μνηστήρα της. Ὁ Κύριος δὲ μιλάει μόνο γιὰ ἀμαρτωλὴ γενεά, ἀλλὰ γιὰ γενεὰ μοιχαλίδα καὶ ἀμαρτωλή. Γιατί; Γιὰ νὰ κάνει εἰδικὴ ἀναφορὰ καὶ καταγγελία τῆς μοιχείας. Μὲ τὴ λέξη «μοιχεία» ὑπονοοῦνται ἐδῶ οἱ σοβαρότερες, οἱ πιὸ ἀπεχθεῖς καὶ θανάσιμες ἀμαρτίες, ποὺ συχνὰ ξεστρατίζουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὴν αὐταπάρνηση, ἀπὸ τὸ σταυρό του καὶ τὴν ἀναγέννησή του.

Προσέξτε τώρα πῶς τελειώνει τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο: «Ἄμην λέγω ὑμῖν, εἰσὶ τινὲς τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει» (Μάρκ. θ' 1). Ἀλήθεια σᾶς λέω, σᾶς διαβεβαιώνω, πῶς μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ βρίσκονται ἐδῶ τώρα, δὲ θὰ γνωρίσουν θάνατο, προτοῦ δοῦν τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ νὰ ῥχεται δυναμικά.

Ἀπὸ μία πρώτη ἄποψη θὰ ἴλεγε κανεὶς πῶς τὰ λόγια αὐτὰ δὲ συνδέονται μὲ τὰ προηγούμενα. Ἡ συνοχὴ τους ὅμως εἶναι σαφής. Αὐτὸ εἶναι ἓνα θαυμάσιο τελείωμα. Ὁ Κύριος δὲ θ' ἀφήσει τοὺς πιστοὺς Του ἀπαρηγόρητους. Ἀφοῦ τοὺς καλεῖ ν' ἀναλάβουν τὸ σταυρό τους, ν' ἀπαρνηθοῦν τὸν ἑαυτό τους καὶ τὴ ζωὴ τους· κι ἀφοῦ τοὺς ἀπειλεῖ μὲ φοβερὲς τιμωρίες σὲ περίπτωσι ποὺ ντραποῦν νὰ ὁμολογήσουν Ἐκεῖνον καὶ τοὺς λόγους Του, ὁ Κύριος τώρα κάνει νὰ ἐμφανιστεῖ στὸν οὐρανὸ ἓνα οὐράνιο τόξο μετὰ τὴν καταιγίδα. Σπεύδει νὰ μιλήσει γιὰ ἀνταπόδοσι σὲ κείνους ποὺ τὸν ὑπακούουν καὶ τὸν ἀκολουθοῦν κουβαλώντας τὸ σταυρό τους. Ἡ ἀνταμοιβὴ θὰ δοθεῖ σὲ κάποιους πρὶν ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κόσμου καὶ τὴν τελικὴ κρίσι, πρὶν ἀκόμα κι ἀπὸ τὸ τέλος τῆς ζωῆς τους στὴ γῆ. Αὐτοὶ δὲ θὰ γευτοῦν τὸ θάνατο ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

Πόσο σοφὸς εἶναι ὁ Κύριος στὸ κήρυγμά Του! Ποτὲ δὲ μιλάει γιὰ καταδίκη χωρὶς ταυτόχρονα ν' ἀναφέρει καὶ ἀνταμοιβή. Δὲν κατακρίνει χωρὶς νὰ ἐπαινέσει, δὲν ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο σὲ δρόμο γεμάτο ἀγκάθια χωρὶς νὰ μνημονεύσει τὴ χαρὰ ποὺ τὸν περιμένει

στο τέλος τοῦ δρόμου. Δέν ἀπειλεῖ χωρὶς νὰ παρηγορήσει. Δέν ἀφήνει νὰ καλυφθεῖ ὁ οὐρανὸς ἀπὸ μαῦρα σύννεφα χωρὶς νὰ δείξει ξανὰ τὸ λαμπρὸ ἥλιο καὶ τὸ κάλλος τοῦ οὐράνιου τόξου.

Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ δέν θὰ γευτοῦν θάνατο προτοῦ δοῦν τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ νὰ ῥχεται δυναμικά; Ὁ Κύριος, ποὺ μιλοῦσε στοὺς μαθητές Του μὰ καὶ σ' ἓνα μεγάλο πλῆθος ἀνθρώπων, εἶπε: «εἰσὶ τινὲς τῶν ὧδε ἑστηκότων». Εἶναι μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ τώρα βρίσκονται ἐδῶ, ἀνάμεσά μας. Ποιούς ἐννοεῖ, ἐπομένως;

Πρῶτα ἐννοεῖ ἐκείνους ποὺ ἔχουν τηρήσει τὴν ἐντολὴ Του ν' ἀπαρνηθοῦν τὸν ἑαυτό τους καὶ ν' ἀναλάβουν τὸ σταυρὸ τους. Αὐτοί, ἂν καὶ ζοῦν σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, θὰ νιώσουν μέσα τοὺς τὴ δύναμη τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Τὸ Πνεῦμα τοῦ θεοῦ θὰ τοὺς ἐπισκιάσει, θὰ τοὺς καθαρῖσει καὶ θὰ τοὺς ἀγιάσει, θὰ τοὺς ἀνοίξει τὶς πύλες τῶν μυστηρίων τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως ἔγινε ἀργότερα στὸν πρωτομάρτυρα Στέφανο καὶ στοὺς ἀποστόλους. Δέν εἶδαν τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ δυναμικὰ οἱ ἀπόστολοι τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔλαβαν δύναμιν ἐξ ὕψους; Κι ὁ Στέφανος «ὑπάρχων πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν θεοῦ» (Πράξ. ζ' 55). Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης δέν εἶδε τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ πρὶν ἀπὸ τὸ σωματικὸ του θάνατο; Ὁ ἀπόστολος Παῦλος δέν ἀνέβηκε ὡς τὸν τρίτο οὐρανὸ προτοῦ γευτεῖ θάνατο; Ἄς ἀφήσουμε ὅμως τοὺς ἀποστόλους κατὰ μέρος. Ποιὸς ξέρει πόσοι ἀπὸ κείνους ποὺ παρακολουθοῦσαν καὶ ἄκουγαν τὸν Κύριο ἔνιωσαν τὴ δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ εἶδαν τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ νὰ ῥχεται προτοῦ ἐγκαταλείψουν τὸν κόσμον αὐτό;

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν ἐρμηνεία αὐτὴ, κάποιοι εὐαγγελικοὶ σχολιαστὲς δίνουν στὰ παραπάνω λόγια τοῦ Χριστοῦ διαφορετικὴ ἐρμηνεία. Ἐκτιμοῦν ὅτι τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Σωτήρα μας ἀναφέρονται στοὺς τρεῖς ἀποστόλους, τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη, ποὺ λίγο καιρὸ ἀργότερα εἶδαν τὸν Κύριο νὰ μεταμορφώνεται στὸ ὄρος Θαβῶρ καὶ νὰ συνομιλεῖ μὲ τὸν Ἡλία καὶ τὸ Μωυσῆ. Δέν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία πὼς ἡ ἐρμηνεία αὐτὴ εἶναι σωστὴ, μὰ δέν ἀποκλείει καὶ τὴν ἄλλη. Οἱ τρεῖς ἀπόστολοι σίγουρα εἶδαν τὴ βασιλεία τοῦ θεοῦ δυναμικὰ στὸ ὄρος Θαβῶρ,

ὅταν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐμφανίστηκε μὲ τὴν οὐράνια δόξα Του, ἐνῶ ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο ἐμφανίστηκαν ὁ Μωσοῆς κι ὁ Ἡλίας, ὁ ἕνας στὰ δεξιὰ κι ὁ ἄλλος ἀριστερά Του. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ πιστεύουμε πὼς αὐτὴ ἦταν ἡ μοναδικὴ περίπτωση ποὺ ἄνθρωποι θνητοὶ εἶδαν τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ νὰ ῥχεται δυναμικά. Τὸ περιστατικὸ τοῦ ὄρους Θαβὼρ ἦταν πραγματικὰ ἐκθαμβωτικὸ, μὰ δὲν ἀποκλείει τὶς ἀμέτρητες ἄλλες περιπτώσεις θνητῶν ἀνθρώπων ποὺ εἶδαν σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ, ἂν καὶ μὲ διαφορετικὸ τρόπο, τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δυναμικά καὶ ἔνδοξα.

Ἄν τὸ ἐπιθυμοῦμε, μποροῦμε κι ἐμεῖς νὰ δοῦμε τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ νὰ ῥχεται «ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ» προτοῦ γευτοῦμε τὸ σωματικὸ θάνατό μας. Οἱ συνθήκες μὲ τὶς ὁποῖες θὰ μᾶς ἀποκαλυφτεῖ ξεκαθαρίζονται στὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο. Ἄς ἀγωνιστοῦμε νὰ νεκρώσουμε τὴν παλιά μας ψυχὴ, τὴν ἀμαρτωλὴ ζωὴ μας. Ἄς μάθουμε πὼς εἶναι προτιμότερο καὶ πιὸ σπουδαῖο στὸν ἄνθρωπο νὰ σώσει τὴν ψυχὴ του παρὰ νὰ κερδίσει τὸν κόσμον ὀλόκληρον. Ἔτσι θ' ἀξιωθοῦμε μὲ τὸ ἔλεός Του νὰ δοῦμε τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μεγάλη σὲ δύναμη κι ἀσύγκριτη σὲ δόξα, ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄγγελοι μαζὶ μὲ τοὺς ἁγίους δοξολογοῦν μέρα καὶ νύχτα τὸν Ζῶντα Θεό, τὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τὴν ὁμοούσια καὶ ἀδιαίρετη Τριάδα, τώρα καὶ πάντα καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

πηγὴ κειμένου : imaik.gr

Ὁ πανάγαθος Θεός τόν Σταυρόν μᾶς ἐχάρισεν

Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ

Ὁ πανάγαθος Θεός τόν Σταυρόν μᾶς ἐχάρισεν. Μὲ τόν Σταυρόν νὰ εὐλογοῦμεν καὶ τὰ Ἄχραντα Μυστήρια, μὲ τόν Σταυρόν νὰ

ἀνοίγωμεν καί τόν Παράδεισον, μέ τόν Σταυρόν νά κατακαίωμεν καί τούς δαίμονας. Πρῶτα ὅμως καί ἐμεῖς νά ἔχωμεν τό χέρι μας καθαρόν ἀπό ἁμαρτίες καί ἀμόλυντο. Καί τότε, ὡσάν κάνωμεν τόν σταυρόν, κατακαίεται ὁ διάβολος καί φεύγει. Εἶδέ καί εἴμασθε μεμολυσμένοι μέ ἁμαρτίες, δέν πιάνεται ὁ σταυρός ὁπού κάνομεν.

Ὅθεν ἀδελφοί μου, ἤ τρῶτε ἤ πίνετε κρασί ἤ νερόν ἤ περιπατεῖτε ἤ δουλεύετε νά μή σᾶς λείπει αὐτός ὁ λόγος ἀπό τό στόμα σας καί ὁ σταυρός ἀπό τό χέρι σας. Καί ἄν ἤμπορῆτε τό ἡμερόνυκτο νά κάμετε καί πενήντα καί ἑκατό κομποσχοίνια, καλόν καί ἅγιον εἶναι ἔργον. Καί νά προσεύχεσθε πάντοτε τήν αὐγήν καί τό βράδυ καί μάλιστα τό μεσονύκτιον ὅλον ὁπού εἶναι ἡσυχία.

Ἀκούσατε, Χριστιανοί μου, πῶς πρέπει νά γίνεται ὁ σταυρός καί τί σημαίνει. Μᾶς λέγει τό ἅγιον Εὐαγγέλιον πῶς ἡ ἅγια Τριάς, ὁ θεός, δοξάζεται εἰς τόν οὐρανόν περισσότερο ἀπό τούς Ἄγγελους.

Τί πρέπει νά κάμης καί ἐσύ; Σμίγεις τά τρία σου δάκτυλα μέ τό δεξιόν τό χέρι σου καί μήν ἤμπορώντας νά ἀνεβῆς εἰς τόν οὐρανόν νά προσκυνήσης, βάνεις τό χέρι σου εἰς τό κεφάλι σου, διατί τό κεφάλι σου εἶναι στρογγυλό καί φανερώνει τόν οὐρανόν καί λέγεις μέ τό στόμα: Καθώς ἐσεῖς οἱ Ἄγγελοι δοξάζετε τήν ἁγίαν Τριάδα εἰς τόν οὐρανόν ἔτσι καί ἐγώ ὡς δοῦλος ἀνάξιος δοξάζω καί προσκυνῶ τήν ἁγίαν Τριάδα. Καί καθώς αὐτά εἶναι τρία, εἶναι ξεχωριστά εἶναι καί μαζί, ἔτσι εἶναι καί ἡ ἅγια Τριάς, ὁ θεός, τρία πρόσωπα καί Ἕνας ὁμότιμος θεός.

Κατεβάζεις τό χέρι σου ἀπό τό κεφάλι σου καί τό βάνεις εἰς τήν κοιλίαν σου καί λέγεις: Σέ προσκυνῶ καί σέ λατρεύω, Κύριέ μου, ὅτι κατεδέχθης καί ἐσαρκώθης εἰς τήν κοιλίαν τῆς θεοτόκου διά τᾶς ἁμαρτίας μας.

Τό βάζεις πάλιν εἰς τόν δεξιόν σου ὦμον καί λέγεις: Σέ παρακαλῶ, νά μέ συγχωρήσης καί νά μέ βάλῃς εἰς τά δεξιὰ Σου μέ τούς δικαίους. Βάνοντάς το πάλιν εἰς τόν ἀριστερόν ὦμον λέγεις: Σέ παρακαλῶ, Κύριέ μου, μή μέ βάλῃς εἰς τά ἀριστερά μέ τούς ἁμαρτωλούς.

Ἐπειτα κύπτοντας κάτω εἰς τήν γῆν: Σέ δοξάζω, Θεέ μου, Σέ προσκυνῶ καί Σέ λατρεύω, ὅτι, καθώς ἐβάλθηκες εἰς τόν τάφον, ἔτσι θά βαλθῶ καί ἐγώ.

Καί ὅταν σηκώνεσαι ὀρθός, φανερώνεις τήν Ἀνάστασιν καί λέγεις: Σέ δοξάζω, Κύριέ μου, Σέ προσκυνῶ καί Σέ λατρεύω, πώς ἀναστήθηκες, ἀπό τούς νε κρούς διά νά μᾶς χαρίσης τήν ζωήν τήν αἰώνιον.

Αὐτό σημαίνει ὁ πανάγιος Σταυρός.

1. Πηγή κειμένου : imaik.gr

Ἐπιστολή περι πίστεως τοῦ Ἁγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς

Ἁγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς

Σέ πνευματικό του παιδί (Πίστις)

Ἐνας συνάδελφός σου σού ἐπαναλαμβάνει συνεχῶς: “ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΟΣ!” Καί αἰσθάνεσαι σά νά σέ χτυπᾶ μέ μαστίγιο. Κι ἐσύ ἀγωνιᾶς γιά τήν ψυχή του καί τή ζωή του. Καί καλά σκέφτεσαι.

Ἄν δέν ὑπάρχει ὁ Ζῶν κι ὁ Παντοδύναμος θεός κι ἄν δέν εἶναι ἰσχυρότερος ἀπό τό θάνατο, τότε ὁ θάνατος εἶναι ὁ μοναδικός κυρίαρχος. Καί ἡ κάθε ζωντανή ὑπαρξη δέν εἶναι παρά ἕνα κλωτσοσκούφι τοῦ θανάτου. Ἐνα ποντικᾶκι στό στόμα τῆς γάτας. Μία φορά, ἀντικρούοντάς τον, τοῦ εἶπες: “Ὁ θεός ὑπάρχει. Γιά σένα δέν ὑπάρχει”.

Καί δέν ἔσφαλές. Γιατί ἐκεῖνοι πού ἀποκόπτονται ἀπό τόν Αἰώνιο καί Ζωοδότη Κύριο ἐδῶ στήν γῆ, ἀποκόπτονται ἀπό τή ζωή τήν πραγματική. Καί ἔτσι οὔτε ἐδῶ, οὔτε στήν ἄλλη ζωή θά γευθοῦν τό μεγαλεῖο του θεοῦ καί τῆς πλάσης Του. Καί καλύτερα νά μήν εἶχαμε γεννηθεῖ, παρά νά εἴμαστε ἀποκομμένοι ἀπό τόν θεό.

Ἄν ἤμουν στή θέση σου, θά τοῦ ἔλεγα τά ἐξῆς:

* Κάνεις λάθος, φίλε μου! Ὅρθότερο θά ἦταν, ἄν ἔλεγες: “Ἐγώ δέν ἔχω θεό”. Διότι τό βλέπεις, ὅτι ὑπάρχουν τόσοι ἄνθρωποι γύρω σου, πού ἔχουν θεό καί γι’ αὐτό διακηρύττουν ὅτι ὑπάρχει θεός. Λοιπόν, μή λές: “Δέν ὑπάρχει θεός”! Περιορίσου νά λές: “Ἐγώ δέν ἔχω θεό”!

* Κάνεις λάθος! Μιλᾶς σάν τόν ἄρρωστο, πού λέει ὅτι δέν ὑπάρχει πουθενά ὑγεία!

* Κάνεις λάθος! Μοιάζεις μέ τόν τυφλό πού λέει: “Δέν ὑπάρχει φῶς στόν κόσμο”. Ὅμως φῶς ὑπάρχει. Καί εἶναι διάχυτο παντοῦ. Αὐτός ὁ δυστυχής δέν ἔχει τό φῶς του. Καί θά μιλοῦσε σωστά ἄν ἔλεγε: “Ἐγώ δέν ἔχω μάτια καί δέν βλέπω φῶς”.

* Κάνεις λάθος! Μιλᾶς σάν τό ζητιάνο, πού λέει: “Δέν ὑπάρχει χρυσάφι στή γῆ”. Μά χρυσάφι ὑπάρχει! Καί ἐπάνω στή γῆ! Καί μέσα στή γῆ! Αὐτός δέν ἔχει χρυσάφι! Τό σωστό θά ἦταν νά ἔλεγε: “Ἐγώ δέν ἔχω χρυσό”!

* Κάνεις λάθος! Μοιάζεις μέ τόν παλιάνθρωπο πού λέει: “Δέν ὑπάρχει καλωσύνη στόν κόσμο”. Ἐνῶ θά ἔπρεπε νά πεῖ: “Ἐγώ δέν ἔχω ἵχνος καλοσύνης μέσα μου”.

Αὐτό νά τοῦ πεῖς κι ἐσύ:

* Συνάδελφε, κάνεις λάθος! Λάθος διακηρύττεις ότι δέν υπάρχει θεός! Γιατί, όταν κάτι δέν τό έχεις έσύ καί δέν τό γνωρίζεις έσύ, δέν σημαίνει ότι δέν υπάρχει πουθενά κι ότι δέν τό έχει κανείς! Ποιός σου έδωσε τό δικαίωμα νά μιλάς έκ μέρους όλου του κόσμου; Ποιός σου έδωσε τήν άδεια νά διακηρύττεις, ότι τήν δική σου άρρώστια τήν έχουν όλοι; Ότι όλοι έχουν τήν δική σου πλάνη; Φωνάζεις ότι δέν υπάρχει θεός!

Τό διακηρύττεις σέ όλον τόν κόσμο! Πολεμάς τήν άλήθεια! Έκείνοι πού δέν θέλουν νά ζοϋν μέ τόν θεό εΐναι έλάχιστοι. Άλλά καί γι' αυτούς ό θεός υπάρχει! Τούς περιμένει. Μέχρι τήν τελευταία πνοή σ' αυτή τή γή! Καί μόνο αν δέν φροντίσουν νά μετανοήσουν, έστω στήν τελευταία τους στιγμή, μόνο τότε ό θεός στήν άλλη ζωή θά πάψει νά υπάρχει γι' αυτούς. Καί θά τούς διαγράψει από τό βιβλίο τής ζωής.

Γι' αυτό πές του, σέ παρακαλώ φίλε μου. Για τό καλό της ψυχής σου. Για τά έπουράνια αγαθά. Για τά δάκρυα πού έχυσε ό Χριστός καί τίς πληγές πού δέχθηκε για όλους μας. Άλλαξε μυαλό! Μετανόησε! Διορθώσου! Καί γύρισε στήν Έκκλησία μας!

ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ

Metr. ANTHONY BLOOM

Σέ ἕναν ἀπό τούς Ψαλμούς διαβάζουμε τόν παρακάτω στίχο· «Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν, ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι..» (Ψαλμ. 125, 5)¹². Ἐάν στίς ἐβδομάδες τῆς προετοιμασίας πού πέρασαν, ἀντικρύσαμε νά καθρεφτίζεται στίς παραβολές ὅ,τι εἶναι ἄσχημο καί ἀνάξιο γιά μᾶς, ἂν σταθήκαμε μπροστά στό κριτήριο τῆς συνειδήσεώς μας καί τοῦ θεοῦ, τότε ὄντως ἔχουμε σπείρει τή σωτηρία μας ἐν δάκρυσιν. Καί ὅμως, ὑπάρχει ἀκόμη χρόνος, διότι ἀκόμη κι ὅταν μπαίνουμε στόν καιρό τῆς συγκομιδῆς, ὁ θεός μᾶς δίνει ἕνα περιθώριο· προχωρώντας πρὸς τή Βασιλεία, πρὸς τήν ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως, μπορούμε ἀκόμη, κάθε στιγμή, μέ τήν προοπτική τῆς σωτηρίας, ἐνώπιον τῆς νίκης τοῦ θεοῦ, νά στρεφόμεστε πρὸς αὐτόν μέ εὐγνωμοσύνη καί συντριβή μαζί καί νά λέμε, «Ὁχι, Κύριε! Μπορεῖ νά εἶμαι ὁ ἐργάτης τῆς ἐνδεκάτης ὥρας, ἀλλά δέξου με, ὅπως τό ἔχεις ὑποσχεθεῖ!».

Τήν περασμένη Κυριακή ἐορτάσαμε τόν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας, τήν ἡμέρα κατὰ τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία διακήρυξε ὅτι νομιμοποιεῖται καί ἔχει τό δικαίωμα νά ἀπεικονίζει τή μορφή τοῦ Χριστοῦ· ἡ διακήρυξη δέν ἀφοροῦσε τήν τέχνη, ἀλλά ἦταν μιά βαθιά θεολογική ὁμολογία τῆς Ἐνσαρκώσεως. Ἡ Παλαιά Διαθήκη μᾶς ἔλεγε ὅτι ὁ θεός δέν ἀπεικονίζεται μέ κανένα τρόπο διότι εἶναι ἕνα ἀπύθμενο μυστήριο· δέν ἔχει οὔτε ὄνομα ἐκτός ἀπό τό μυστηριώδες ὄνομα τό ὁποῖο γνωρίζει ὁ Ὑψιστος Ἀρχιερεύς. Στήν Καινή Διαθήκη ὅμως μάθαμε, καί γνωρίζουμε ἀπό ἐμπειρία, ὅτι ὁ θεός ἔγινε Ἄνθρωπος, ὅτι τό πλήρωμα τῆς θεότητος κατοίκησε καί ἐξακολουθεῖ νά κατοικεῖ γιά πάντα ἐν σαρκί· ἄρα ὁ θεός ἔχει ἕνα ἀνθρώπινο ὄνομα (Ἰησοῦς) καί ἕνα ἀνθρώπινο πρόσωπο, πού μπορεῖ νά ἀναπαρασταθεῖ σέ εἰκόνες. Συνεπῶς, κάθε εἰκόνα εἶναι μιά ὁμολογία τῆς βεβαιότητάς μας ὅτι ὁ θεός ἔγινε ἄνθρωπος· καί ἔγινε ἄνθρωπος γιά νά ἐπιτύχει -μέ τρόπο τραγικό καί ἔνδοξο μαζί- τήν ὑπέρτατη ἀλληλεγγύη μ' ἐμᾶς, νά γίνει ἕνας ἀπό μᾶς ὥστε νά γίνει ὁ καθένας μας ἕνα ἀπό τά παιδιά τοῦ θεοῦ. «Αὐτός ἐνηθρώπισεν ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν», ὅπως λέει καί ἡ Γραφή. Γι' αὐτό ἤδη ἀπό τήν ἐβδομάδα πού μᾶς πέρασε μπορούσαμε νά εὐφραινόμαστε· καί ἐνῶ, μιά ἐβδομάδα πρίν, ἤδη προετοιμαζόμαστε νά συναντήσουμε αὐτό τό θαῦμα, αὐτό τό θάμβος τῆς Ἐνσάρκωσης, ἡ Ἐκκλησία μας, χαμηλόφωνα, σχεδόν

ψιθυριστά, ἔψαλλε τόν Κανόνα τοῦ Πάσχα· Χριστός Ἄνεστη ἐκ νεκρῶν· διότι δέν πρόκειται γιά μία μελλοντική ὑπόσχεση, ἀλλά γιά μία παρούσα βεβαιότητα, μία ἀνοιχτή πόρτα γιά νά εἰσέλθουμε διά τοῦ Χριστοῦ, διά τῆς θύρας, ὅπως ὀνομάζει τόν Ἐαυτό Του, στήν αἰωνιότητα.

Σήμερα, μνημονεύουμε τόν Ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, ἕναν ἀπό τούς μεγάλους Ἁγίους τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ ὁποῖος ἀπέναντι στήν αἵρεση καί τήν ἀμφιβολία, διακήρυξε ἐκ τῶν ἔσω τήν ἐμπειρία τῶν ἀσκητῶν καί ὄλων τῶν πιστῶν· ὅτι δηλαδή ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἕνα κτιστό δῶρο· ὁ ἴδιος ὁ Θεός εἶναι πού ἐκφράζει τόν Ἐαυτό Του σέ μᾶς, ὥστε πλημμυρισμένοι ἀπό τήν παρουσία Του καί ἔχοντας ὡς μοναδική προϋπόθεση τήν ἀποδοχή Του μέσα μας, νά ἀνοιχτοῦμε σταδιακά πρός Αὐτόν καί νά γίνουμε κάπως διαφανεῖς σ' αὐτό τό Φῶς, καί σιγά σιγά, ὅλο καί πιά πολύ νά μετέχουμε στή θεία φύση Του.

Αὐτό δέν εἶναι ἀπλῶς μία ὑπόσχεση ἀλλά μία βεβαιότητα καθώς ἔχει συμβεῖ σέ χιλιάδες χιλιάδων ἀνδρῶν καί γυναικῶν, τούς ὁποίους ἐμεῖς τιμοῦμε ὡς Ἁγίους· ἔγιναν θείας φύσεως κοινωνοί καί ἀποτελοῦν γιά μᾶς μία ἀποκάλυψη καί μία σιγουριά γιά τό τί καλούμαστε νά εἴμαστε καί νά γίνουμε.

Σήμερα λοιπόν, κάνουμε ἄλλο ἕνα βῆμα πού μᾶς φέρνει στή χαρά καί τή δόξα τοῦ Πάσχα. Σέ ἄλλη μία ἐβδομάδα θά ὑμνήσουμε τόν Σταυρό· τόν Σταυρό πού ἦταν ὁ φόβος καί ὁ τρόμος τῶν κακούργων καί ἔχει γίνει τό σημεῖο τῆς νίκης καί τῆς σωτηρίας. Γιά μᾶς εἶναι τό σημάδι ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δέν ἔχει μέτρο, δέν ἔχει ὄρια, εἶναι τόσο βαθιά ὅσο Ἐκεῖνος, ἀγκαλιάζει τά πάντα ὅπως Ἐκεῖνος καί εἶναι, ὄντως, ἡ νίκη τῆς τόσο τραγική ὅπως καί ὁ Θεός μας εἶναι Θεός τραγικός καί νικητής μαζί, Αὐτός πού ἐμπνέει τό δέος ἀλλά καί ἀκτινοβολεῖ τό ἰλαρό φῶς πού ψάλλουμε στόν Ἑσπερινό.

Ἄς ἐτοιμαστοῦμε λοιπόν γιά τό ἐπόμενο γεγονός πού εἶναι ἡ θέα τοῦ Σταυροῦ· ἄς Τόν κοιτάξουμε κι ἄς δοῦμε σ' αὐτόν τό σημεῖο τῆς θείας ἀγάπης, μία νέα βεβαιότητα γιά τό ἐφικτό τῆς σωτηρίας μας· κι ὅταν ὁ χορός θά ψάλλει -τούτη τή φορά πιά

δυνατά- τόν Κανόνα τῆς Ἀναστάσεως, ἄς συνειδητοποιήσουμε ὅτι βῆμα πρὸς βῆμα ὁ Θεὸς μᾶς ὀδηγεῖ στὴ νίκη πού Ἐκεῖνος ἔχει κερδίσει, καί τὴν ὁποία θέλει νὰ μοιραστεῖ μαζί μας.

Στὴ συνέχεια, θὰ προχωρήσουμε γιὰ νὰ ἀκούσουμε τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος, πού διδάσκει πῶς νὰ δεχτοῦμε τὴ χάρη πού προσφέρει ὁ Θεός, πῶς νὰ γίνουμε ἄξιοί Του. Καί στό ἐπόμενο σκαλοπάτι θὰ δοῦμε τὴ νίκη τοῦ Θεοῦ στό πρόσωπο τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καί θὰ φθάσουμε στό κατώφλι τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι τώρα εἴμαστε στὴν περίοδο τῆς καινότητος, σέ μιά περίοδο πού μᾶς ἀποκαλύπτεται ἡ νίκη τοῦ Θεοῦ καί ἐμεῖς καλούμαστε νὰ τὴν περιπτυχθοῦμε, νὰ ἀνταποκριθοῦμε μέ εὐγνωμοσύνη· μιά εὐγνωμοσύνη πού θὰ μᾶς κάνει νέους ἀνθρώπους, καί φυσικά χαρούμενους ἀνθρώπους. Καί ἡ χαρά μας θὰ εἶναι μιά χαρά πού προσφέρει τὰ δάκρυά μας ὡς ἀπάντηση στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, μιά χαρά πού ἀποτελεῖ τὴν ὑπεύθυνη ἀνταπόκρισή μας στὴ θεία ἀγάπη.

*

Σέ κάθε θεία Λειτουργία, ἰδιαίτερα ὅμως στίς περιόδους τῆς ἄσκησης καί τῆς περισυλλογῆς (ὅπως ἡ Σαρακοστή), πολλοί ἀπὸ μᾶς προσερχόμαστε στὴ θεία Κοινωνία. Κι ὅμως, πολλές φορές οὔτε καταλαβαίνουμε βαθιά τί ἔχει συμβεῖ -δέν ἐννοῶ διανοητικά, ἀλλὰ μέ ὅλη τὴν καρδιά καί τό εἶναι μας- οὔτε (ἀκόμα χειρότερα) φέρουμε τούς καρπούς πού θὰ ἔπρεπε νὰ φέρουμε.

Δέν καταλαβαίνουμε πάντα ὅτι στὴ θεία Κοινωνία γινόμαστε ἓνα μέ τὸν Χριστό. Σύμφωνα μέ τὴν εἰκόνα πού μᾶς δίνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἡ θεότητα τοῦ Χριστοῦ καί ἡ καθαρὴ, τέλεια, ἀναμάρτητη ἀνθρωπότητά Του διεισδύουν μέσα μας κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο πού ἡ φωτιά εἰσχωρεῖ καί διαπερνᾶ ἓνα ξίφος πού πυρακτώθηκε μέσα σ' ἓνα καμίνι. Ἀπὸ κρύο μέταλλο πού ἦταν, ὅταν τό βγάλουμε ἔξω εἶναι ὅλο φωτιά, σέ τέτοιο βαθμό πού μποροῦμε τώρα νὰ κάψουμε μέ τό σίδερο καί νὰ κόψουμε μέ τὴ φωτιά. Αὐτό συμβαίνει καί σ' ἐμᾶς (ἔστω σπερματικά), ὅταν δεχόμαστε τὴ θεία Κοινωνία. Γινόμαστε κοινωνοί τῆς

ἀναμάρτητης, τέλειας καί καθαρῆς ἀνθρωπότητος τοῦ Χριστοῦ· καί αὕτη εἶναι ξέχειλη ἀπό τῆς θείας Του φύσης καί οὐσίας.

Αὐτό συμβαίνει κάθε φορά πού κοινωνοῦμε. Τό παίρνουμε εἶδηση; Μᾶς καταλαμβάνει ὄντως δέος; Δεχόμεστε τήν Κοινωνία μέ τήν αἴσθησιν ὅτι ἔχουμε γίνει τώρα, μ' ἓναν τρόπο ἄρρητο, σχεδόν ἀπίστευτο, ὅ,τι εἶναι ὁ Χριστός· ὄχι πλήρως, ὄχι σέ βαθμό τελειότητος, ἀλλά κατά ἓνα βαθμό πού συνεχῶς θά ἀυξάνεται, ἂν συνεχίσουμε νά παραμένουμε πιστοί σ' αὐτό πού μᾶς δίνεται; Ἄλλά ἂν ἔχουν πράγματι ἔτσι τά πράγματα, τότε τά λόγια τοῦ ἀποστόλου Παύλου, κινούμενα ἀπό θεία ἔμπνευση, ἀποτελοῦν ταυτόχρονα καί μία προειδοποίηση· ὅταν λέει ὅτι ὅσοι ἔχουν βαπτιστεῖ στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὅσοι κοινωνοῦν, εἶναι τόσο ἐνωμένοι μαζί Του, ὥστε ὅ,τι κάνουν συμβαίνει καί στόν ἴδιον Χριστό, τότε ὅταν ἀμαρτάνουμε μέ τά λόγια, τά ἔργα ἢ τίς σκέψεις μας, εἶναι σάν νά ὑποβάλλουμε ὄχι μόνο τόν ἑαυτό μας ἀλλά καί τόν Χριστό στή ντροπή τῆς ἀποτυχίας μας.

Ἄν ὄντως πιστεύουμε ὅτι μέ τή θεία Κοινωνία ἐνωθήκαμε μέ τόν Χριστό μέ τόν τρόπο πού μᾶς τό περιέγραψε πιο πάνω ὁ ἅγιος Γρηγόριος, τότε, πῶς πρέπει νά προετοιμαζόμαστε γι' αὐτό; Μέ πόσο δέος καί εὐλάβεια θά πρέπει νά προσερχόμαστε! Ἄλλά καί πῶς ἐκ τῶν προτέρων θά ἐτοιμάζουμε τόν ἑαυτό μας, ἐξετάζοντας τήν ψυχή μας, τή ζωή μας, τίς σχέσεις μας, καθετί πού μᾶς ἀφορᾷ, ὥστε νά ἀπορρίψουμε ὅ,τι δέν μπορεῖ νά ἐνωθεῖ μαζί Του καί νά ἐνισχύσουμε τό ἐλάχιστο ἴσως πού μπορεῖ νά προσληφθεῖ ἀπό Αὐτόν! Πῶς θά ἐτοιμάζουμε τόν ἑαυτό μας, ὥστε νά ἀυξηθοῦμε ἐν Χριστῷ, ὥσπου σταδιακά νά φθάσουμε σ' αὐτό πού ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὀνομάζει «μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ»!

Ἄλλά καί ὅταν ἔχουμε λάβει τή θεία Εὐχαριστία, πόσο προσεκτικά πρέπει νά πορευόμαστε, πόσο προσεκτικά νά βαδίζουμε στή ζωή μας, πόσο καθαρές πρέπει νά διατηροῦμε ὄχι μόνο τίς πράξεις μας, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπό αὐτό πού ἔχουμε μέσα μας, ἀλλά καί τίς σκέψεις μας· οἱ κινήσεις τῆς καρδιάς μας πόσο ἅγιες πρέπει νά γίνουν! Ὅλα αὐτά δέν μποροῦν νά γίνουν μέ μία κίνηση τῆς βουλήσεως ἢ τῆς ἐπιθυμίας μας, ἀλλά μέσα ἀπό τή διαρκή προσπάθεια νά εἴμαστε ἄξιοι τοῦ γεγονότος ὅτι γίναμε

Σῶμα Χριστοῦ, καθένas χωριστά, ἀλλά καί ὡς κοινότητα. Κι αὐτό εἶναι ἐπίσης κάτι πού δέν πρέπει νά ξεχνᾶμε· κοινωνός τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ δέν γίνεται ὁ καθένas ἀτομικά, ὡς ἐάν ἦταν ἀποκομμένος ἀπό τούς ἄλλους. Ὅλοι οἱ ἐν Χριστῷ εἶναι ἓνα, καί διδασκόμαστε ὅτι τό ὅλο σῶμα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ σαρκωμένη παρουσία Του σ' αὐτόν τόν κόσμο· ἀτελής ναί, ἀλλά παρουσία. Δέν εἴμαστε φῶτα οὔτε ὁ καθένas μας ξεχωριστά οὔτε ὅλοι μαζί· μπορούμε ὅμως νά γίνουμε μία φλογίτσα, πού ἴσως ἀπλά νά τρεμοπαίζει, ἀλλά ταυτόχρονα νά κάνει καί λιγότερο πηχτό τό σκοτάδι αὐτοῦ τοῦ κόσμου ἀκυρώνοντας τήν παντοδυναμία του.

Ἄς προετοιμαζόμαστε λοιπόν γιά τήν Εὐχαριστία, ἐρευνώντας τή ζωή μας ἀπό κάθε ἄποψη καί ἀπορρίπτοντας ὅλα ὅσα μόνο νά καοῦν μπορούν μέσα στή φωτιά τοῦ Χριστοῦ. Ἄς καλοδεχθοῦμε τόν ἐρχομό Του καί ἄς Τοῦ ἐπιτρέψουμε νά εἰσχωρήσει μέσα μας ὅπως ἡ φωτιά εἰσχωρεῖ στό σίδηρο τῆς ψυχῆς, γιά τό ὁποῖο μιλά ὁ ἅγιος Γρηγόριος. Καί κατόπιν, ἐάν ἔχουμε ἔστω καί λίγο κατανοήσει τί μᾶς συμβαίνει, ἄς εἶναι ἡ ζωή μας μία πράξη εὐγνωμοσύνης, μία μαρτυρία ὅτι ὁ Κύριός μας δέν ἔζησε καί δέν πέθανε μάταια, ὅτι ἄξιζε νά δώσει τόν ἑαυτό Του γιά μᾶς, ἄξιζε νά ὑποστῆ τήν ταπείνωση νά κάνει ἐμᾶς δοχεῖα τῆς παρουσίας Του σ' αὐτόν τόν κόσμο. Ἡ εὐγνωμοσύνη θά ἔπρεπε νά μᾶς παρακινήσει σέ μία ζωή περισσότερο ἄξια τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ. Ἄς στοχαστοῦμε πάνω σ' αὐτά κατά τίς ἐβδομάδες πού ἔρχονται, πρὶν ἀπό τή Μεγάλη Ἑβδομάδα, ὥστε νά μποῦμε στήν περίοδο τῶν Παθῶν προετοιμασμένοι νά μοιραστοῦμε μαζί Του τόν δρόμο τοῦ Σταυροῦ· νά παραιτηθοῦμε ἀπό καθετί πού Τόν φόνευσε, Τόν ταπείνωσε, Τόν πρόδωσε, καί νά εἰσέλθουμε μαζί Του στήν αἰώνια ζωή!

ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, πορεία ἀπό τό Τριώδιο στήν
Ἀνάσταση

Ἐκδ. «Ἐν πλῶ»

Ἐμπιστοσύνη στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ

Ὅσιος Μακάριος τῆς Ὀπτινα

Ἄκουσε! Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος λέει γιά τόν ἄνθρωπο πού ἐμπιστεύεται τόν ἑαυτό του στήν θεία Πρόνοια: «Ἐπ' ἐμέ ἤλπισε, καί ρύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνω τό ὄνομά μου. Κεκράξεται πρός με, καί ἐπακούσομαι αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ εἰμί ἐν θλίψει· ἐξελοῦμαι αὐτόν καί δοξάσω αὐτόν» (Ψαλμ. 90: 14-15). Οἱ θλίψεις καί τά βάσανα ἐδραιώνουν τήν πίστη μέσα μας, καί μᾶς διδάσκουν νά περιφρονοῦμε τόν κόσμο καί τή δόξα του.

Πίστευε πάντοτε ὅτι κανένα κακό, καμιά λύπη δέν μπορεί νά μᾶς βρεῖ -οὔτε μιά τρίχα δέν μπορεί νά πέσει ἀπό τό κεφάλι μας- χωρίς νά τό παραχωρήσει ὁ Θεός.

Τίποτα δέν γίνεται, λέει ὁ ἄββας Δωρόθεος, χωρίς τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Καί ὅπου ὑπάρχει ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ὅπωςδήποτε αὐτό

πού συμβαίνει, όσο πικρό κι αν είναι, θά φέρει ωφέλεια στην ψυχή.

Μή λυπᾶσαι λοιπόν και μή μικροψυχεῖς για τούς πειρασμούς σου. Νά τούς δέχεσαι ἀτάραχα, μέ ταπεινοφροσύνη και ἐλπίδα στόν Θεό. Πίστεψέ το: Ποτέ δέν εἶναι δυνατό νά πάρουν τά πράγματα καλύτερη ἐξέλιξη, παρά μόνο ἔτσι ὅπως τά ἐπιτρέπει ὁ Θεός μέσα στό ἔλεός Του. Γι' αὐτό δόξαζέ Τον για ὅλα. Καί μή ρίχνεις τίς εὐθύνες, για ὅ, τι σοῦ συμβαίνει, σέ ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἄν και ἔχουμε πάντα τήν τάση ν' ἀποδίδουμε τά προβλήματά μας στούς ἄλλους, στήν κακία ἢ τήν ἀνικανότητά τους, στήν πραγματικότητα αὐτοί δέν εἶναι παρά ἐργαλεῖα στά χέρια τοῦ Θεοῦ. Ἐργαλεῖα, πού τά χρησιμοποιεῖ για νά οἰκονομήσει τή σωτηρία μας.

Πάρε λοιπόν θάρρος και προσευχήσου. Προσευχήσου θερμά στόν Κύριο, πού πάντοτε ἐργάζεται για τή σωτηρία μας, χρησιμοποιώντας για αὐτό τό σκοπό και τά δύο μέσα: Καί ὅ, τι ἐμεῖς ἀποκαλοῦμε εὐτυχία, και ὅ, τι ἐμεῖς ἀποκαλοῦμε εὐτυχία, και ὅ, τι ἐμεῖς ἀποκαλοῦμε δυστυχία.

****

Για μᾶς, πού σταθερά και ἀκλόνητα πιστεύουμε στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἀκόμα και ἡ χειρότερη ἀναποδιά δέν εἶναι παρά μία κίνηση τοῦ χεριοῦ Ἐκείνου, τοῦ Κυρίου μας, πού δέν κουράζεται ποτέ νά ἐλκύει τόν ἀνθρωπο στό δικό Του δρόμο πρός τήν αἰωνιότητα. Καί δέν κουράζεται ποτέ νά δείχνει αὐτό τό δρόμο.

Ἀλλά για αὐτούς πού δέν ἔχουν τήν πίστη μας, οἱ θλίψεις αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι πραγματικά πικρές, πικρότατες. Τούς λείπει, βλέπεις, ἡ ἐλπίδα. Ἡ ἐλπίδα πού, ὅπως εἶπε κάποιος ἅγιος, γεννιέται ἀπό τή γεύση και τήν ἐμπειρία τῶν δώρων τοῦ Κυρίου.

Εἶναι μετά ν' ἀπορεῖ κανεῖς, ὅταν ὁ θάνατος κάποιου ἀγαπημένου τους προσώπου τούς ἀφήνει ἀπαρηγόρητους και τούς γεμίζει ἀπελπισία;

Άπό τό βιβλίο: Πνευματικές Νουθεσίες
Έερά Μονή Παρακλήτου Ὁροπός Ἀττικῆς